The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, JULY 29, 1959.

LATVIJA
AMERIKĀ

60./805. n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 29. JŪLIJĀ 9. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vitols, A. Gailite, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanādā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

APSPIESTO NĀCIJU NEDĒĻA MODINA JAUNAS CERĪBAS

Komiteja Latvijas brīvībai atgādina savu nostāju

Ievērojot ASV Kongresa vienbalsīgo lēmumu, š. g. 17. jūlijā prezidents Eizenhauers izsludināja šī gada jūlija trešo nedēļu par Apspiesto tautu nedēļu. Kongresa rezolūcijā teikts, ka šādai nedēļai jānotiek katru gadu, kamēr visas apspiestās tautas atgūs brīvību un neatkarību".

Šai deklarācijai piešķirama ievērojama nozīme, jo ASV prezidents un likumdevēju iestādes visai noteiktā veidā no jauna ir atzinušas tautu neatkarības un brīvības principus.

Bez tam Kongresa pieņemtā rezolūcijā ir iets ievērojami tālāk apspiestu tautu uzskaitē, nekā tas bija līdz šim, kad par komūnisma apspiestām zemēm tika minētas tikai tās tautas un valstis, kuras savu neatkarību bija zaudējušas 2. pasaules kara rezultātā. Apspiesto tautu vidū tagad minēti ukraiņi, baltkrievi. Kaukaza un Sibirijas tautas, korejieši, vietnamieši un arī ķīnieši.

Komiteja Latvijas Brīvībai atzīst par vajadzīgu tagad no jauna uzsvērt, par ko un pret ko tā cīnās savā politiskā darbības laukā.

Komiteja Latvijas Brīvībai stāv: par Latvijas atbrīvošanu no komūnistu okupācijas jūga un visu deportēto latviešu atvešanu dzimtenē, par Latvijas iztīrīšanu no Padomju Savienības militāriem spēkiem, krievu administrātīvām iestādēm un visiem iepludinātiem nelatviešiem, par Latvijas neatkarības atgūšanu un republikāniskas valsts iekārtas atjaunošanu — vispārīgu, neispaidotu un demokratisku vēlēšanu ceļā, par latviešu tautas kultūras vērtību un dzīvā spēka saglabāšanu dzimtenē un trimdā.

KLB stāv par visu citu ASV Kongresa rezolūcijā minēto un arī neminēto tautu atbrīvošanu no komūnistu diktatūras, lai tās varētu brīvi veidot savu dzīvi uz tautu pašnoteikšanās tiesību pamatiem.

Līdztekus augšminētiem mērķiem, par kuriem notiek cīņa, KLB nesaudzīgi cīnās: pret krievu okupantu piekopto latviešu iznīcināšanas politiku, pret deportācijām kā aizklātā, tā atklātā formā, pret rusifikāciju visos tās veidos, pret reliģijas un baznīcas vajāšanām, pret latviešu

(Nobeigums 4. lpp.)

NIKSONS MASKAVĀ

SAV. VALSTU VICEPREZIDENTS ATKLĀJ AMERIKĀŅU KULTŪRAS IZSTĀDI UN SASKRIEN AS AR MINISTRU PREZIDENTU CHRUŠČEVU.

M a s k a v ā. 1958. gadā Padomju Savienība un Sav. Valstis parakstīja vienošanos, kurā bija paredzēts palielināt kultūras, izglītības, sporta un technisko apmaiņu „cerībā, ka šāds solis uzlabos vispārējās attieksmes abu valstu starpā un līdz ar to mazinās starptautisko saspīlējumu". Sakarā ar minēto līgumu nolēma, ka 1959. gada vasarā abas valstis apmainīsies kultūras izstādēm. Padomju Savienība paziņoja, ka tās izstādi Ņujorkā atklās ministru prezidenta pirmais vietnieks Kozlovs. Prezidents Eizenhauers atbildēja, ka Maskavā to pašu paveikt ieradīsies viceprezidents Niksons.

Bet, starptautiskai situācijai pasliktinoties un 4 lielvalstu ārlietu ministriem nekustīgi saslienot ragus Ženēvā, kā Kozlova, tā Niksona brauciení atklāt izstādes kļuva politiski daudz zīmīgāki, nekā tas sākumā bija domāts. Rietumu diplomātiskajās aprindās, piemēram, valdīja cerība, ka Kozlovs no Maskavas būs paņēmis līdzi kaut ko vairāk kā tikai izstādes atklāšanas runu. Valdīja cerība, ka viņš, kā Chruščeva pārstāvis, varētu nākt ar kādu jaunu priekšlikumu, kas vismaz atkausētu sastingumu ārlietu ministru konferencē Ženēvā. Bet pagāja 15 dienu, Kozlovs izciemojās un aizbrauca, un nekas nebija mainījies.

Apmēram tāda paša veida cerības valdīja, viceprezidentam Niksonam izlidojot uz Maskavu. Lai gan preses konferencē prezidents Eizenhauers bija vairākkārt uzsvēris, ka Niksons nebrauc uz Maskavu vest sarunas, valdīja cerības, ka viņa domu izmaiņa ar Chruščevu varētu panākt saspīlējuma mazināšanos. Prezidents Eizenhauers domāja, ka Niksons būtu īstais vīrs, kas varētu izskaidrot Chruščevam Sav. Valstu nostāju.

Niksona aizbraukšanas dienai tuvojoties, politiskā atmosfaira tomēr nedeva nekādas cerības optimismam. Chruščevs bija bezgala sliktā omā, jo nebija sasniegti gaidītie panākumi vairākās frontēs: **ārlietu ministru konferencē Ženēvā nebija izdevies piespiest Rietumus piekāpties Padomju Savienības prasību priekšā. Polijā, no kurienes Chruščevs atgriezās tikai pagājušās nedēļas otrā pusē, viņš nebija saigaidīts ar tādu sajūsmu, kā to būtu vēlējies. „Pretpadomju" nostāja tika paziņota kā oficiālais iemesls, kādēļ Chruščevs atsauca nodomāto braucienu uz Zviedriju, Somiju, Norvēģiju un Dāniju.** Šim braucienam būtu bijis jāsākas jau šī gada 9. augūstā. **Bez tam Chruščevu sakaitināja prezidenta Eizenhauera atgādinājums amerikāņiem atzīmēt Apspiesto tautu nedēļu.** Visu savu nepatikšanu rezultātā padomju premjērs sāka skaļā balsī brīnīties, kādēļ Niksons vispār braucot uz Maskavu.

Tādēļ arī nav jābrīnās, ja Niksona sagaidīšana Maskavā bija visai vēsa. Padomju Savienības valdība nebija atzinusi par vajadzīgu Sav. Valstu viceprezidenta vizīti pienācīgi izreklāmēt. Nebija Maskavas lidlaukam tik raksturīgo „spontāno" pūļu, kas parasti ierodas sagaidīt augstus ārvalstu viesus. Kamēr Niksons un Kozlovs apmainījās īsām draudzības runām lidostā, Chruščevs kādam Maskavas pūlim stāstīja pavisam citu stāstu — ka nule kā ieradies kāds pānikas pārņemto Amerikas imperiālistu pārstāvis, sarkastiski piebilstot, ka Niksons ieradies, lai apskatītu verdzībā turētos krievus, kurus amerikāņi gatavojoties atbrīvot.

Bez starpgadījumiem nepagāja arī izstādes atklāšana. No izstādītā 8000 grāmatu lielā klāsta krievu censoņi izravēja veselu simtu, pasvītrojot, ka tās runājot pret Padomju Savienību. Šāda sijāšana iepriekš nebija paredzēta. **Izstādes apskates laikā Chruščevs un Niksons vairākkārt izmainīja asus vārdus** — ko amerikāņu žurnālisti salīdzina ar dialogu, kādu varētu dzirdēt no diviem pretēju partiju politiķiem katras mazas amerikāņu pilsētiņas gada tirgū . . .

Pagājušās nedēļas nogalē, pēc tam, kad Sav. Valstu viceprezidentam un padomju premjēram bija notikušas vairākas publiskas sarunas, abi valstsvīri pavadīja vairāk kā sešas stundas privātā konferencē Chruščeva vasaras mītnē. Pēc garajām debatēm abi vienojās vienā jautājumā un, proti, ka pašreiz vēl viņi kopīgu komunikē neizdos un presei neizpaudīs, par ko ticis runāts.

Šīs nedēļas sākumā viceprezidents Niksons ar pavadoņiem izlido uz Ļeņingradu, lai pēc tam dotos tālāk uz Novosibirsku un Sverdlovsku.

Jauns Pad. Savienības kredits Indonēzijai

J a k a r t ā. Šīs nedēļas sākumā Indonēzija un Padomju Savienība parakstīja jaunu aizdevuma līgumu. Jakartas valdībai, saņemot 17,5 milj. dolaru kreditu. Pirms neilga laika Padomju Savienība aizdeva Indonēzijai 100 milj. dolaru. No jaunā kredita vismaz 12,5 milj. dolaru aizies grandioza sporta stadiona celšanai; tas varēs uzņemt 100.000 skatītāju. To paredzēts pabeigt līdz 1962. gada „Āzijas olimpiskajām spēlēm".

ATKLĀTS PIEMINEKLIS ĢEN. R. BANGERSKIM

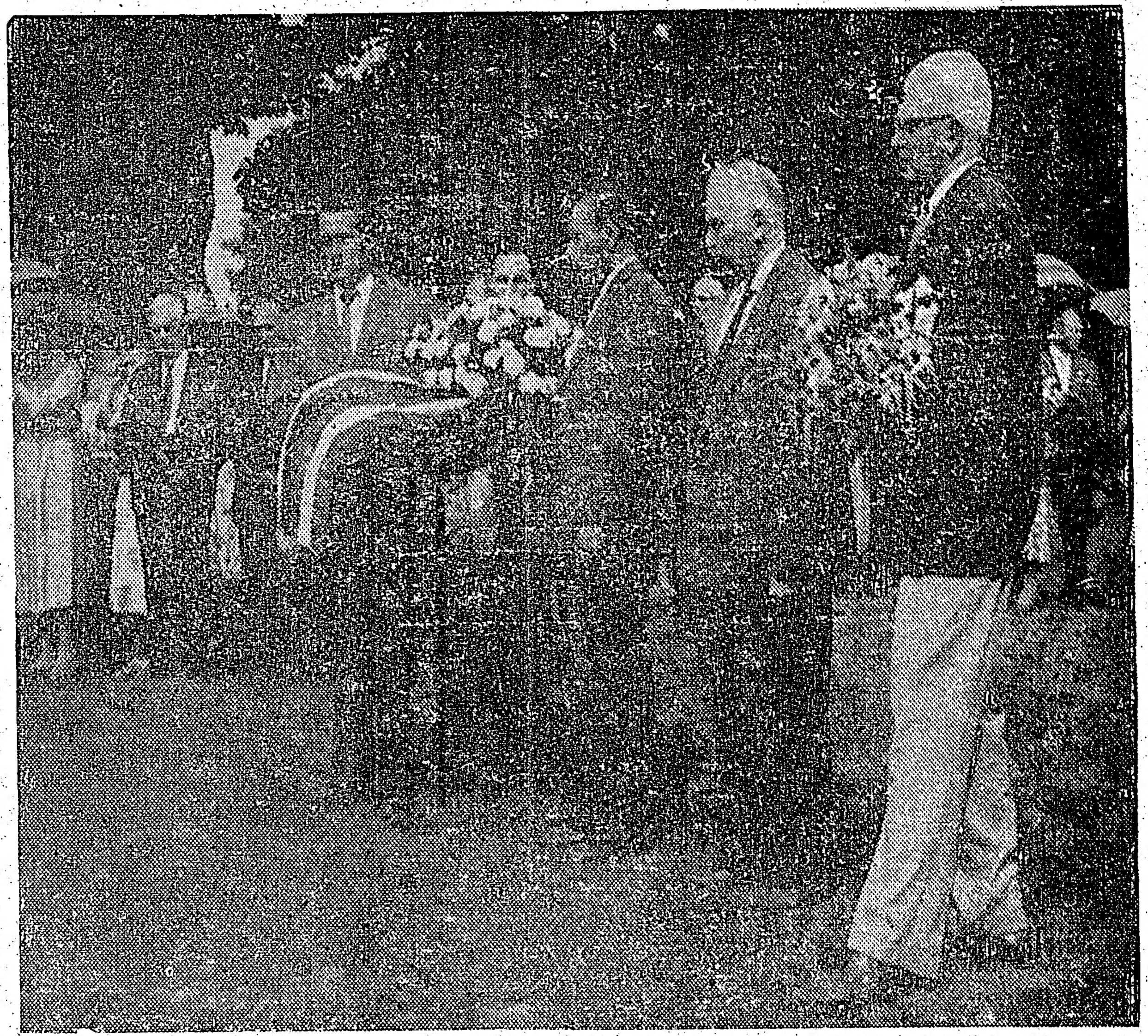

Rietumvācijā, Oldenburgas Omštedes kapos māc. R. Bērziņš iesvētīja ģen. R. Bangerska pieminekli, darinātu pēc mākslin. B. Ancāna meta. Uzņēmumā 1. no labās ar ziediem plkv. A. Plensners, viņam blakus DV CV pr. plkv. V. Janums.

HERTERS APMEKLĒ RIETUMBERLĪNI

„SABIEDROTO KARASPĒKS NEPIECIEŠAMS RIETUMBERLĪNES BRĪVĪBAS NOSARGĀŠANAI," DEKLARĒ SAV. VALSTU ĀRLIETU MINISTRS HERTERS.

B e r l ī n ē. Pagājušās nedēļas nogalē patīkamu pārsteigumu piedzīvoja rietumberlīnieši, kad viņus apmeklēja viņu brīvības aizstāvis ārlietu ministrs Herters. Berlīniešiem patika arī tas, ko Sav. Valstu ārlietu ministrs viņiem pavēstīja un, proti, ka sabiedroto karaspēks Rietumberlīnē ir nepieciešams, lai saglabātu pilsētas brīvību un, otrkārt, ka viņš nekad nepievienosies nekādam Padomju Savienības diktētam laika periodam, kurā jāatrisina Berlīnes jautājums.

„Brīvība," sacīja Herters, „ir bezgala dārga manta. Tur ietilpināma runas brīvība, kas nepieciešama, lai demokratija varētu funkcionēt. Šī tiesība, tāpat kā citas pamattiesības un brīvības tiks pasargātas. **Es varu apsolīt rietumberlīniešiem, ka Sav. Valstis neaizmirsīs savu atbildību pret Rietumberlīni ne šajā, nedz arī kādā citā jautājumā."** Padomju Savienība sākumā pieprasīja sešu mēnešu, vēlāk divpadsmit un tagad astoņpadsmit mēnešu laika robežu Berlīnes jautājuma izlemšanai. Visos trijos gadījumos Rietumu atbilde bijusi negātīva.

ĀRLIETU MINISTRU KONFERENCE TUVOJAS BEIGĀM

DIPLOMĀTI ŽENĒVĀ SAGAIDA, KA ĀRLIETU MINISTRU SARUNAS TIKS VAI NU PĀRTRAUKTAS, ATLIKTAS, VAI IZBEIGTAS NE VĒLĀK KĀ DESMIT DIENU LAIKĀ.

Ž e n ē v ā. Ir pagājušas 8 nedēļas, pārtraukumu neskaitot, kopš sākās 4 lielvalstu ārlietu ministru sarunas Ženēvā. Šai laikā nekas nav panākts, varbūt vienīgi radusies skaidrāka izpratne par to, ka **Padomju Savienība nav ieinteresēta sadarboties tādos jautājumos, kur varētu ciest tās pasaules iekarošanas intereses.** Tā kā ārlietu ministru sarunām nav nekādas jēgas, tās tiks pārtrauktas. Varbūt, ka konference tiks pārtraukta uz ilgāku laiku, varbūt, ka tā tiks izbeigta. Bet, lai kā tas arī būtu, Rietumu diplomāti sagaida, ka konferences sēžu zāles durvis aizvērsies ne vēlāk kā pēc 10 dienām. Un nav ne mazāko pazīmju, ka tās varētu atvērties vēl šoruden valdību galvu sarunām.

Ārlietu ministru konferences gaitā 3 Rietumu lielvalstis un Rietumvācija labi sastrādāja savā starpā un spēja godam pastāvēt pret Padomju Savienību. Vienīgi tagad, pašā sarunu nobeigumā, radušās domstarpības Sav. Valstu un Anglijas starpā.

Pazīstot ministru prezidenta Mekmillena bieži vien nepamatoto optimismu un ārlietu ministra Lloda pārāk godīgo, bet bieži naivo centību sadarboties ar Padomju Savienību, šāda sarausanās nepārsteidz.

Lai gan Ženēvas konference jāieskata par galīgi neizdevušos, angļu valstsvīri to vēl negrib norakstīt zaudējumos un cer, ka tā ar laiku novedīs pie valdību galvu sarunām. Vašingtona tā nedomā un to arī neslēpj. Sav. Valstīm ir savas domas arī par Padomju Savienības ārlietu ministra Gromiko solījumu, ka viņa valdība zināmu laiku atturēsies no jebkādas rīcības, kas varētu mainīt pašreizējo stāvokli Berlīnē. Pēc angļu domām šāds padomju solījums jau atzīstams par panākumu. Pēc Sav. Valstu ārlietu ministra Hertera domām tas nav nekas vairāk kā Maskavas ultimātu serijas turpinājums, jo tas nozīmē tikai to, ka Padomju Savienība pašreizējo stāvokli akceptēs tikai zināmu laiku. Un pēc tam? **Ārlietu ministrs Herters pastāv, ka Rietumu sabiedrotiem ir tiesības palikt Berlīnē uz nenoteiktu laiku un, ka Padomju Savienība nebūs tā, kas noteiks viņu aiziešanas dienu.**

Īstenībā tātad nekas nav mainījies. Pagājušā gada 27. novembrī Padomju Savienība deva Rietumiem 6 mēnešus, lai izvāktos no Berlīnes, vēlāk termiņu atcēla, sākās ārlietu ministru sarunas. Pēc 8 nedēļu ilgām sēdēm Padomju Savienība nolikusi Rietumiem priekšā jaunu ultimātu, paziņojot, ka zināmu laiku tā Berlīnes situāciju nemainīs. Pēc tam spēle varēs sākties no jauna.

NASERS PIEPRASA IZRAĒLAS IZNĪCINĀŠANU

Suecas kanāļa nacionālizācijas trešajā gada dienā Ēģiptes kaŗa draudi Izraēlai.

A l e k s a n d r i j ā. Raksturodams Izraēlas valsti kā noziegumu, kas dzimis nodevības un imperiālisma aizvējā, Apvienotās Arabu Republikas prezidents Nasers uzsvēra, ka pienācis pēdējais laiks izšķirīgai kaujai ar žīdiem — un ka tad pēdēje tiks iznīcināti. Tik asu valodu pat Nasers jau nebija lietojis ilgāku laiku, liekot pamatus baumām, ka arabi varētu gatavot kaut ko pret Izraēlu.

Prezidents Nasers uzrunāja lielu klausītāju pūli, atzīmējot Suecas kanāļa nacionālizēšanas 3. gada dienu. Ēģiptiešu kanāli savā pārziņā pārņēma 1956. gada 26. jūlijā. Pēc 3 mēnešiem, 1956. gada 29. oktobrī, Ēģiptei Sīnajas pussalā uzbruka Izraēlas armija un vēl pēc nedēļas kanāļa apkārtnē parādījās angļu un franču spēki. Lai gan ēģiptieši militāri tika pamatīgi iepērti kā vienā, tā arī otrā frontē, Nasers vēsturi noliedz, deklarēdams, ka kaŗa laukā Ēģipte nekad nav tikusi uzvarēta.

Agrākais Izraēlas bruņoto spēku komandieris, pēc sekmīgā Sīnajas kampaņas noslēguma, vairākos gadījumos mudināja savu valdību atgriezties Sīnajas tuksnesī, padzīt arabus tālāk un izviedot tuksnesī spēcīgus, tālu izvirzītus priekšposteņus, kas nākotnē garantētu Izraēlas drošību pret eventuāliem arabu pārsteigumu uzbrukumiem. Tāda kampaņa, kā zināms, vēl līdz šim nav notikusi. Bet nedēļas nogalē, runādams par Ēģiptes panākumiem kaujas laukā, prezidents Nasers atcerējās Izraēlas kaŗa vadoņa Mošes Dajana plānu un sarkastiski aicināja Izraēlu, lai tikai tā pamēģina plānu īstenot. „Es paziņoju visas Apvienoto Arabu Republikas iedzīvotāju vārdā," kliedza Nasers, „ka nākamo reizi sastopoties kaujas laukā, mēs noslaucīsim Izraēlu no zemes virsas."

NIKSONS APMEKLĒS POLIJU

POLIJAS PREZIDENTS AICINA SAV. VALSTU VICEPREZIDENTU APMEKLĒT VARŠAVU

V a r š a v ā. Padomju Savienības ministru prezidentu Chruščevu poļi Varšavā uzņēma bez naida un arī bez sajūsmas. Kā klāsies Niksonam? Pēc vizītes Padomju Savienībā viceprezidents Niksons nolēmis pieņemt Polijas prezidenta Zavadska aicinājumu apmeklēt Varšavu. Šis viceprezidenta lēmums ir visai negaidīts, jo pirms došanās uz Padomju Savienību par eventuālu vizīti Polijā nekad netika runāts. Netieši, Niksonam izšķirties palīdzēja mājastēvs Chruščevs: **Sav. Valstu viceprezidents gribēja atgriezties mājās pāri Austrumsibirijai un Aļaskai, bet krievi viņam šādu lidojumu noliedza.**

Lai gan diplomātiskā laukā sarunas par kāda augstāka amerikāņa valstsvīra vizīti Polijā abu valstu starpā notikušas jau ilgāku laiku, vienošanās par to panākta tikai pēdējās dienās. Niksons Varšavā ieradīsies šī gada 2. augustā. **Vašingtona šo vizīti ieskata par politiski ļoti svarīgu ar iespējamām tālejošām sekām abu valstu attieksmēs.**

DV SALIDOJUMS VĀCIJĀ

notiks 1. un 2 .augustā Ludvigsburgā pie Štutgartes. Sarīkojuma noorganizēšanu kārto DV Viestura nodaļa. Sarīkojuma vieta Gartenstrasse 17.

1. augustā paredzēts svētbrīdis ar archibīskapa T. Grīnberga piedalīšanos.

Tālāk sekos atklāšanas akts, V. Lesiņa un A. Šildes referāti un J. Lejiņa komēdija „Bij man vienas rozes dēļ" Memingenas latviešu teātra trupas izpildījumā.

2. augustā V. Januma referāts, pēc tam koncerts, kurā piedalās L. Sepe - Eše (soprāns), V. Kadiķis - Ančārovs (tenors) un tautisko deju kopas „Kamoliņš" priekšnesumi.

FRANCIJAI BŪS ATOMBUMBA

P a r i z ē. Francijas ministru prezidents Debrē paziņojis, ka viņa valsts armijai jau tuvāko mēnešu laikā būs pašai savi atomieroči. Tas jāsaprot, ka jau tuvākajā laikā var sagaidīt franču zinātniekus izmēģinām pirmo atombumbu, līdz ar to kļūstot par pasaules ceturto atomvalsti.

GATAVO SPIEDIENU PRET IZRAELU

ARABU LĪGAS VALSTIS APSPRIEŽAS PAR LĪDZEKĻIEM, KĀ APGRŪTINĀT IZRAĒLAS SAIMNIECĪBU.

B e i r u t ā. Pagājušās nedēļas nogalē Beirutā sākās 2 nedēļu ilga konference, kurā 9 arabu valstis mēģinās atrast iespaidīgākus līdzekļus „kā apgrūtināt Izraēlas saimniecību. Konferencē pārstāvētas Apvienotā Arabu Republika, Saudi Arabija, Jordāna, Iraka, Sudana, Lībija, Kuvaita, Jēmena un Libāna. Arabu uzdevums nav nekāds vieglais. Atskaitot to, ka Suecas kanālis liegts ne tikai Izraēlas kuģiem, bet arī citu nāciju kuģiem ceļā uz Izraēlas ostām, nekāda cita veida saimniecisku spiedienu pret žīdiem arabu valstīm nav izdevies panākt. Pašreizējā konferencē arabi gribētu atrast ceļu, kā apturēt Izraēlas industrālizāciju, jo sevišķi to rūpniecības attīstības daļu, ko financē ārvalstu sabiedrības. Tāpat arabi grib uzsākt cīņu pret sabiedrībām, kas atļauj žīdiem savu firmu produktus ražot Izraēlā.

Arabi atjauno draudzību

K a i r o. Arabu līga, mēģinot uzlabot arabu valstu savstarpējās attieksmes, piespiedusi Apvienoto Arabu Republiku atvērt Sīrijas un Jordānas robežu normālai satiksmei. Robeža bija slēgta vairāk kā 6 nedēļas. Sagaida arī, ka Jordāna un Apvienotā Arabu Republika atjaunos diplomātiskās attieksmes vēl pirms šī gada 23. augusta. Tās tika pārtrauktas pagājušā gada jūlijā pēc tam, kad Nasers atzina Kasema revolūcionāro valdību Irakā. Revolūcijas laikā, kā zināms, tika nogalināts Jordānas karaļa Huseina brālēns karalis Feizals.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ
OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6-5399.

KASTRO ATGRIEZIES AMATĀ

PĒC NEDĒĻAS „ATVAĻINĀJUMA" KUBAS REVOLŪCIJAS VADĪTĀJS FIDELS KASTRO ATGRIEŽAS MINISTRU PREZIDENTA AMATĀ.

H a v a n ā. Atzīmējot 26. jūlija kustības 6. gada dienu, Kastro aicināti, Havanā bija saplūduši simtiem tūkstošu laukstrādnieku un sīksaimnieku, kuŗiem Kubas revolūcijas vadonis bija apsolījis gaišāku nākotni, un ar kuŗu atbalstu viņš cer īstenot savas drastiskās agrārreformas.

Pagājušās nedēļas nogalē Kastro varēja redzēt, ka viņš spēlējis pareizās kārtis, Kastro noklausīties bija ieradies ap miljonu cilvēku liels pūlis, kas pieprasīja viņa atgriešanos ministru prezidenta amatā.

Ar savu personīgo triumfu pagājušās nedēļas nogalē Kastro var svinēt daudzkārtēju uzvaru. Viņa personīgā popularitāte tagad nodrošināta ilgākam laikam. Kastro aizgāja ministru prezidenta amatā, lai tiktu vaļā no prezidenta Urutijas, kuŗu Kastro savā laikā lūdza šo amatu uzņemties. Kad Kastro tika aicināts atgriezties ministru prezidenta amatā, viņš atbildēja, ka atgriešanās jautājums tiks noskaidrots 26. jūlija kustības 6. gadā dienas atcerē, kad tautai būs izdevība parādīt, vai viņa atgriešanās ir vēlama. Lai tā tāda būtu, Kastro uz Havanu uzaicināja pusmiljonu laukstrādnieku. Bet nedēļas nogales demonstrācijās pierādījās, ka pilsētā saradušies vismaz divreiz vairāk viesu ,nekā to bija cerējis pats Kastro. Kubas nacionālistu ausīm, savukārt, pavisam jauka un patīkama izklausījās Kastro runa, kurā viņš deklarēja, ka Kuba nav nekāds protektorāts vai kolonija, bet ka tā ir brīva un neatkarīga valsts, kas nav atbildīga nevienam. (Vašingtona šos vārdus iztulko kā vērstus pret sevi un Kubas režīma kritizētājiem Sav. Valstīs). „Kuba grib būt draudzīga ar visām pasaules valstīm", sacīja Kastro „bet tā nevar būt draudzīga ar tādām, kas mūs aizkar, mūs apvaino vai mēģina izsūkt."

No krievu raķetēm vēl briesmas nedraud

V a š i n g t o n ā. Iztirzājot Padomju Savienības un Sav. Valstu militāro gatavību, aizsardzības ministrs Makelrojs uzsvēra, ka krieviem pašreiz vēl nav vairāk kā 10 starpkontinentālo raķešu, kas varētu sasniegt Ziemeļamerikas krastus. Aizsardzības ministrs izteica pārliecību, ka krievi ASV nopietni apdraudēt nespēj un ka vispārējā apbruņošanas salīdzinājumā Savienotās Valstis ir daudz pārāka un ar šo pārākumu aizēno nedaudzās krievu starpkontinentālās raķetes.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

LEIJERKASTE

A. VILKS

Melu seriju produkcija iekšējām un ārējām vajadzībām ir Padomju Savienības politikas visraksturīgākā iezīme. Bez tās sabruktu visi komūnistu plāni un iecerēs, izvēršot savus pasaules iekarošanas plānus. Ja ir vēl kāda tauta uz zemes lodes, kas spējīga noticēt tiem mērķiem, kas rakstīti padomju zemes konstitūcijā, un uzticēties paņēmieniem, kurus izlieto šo mērķu realizēšanai, tad tā ir komūnisma varas laikā izaugusī padomju paaudze ar savu avangardu — komūnistu partiju. Visas brīvās, objektīvi redzīgās un domātājas tautas atšifrē katru komūnistu melnesību un saredz plašākus apvārsņus — ar triumfētāju taisnību un tiesībām. Iespēlētās melu plates Kremlis jau tā novazājis, ka nav padomājis par jaunām.

Bet kāda starpība starp meliem un meliem? Vienīgā, ka vieni var būt svaigi, kamēr citi atkārtojas. Pagaidām komūnisti savā leijerkastē ielikuši tur to pašu veco: Chruščevs, šais dienās viesodamies satelitu Polijā, atkal uzsvēra, ka Padomju Savienība nekad neiejaucas (?!) otras valsts interesēs.

Šos standartizētos melus, kas nāk no sarkanā paradīzes ādamu mutes, pasaules brīvās un apspiestās tautas uztver kā padomju režīma un varas neatņemamu sastāvdaļu. Ja nu Chruščeva vodka ir tā saisinājusi atmiņu, ka viņš vairs nezina, kas kopš gadiem noticis viņam pakļautās komūnistu partijas vadībā, tad apspiestās tautas var šo atmiņu atdzemdināt. Vai tā nebija Padomju Savienība, kas ar ultimātiem, draudiem un beidzot ar savu agresīvo spēku — sarkano armiju — nožņaudza brīvību un neatkarību Baltijas valstīs un visās tais satelitu zemēs, kas par tādām kļuva pēc padomju vardarbības?

Ja Chruščeva smadzenes nav nomainījis kāds cits nedzīvs produkts, tad arī Polijas vizītē viņam derēja atcerēties, kurš deva pavēli apspiest ungāru brīvības cīņu 1956. gada rudenī? Vai šāda rīcība ir kvalificējama par neiejaukšanos citas valsts iekšējā dzīvē? Un vai „lielais biedrs" var uzrādīt jebkuru valsti vai tautu pasaulē, kur viņš nebūtu iejaucies ar saviem komūnisma bacīļiem, visādiem paņēmieniem cenzdamies izraisīt nelaimi ar epidemisku raksturu?

Sarkanā verdzībā nospiestā poļu tauta tai teiktos Chruščeva melus saprata, klusībā paturēdama tos zināšanai. Ko tad citu tā būtu darījusi, dzīvodama, vergodama un domādama terrora un nebrīvības apstākļos? Vai nu melu un vodkas sazīdies, vai zaudējis fizisko labsajūtu un savaldīšanās spējas, Chruščevs pēdējā laikā pazaudējis katru mēra sajūtu sarunās ar cilvēkiem, kas pārstāv Rietumu pasaules domu un kultūru. Tā kāds amerikāņu preses pārstāvis viņu, citā starpā, izjautā par Ženēvas konferenci.

— Ko jūs par to domājat?, jautā žurnālists.

— Es nedomāju nemaz. Kamdēļ man jādomā? Pajautājiet zirgam, tam lielāka galva, — atbild Chruščevs.

Meli ir saistīti ar rupjībām. Un šādas atbildes stils nepārprotami norāda, ka Chruščevs izgājis no valstsvīra noturības un takta rāmjiem. Bet par to nav ko brīnīties, zinot, kādas izcelsmes un intelligences līmeņa cilvēki izvirzījušies atbildīgos augstumos sarkanajā posta zemē.

Visus padomju politikas panākumus pavada leijerkaste ar veco iespēlēto melu plati, kuras čīkstoņa un spiegšana atkārtojas ik reizes, tikko kāds ir Kremļa sienām dodas politiskajā turnejā uz citām zemēm. Šobrīd mums atliek no sirds nopriecāties par skandināvu zemju brīvi pausto domu un uzskatiem, kas palīdzējusi atturēt Chruščeva iecerēto vizīti šais zemēs, kur viņš atkal būtu palaidis valā atsperi savai melu leijerkastei.

HAMILTONAS LATVIEŠIEM SAVA BAZNĪCA

Kanadas luterāņu sinode paziņojusi, ka sākot ar š. g. 1. jūliju saimnieks par Sv. Trīsvienības baznīcu Hamiltonā, 18 Victoria Ave., S., ir latviešu ev.-lut. Kristus draudze, un ka abām kanadiešu un igauņu draudzēm visas saistības par šo baznīcu kārtojamas ar latviešu draudzi. Kā zināms, jautājums par šīs baznīcas pirkšanu tika pacelts pirms vairākiem gadiem, un tas ir noslēdzies. Latviešiem ir sava baznīca Hamiltonā, kā arī pie baznīcas piederošais nams. Šo blakus namu jau ilgāku laiku bez atlīdzības izmantoja Hamiltonas latviešu skola, gaidas un skauti. Baznīcā ir sēdvietas 250 dievlūdzējiem, pagrabā zāle ar 200 sēdvietām, liela sēžu zāle un blakus telpas ar 2 virtuvēm un citām telpām. Baznīca nav jauna, bet atrodas pilsētas centrā un ļoti piemērota latviešu vajadzībām. Ēka ir kārtībā un labā izskatā, tomēr baznīcai būtu ļoti vēlama un pat nepieciešama altāra glezna, kādas šai baznīcai nav, bet pie kādām esam tik ļoti pieraduši. Varbūt kāds latviešu mākslinieks to varētu uzgleznot.

Baznīcas un blakus esošās mājas cena ir $60.000,- iemaksa $20.000,-, kādu summu draudzei arī izdevies savākt, gan ziedojumu, gan arī aizdevumu ceļā. Pie baznīcas ir arī liels automašīnu novietošanas laukums.

Līdz ar šo noslēdzies garš debašu un pārrunu laikmets, bet vēl tagad jāsāk šo baznīcu apkopt, lietderīgi apsaimniekot un izmantot.

„NOMETNE RĪGA"

Bijušais HLB priekšnieks un kādreizējais Hamiltonas DV nodaļas sekretārs Oskars Zvirgzdgrauds pašreiz atvelk elpu pēc lielas aktivitātes sabiedriskā dzīvē un nodevies rūpēm par ģimeni un vasarnīcu būvei. Tā pagājušā vasarā viņš uzcēla vienu kotidžu, šogad atkal otru pie Bakstera ezera, 6 jūdzes ziemeļos no Port Severnas, kur tagad pats pavada atvaļinājumu un izīrē istabas vasarniekiem un nedēļu nogaļu pavadītājiem. Abās ēkās kopā ir 13 telpu, kas var uzņemt krietnu skaitu vasarnieku. Pagājušā mēnesī, kotidžām pievienota elektriskā strāva, pieslēgti ledusskapji, pavards un krāsns lielo zivju cepšanai, jo ezers ir bagāts dažādām garšīgām zivīm. Bet ja Bakstera ezers apnīk, var aizbraukt uz Glodster Pool, kas ir liels un plats ezers, pa kuŗu ar laivu var aizbraukt līdz pat Port Severnai. Oskara Zvirgzdgrauda rīcībā ir vairākas laivas un motori. Šinī pavasarī arī kotidžām dots jauns vārds, un tas tagad saucas „Nometne Rīga."

Nometne Rīga atrodas 103. lielceļa malā, 6 jūdzes ziemeļos no Port Severnas. Daba tur ir mežonīgi skaista, ūdens tīrs un zivīm bagāts. Turpat par lētu naudu var iegādāties arī minotavas.

J. G.

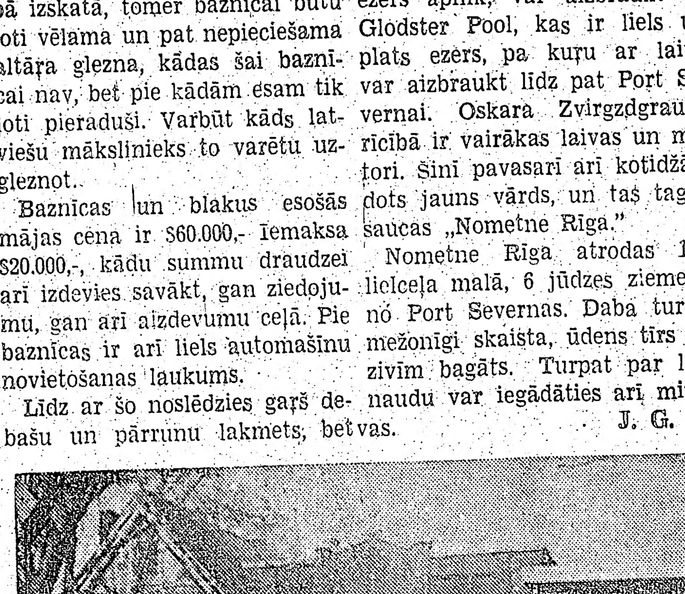

Jauniepirktā latviešu ev. - lut. Kristus draudzes baznīca

JAUNIEŠU IESVĒTE ST. KATARĪNES LATVIEŠU EV. - LUT. DRAUDZĒ

1. rindā no kr.: Maija Ķere, Ulda Ķere, Maruta Māsīte un Dagnija Māsīte. Aizmugurē no kr.: ērģelnieks komp. Imants Sakss, māc. Jānis Prauliņš un draudzes pr-ks Heinrichs Greble. J. Liģera uzņ.

JAUNIEŠI KANADĀ GATAVOJAS JAUNATNES VADĪTĀJU KURSIEM

Pēc lielajiem svētkiem turpinās parastais LNJAK darbs

Jaunatnes svētki ir aiz muguras. Līdz ar to beidzies arī „ārkārtējais" stāvoklis, un LNJAK var atkal turpināt savus ierastos mazos darbus, kā, piem., vadītāju kursus, kuŗi šogad notiks 22./23. augustā, Londonas, Ont., apkārtnē. Ieinteresētie lūgti pieteikties pie A. Priedīša, 51 Redwood Ave., Toronto, līdz 7. augustam, samaksājot $2,- dalības maksu.

22. augusta vakarā paredzēts izbraukums uz Stratfordas festivāla Kā jums tīk izrādi. Biļetes var pasūtināt tieši Stratfordā vai pie V. Gulēna, Dashwood, Ontario.

Skaņu lentas, kurās ieskaņotas chronikas un lekcijas vadītāju kursiem, turpmāk krās Aivars Vinters Vinipegā, viņa palīgs būs Valdis Zariņš.

LNJAK delegātu kongress notiks š. g. septembrī. Noteikti vietu un laiku izziņos vēlāk.

Jaunieši, kam interesētu ievest latviešu valodu kā vienu no svešvalodām Ontario vidusskolās, lūgti pieteikties Anitai Liepiņai, 604 Colborne St., London, Ont. Lai panāktu latviešu valodas atzīšanu, ir vajadzīgs konkrēts gadījums; noteiktus rezultātus solīt nevar, bet būtu vērts mēģināt. „Konkrētie gadījumi" — lūdzu piesakieties!

LNJAK arī šogad piedalās Niagaras draudzības un jaunatnes dienu rīkošanā. Sākums sestdien, 1. augustā, pl. 5.00 p.p., Sv. Patrika zālē. Programmā svētbrīdis, LNAK valdes priekšsēža V. Upeslāča uzruna, teātŗa izrāde „Čarlija krustmāte", un balle. Viena $2,50 biļete būs derīga visiem šiem sarīkojumiem, skolēniem puscena, bērniem zem 12 g. v. ieeja brīva. Svētdien, 2. augustā, sporta spēles Garden City Beach laukumā, vakarā balle un ugunskurs.

B. Rubess pateicās valdei par visu LNJAK spēku iesaistīšanu Jaunatnes svētku rīkošanā, un izteica pārliecību, ka Jaunatnes svētki būs tomēr sekmējuši LNJAK darbu, ja arī uz kādu laiku to bija gandrīz pārtraukuši.

Sēdes degpunktā bija jautājums par jaunatnes žurnāliem. Iztirzāja veidus, kā attīstīt un uzlabot „Ceļinieka" rakstus jaunatnei" un kā palīdzēt bērnu žurnālam „Mazputniņš". Galvenā palīdzība „Mazputniņam" būtu sagādājot tam abonentus. Tālivaldi Kronbergu izraudzīja par LNJAK pārstāvi apgāda Ceļinieks padomē.

VIŅI IR AKTĪVI ZIEMĀ UN VASARĀ

Ņujorkas Jaunatnes pulciņa vakarā

Ņujorkā (A. K.) — Uzturoties vairākas dienas Ņujorkā, radās iespēja vienu vakaru pabūt kopā ar Ņujorkas latviešu jauniešiem, kad šejienes Latviešu ev. - lut. draudzes jaunatnes pulciņš rīkoja pirmo Jaunatnes vakaru vasaras sezonā. Bija saradušies ap 70 jauniešu, un gandrīz viss vakars aizritēja pie deju mūzikas skaņām. Vakara starplaikā bija izdevība satikt vienu no pulciņa visaktīvākajiem darbiniekiem — Bertramu Zariņu, kas neliedza sīkāku informāciju par draudzes pulciņu un tā darbību.

Jaunatnes pulciņš nodibinājies jau 1950. gadā un bijis vienmēr aktīvs — ziemā vai vasarā. Pulciņā esot pāri par 100 biedru, un uz sarīkojumiem ierodoties parasti 80—90 jauniešu. Vislielākie nopelni pulciņa izveidošanā esot bij. priekšniekam Arnim Jurēvičam. Šis, šķiet, ir arī vienīgais jaunatnes pulciņš visā ASV, kas neprasa no saviem biedriem biedru naudu. Toties jaunieši, ierodoties uz kārtējiem vakariem, maksā 25¢ ieejas maksu. Šī faktiski niecīgā summa parasti tiek izlietota atspirdzinājumu un pasta izdevumu segšanai. Šim pulciņam nav jārūpējas arī par telpām. Tās ir vienmēr dabūjamas draudzes namā un pie tam — par brīvu. B. Zariņš vēl piebilst, ka pulciņa sarīkojumi notiekot vienreiz mēnesī un valdes sēdes ik pa divām nedēļām reiz, bet šinī vasarā pirmoreiz sarīkojumi notikuši retāk. Iemesls: daudzi jaunieši gribot pavadīt vasaras brīvdienas ārpus Ņujorkas.

Nesen šis enerģiskais pulciņš sev ievēlēja arī jaunu valdi šādā sastāvā: Vilnis Klīmanis (priekšnieks), Uldis Mačs (pr-ka vietnieks), Iveta Stāle (sekretāre), Vija Zārde (kasiere), Bertrams Zariņš un Andris Karlsons (valdes locekļi). Jaunās valdes iesmē nesen bijis noorganizēts izbraukums pa Hudsonas upi uz Lāču kalniem. Līdzīgs izbraukums paredzēts vēl rudenī, īsi pirms skolu sākšanās. Visubeidzot, laipnais jaunietis mums pastāsta, ka gandrīz puse no pulciņa jauniešiem bijuši lielajos Jaunatnes svētkos Toronto.

A. Kalniņš.

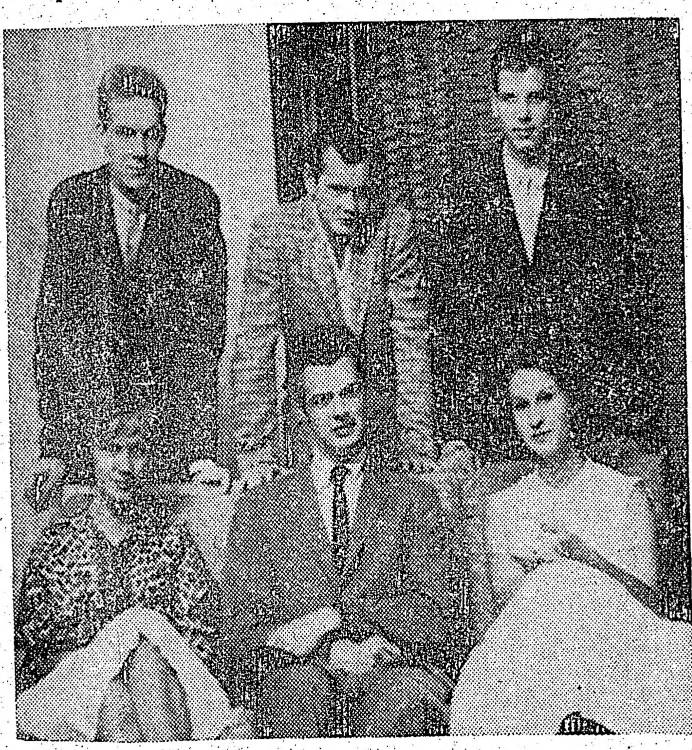

Ņujorkas jaunatnes pulciņa valde. Sēž no kr.: Vija Zārda, Vilnis Klēmanis, Iveta Štāla. 2. r. no kr.: Andris Karlsons, Sigurds Mačs, Bertrams Zariņš.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Toronto pilsēta atvēlējusi 3.727.000 dol. jaunas vidusskolas celšanai Skarboro. Sākumā jaunā ēka spēs uzņemt 2.500 skolēnu, bet nākotnē iecerēts to paplašināt. Tādā gadījumā Toronto pilsētai nāktos izdot vēl 1.300.000 dolaru

Kanadiešu miljonārs Edgars MekAlisters, kas mira pagājušā gadā, novēlējis Toronto universitātes mazāk sekmīgajiem studentiem 1 milj. dolaru, lai palīdzētu tiem tikt uz augšu, bet savam dēlam Samuēlam, kas ir sakropļots un gandrīz akls, viņš nav atstājis ne centa. Toronto tiesa jau devusi akceptu minētās summas izmaksai. Advokātu pūles palīdzēt trūkumā nonākušajam bija veltīgas.

Tiesnesis C. A. Thoburn's sūdzējies, ka Toronto ielas staigules gandrīz nekad laikā neierodoties uz tiesas sēdēm. Viņas vienmēr aizbildinoties ar tramvaja nokavēšanu, aizgulēšanos vai sliktu gara stāvokli.

Domīnijas statistiskais birojs Otavā ziņo, ka jūnijā mēnesī nodarbināto skaits Kanadā sasniedzis jaunu rekordu. Šajā laikā reģistrēti 6.053.000 nodarbināto, kas ir 210.000 vairāk kā iepriekšējā mēnesī un 174.000 vairāk kā iepriekšējā gadā. Tai pašā laikā bezdarbnieku skaits samazinājies par 234.000 vai 100.000 personām mazāk kā maija mēnesī, un par 90.000 personām mazāk kā pagājušā gada jūnijā.

Šīs nedēļas sākumā Čikāgā noslēdzās internacionālā tirdzniecības izstāde, kurai 16 dienās bijis 850.000 apmeklētāju. Izstādē, kas notika „Navy Pier" telpās, piedalījušās ap 500 firmas, kuras izstādījušas dažādas preces, ieinteresējot 31.000 pircēju.

Lielais Ņujorkas dienas laikraksts „The New York Times" ziņo, ka atdzimusi nacistu kustība studentu pilsētā Heidelbergā. Nesen vietējā studentu laikrakstā bijis ievietots raksts „Tiek atkal valkāti brūnie krekli". Bernhards Šēnings, šī raksta autors, smagi piekauts par nacisma ideju izplatīšanu studentu laikrakstā.

-š.

KANADĀ

TORONTO

⊕ Jaunatnes svētku organizācijas komitejas finanču daļas vadītājs Vairis Bērziņš informē, ka Jaunatnes svētku sarīkojumi jauniešiem dos ap $2.000,- līdz $3.000,- lielu atlikumu. V. Bērziņš arī norāda, ka apmēram puse no dažādiem uzņēmumiem, kas reklāmējās Svētku Vēstnesī, nav atsūtījuši galīgos norēķinus, resp. samaksas.

⊕ Laikraksts „Toronto Daily Star" apgalvo, ka „North Burlington Citizens Forum" prezidents G. E. Haršmans sūdzējies vietējā „parlamentā" par latviešiem, kas nesenā pagātnē Burlingtonas „Appleby Line" robežās trokšņojuši gandrīz visu nakti. Haršmans izteicies, ka nekārtības sākušās jau sākot ar pl. 1,30 no rīta, kad mūsu tautieši, izsakoties prezidenta vārdiem, „ieradušies ar lielu putekļu mākoni". Dažu stundu laikā kaimiņi nevarējuši vairs ilgāk paciest lielo troksni un pl. 5-os no rīta izsaukuši policiju. F. Haršmans vēl piebildis, ka nelūgtie viesi kūruši ugunskurus un gājuši peldēties nakts laikā.

Raksta sākumā minēti ap 2000 latvieši, kas ieradušies uz kādu sanāksmi Toronto, Ziemeļamerikas latviešu Jaunatnes svētku laikā.

HAMILTONA

⊕ HLB šinīs dienās pārdevusi savu namu 90 East 16-th St., lai tādējādi iegūtos līdzekļus varētu ieguldīt iecerētā lielā HLB nama pirkšanai Hamiltonā.

MONTREĀLĀ

⊕ Sakarā ar Latvijas universitātes 40. gadu atceres jubileju 28. septembrī, grupa akadēmiķu Montreālā gatavojas rīkot plašu akadēmisku balli un universitātes atceri.

⊕ Trīsvienības draudzes pr-ku Aleksandru Spūrmani 50. mūža dienā apsveikt bija ieradusies gandrīz vai visa draudzes valde, Dāmu komiteja un draudzes mācītājs A. Voitkus, un pasniedza balvu. A. S. darbā un sabiedrībā arvien bijis iecietīgs un mērķtiecīgs.

TRĪSVIENĪBAS DRAUDZE PĒRK MĀJU

Pirmā latviešu draudze Montreālā — Trīsvienības ev. - lut. latviešu draudze, pēc pēdējās ārkārtējās pilnsapulces sanāksmes un lēmuma, nolēma pirkt namu 3438 Rosedale Ave., pie Šērbruka ielas. Pilnsapulcē piedalījās 50 draudzes locekļu, un no tiem par nama pirkšanu nobalsoja 49 jeb 98% no klātesošiem. Tas norāda, ka interese par draudzes namu ir liela.

Draudzes nama iegādes komisijas locekļi starplaikā bija apskatījuši daudz dažādu nekustamu īpašumu, bet par piemērotāko, ievērojot draudzes nekustamu īpašumu kontā esošos līdzekļus — $8.000,- un tālākās izmaksas iespējas, tie izvēlējās minēto namu Rosedale avenijā. Pirkuma cena ir $22.000,- un pirkuma piedāvājums tika jau izdarīts pirms apmēram mēneša. Panākta abpusēja vienošanās, ka nams Trīsvienības draudzes rīcībā pāries ar 1. septembri.

Nams ir sarkanu ķieģeļu divstāvu ēka uz 40 x 115 pēdu liela zemes gabala, uz kuŗa ir arī mūŗa garāža. Cena un nama uzturēšanas izdevumi atbilst draudzes materiālajām iespējām. Arī novietojums ir izdevīgs, — dažus 10 soļus no 105. autobusa pieturas. Tāpat arī iekārtojums apmierina visas prasības: pagrabā pēc attiecīgas pārbūves ērti iekārtojamas sanāksmju telpas 55—60 personām. Pagrabā atrodas ūdens izlietne un labierīcības. Iespējams iekārtot pavardu. Griestu augstums ir 8 pēdas. Pirmajā stāvā 2 lielākas istabas, kuŗas savieno bīdāmās durvis, slēgta veranda un virtuve ar brokastu telpu. Otrā stāvā — 2 lielākas un 2 mazākas istabas, arī vannas istaba.

Nama iekārtojums pēc valdes ieskata atbilst prasībām, kādas tika uzstādītas, kad pirmoreiz pacēlās jautājums par draudzes nama iegādi. Pagraba telpas ir pietiekami lielas jaunatnes un dāmu komitejas sanāksmēm un dažādām nodarbībām, kā sarīkojumu sagatavošana mēģinājumiem un dažādiem priekšdarbiem, Bībeles stundām, priekšlasījumiem, jaunatnes vakariem un tml.

Pirmā stāva priekšistabā paredzēts iekārtot draudzes kanceleju, kuŗu varētu izmantot arī dažādām sanāksmēm, sēdēm. Pārējās telpās mācītāja dzīvoklis. Arī sinode apsolījusi savu atbalstu pirkuma financēšanai. Ar draudzes izstrādāto financēšanas plānu valdes loceklis inž. V. Golde iepazīstināja pilnsapulci, bet draudzes pr-ks A. Spurmanis sniedza pārskatu par draudzes namu un tā izmantošanas iespējām.

Nama pārvaldes komisijā ievēlēja namsaimnieku Jāni Vilni, Andri Spuru un bijušā draudzes pr-ka nelaiķa plkvžltn. A. Neimaņa dēlu Igoru.

Namu iegādāt draudzi mudināja 2 apsvērumi: telpu nepieciešamība un līdzekļu jautājums. Draudzei bija nepieciešamas telpas tās daudzpusīgo nodarbību dēļ. Sakarā ar otro jautājumu jāatzīmē, ka jau 10 gadu draudze maksā telpu īri par mācītāja dzīvokli, kas gadā iznāk $1.200,-.

Draudzes pr-ks inž. A. Spūrmanis savā panākumu kontā tagad var pierakstīt vēl vienu sasniegumu — savas draudzes namu.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

Vācu konsulāta adrese Toronto:
CONSULATE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, 77 ADMIRAL ROAD, TORONTO, ONTARIO.
Tel WA 5-1178.

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Paziņojums

Redakcijā saņemamas divas vēstules ZAIGAI ROZENBERGAI.

LASĪTĀJU vēstules

IR VAI NAV?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Pagājušā nedēļā cienījamā klavierskolotāja un Latviešu draudzes ērģelniece Hamiltonā māksliniece Anna Medne nākusi klajā ar paziņojumu, ka viņa akordeonu neatzīst par mūzikas instrumentu, tuvāk nepaskaidrojot kādēļ, un kas tam par iemeslu.

Ja ar šādu paziņojumu būtu nācis klajā kāds „mirstīgais", nebūtu daudz ko uztraukties, bet šāds paziņojums no pianistes puses pēkšņi sacēlis vai veselu vētru un karstas diskusijas par minēto jautājumu. Mēs varētu būt dalītās domās par akordeona mūzikas patikšanu vai ne, bet izslēgt to pavisam no mūzikas insrumentiem, izklausās neparasti. Vēlētos dzirdēt tuvākus paskaidrojumus no pianistes Annas Mednes, kā arī būtu patīkami dzirdēt L. Albertiņas domas šai lietā, jo viņa vada mūzikas skolu Hamiltonā, kuŗā pārsvarā ir akordeona skolēni.

J. L., Hamiltonā.

VAI APSVĒRTAS VISAS VARBŪTĪBAS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Jaunatnes svētku noslēgumā, ugunskura priekšnesumu laikā, rīcības komitejas pārstāvis nāca ar priekšlikumu - deklarāciju, ka Jaunatnes svētku rīcības komitejas locekļi dibinās darba kopu, kā pastāvīgu jaunatnes vienību. Paziņojums pirmā uztverē izklausās apsveicams un atbalstāms, bet no otras puses apsverot, var atgadīties, ka aktīvitāte jaunatnes pulciņos samazinās, ja aktīvākie pulciņu dalībnieki tiks pārslogoti.

Jaunatnes organizācijas sūtīja uz Jaunatnes svētku rīcības komiteju savus spējīgākos un aktīvākos darbiniekus, un, tikai pateicoties šai izcilai izlasei, svētki arī tik spīdoši izdevās. Bet tagad saistot šo jaunatnes aktīvitātes izlasi darba kopā, viņi dabiski tiks atrauti no darba savās organizācijās, no kā šīs jaunatnes organizācijas cietīs. Latvju jaunatnes organizēšana trimdā ir viens no svētīgākajiem tās pamatuzdevumiem. Šis darbs ir veicams tikai tiešā saskarē ar jau pastāvošām jaunatnes organizācijām: gaidu un skautu jendām, LNJAK un tās pulciņiem, studentu kopām, baznīcas pulciņiem, latviešu YMCA'u u. t. t. Šīs organizācijas veic milzīgu nacionālu darbu, tādēļ būtu grēks atraut šīm organizācijām kaut vai vienu spējīgu jaunatnes darbinieku, saistot to citos uzdevumos.

M., Toronto.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMANĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

Vācu konsulāta adrese Toronto:
CONSULATE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, 77 ADMIRAL ROAD, TORONTO, ONTARIO.
Tel WA 5-1178.

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Paziņojums

Redakcijā saņemamas divas vēstules ZAIGAI ROZENBERGAI.

LASĪTĀJU vēstules

IR VAI NAV?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Pagājušā nedēļā cienījamā klavierskolotāja un Latviešu draudzes ērģelniece Hamiltonā māksliniece Anna Medne nākusi klajā ar paziņojumu, ka viņa akordeonu neatzīst par mūzikas instrumentu, tuvāk nepaskaidrojot kādēļ, un kas tam par iemeslu.

Ja ar šādu paziņojumu būtu nācis klajā kāds „mirstīgais", nebūtu daudz ko uztraukties, bet šāds paziņojums no pianistes puses pēkšņi sacēlis vai veselu vētru un karstas diskusijas par minēto jautājumu. Mēs varētu būt dalītās domās par akordeona mūzikas patikšanu vai ne, bet izslēgt to pavisam no mūzikas instrumentiem, izklausās neparasti. Vēlētos dzirdēt tuvākus paskaidrojumus no pianistes Annas Mednes, kā arī būtu patīkami dzirdēt L. Albertiņas domas šai lietā, jo viņa vada mūzikas skolu Hamiltonā, kurā pārsvarā ir akordeona skolēni.

J. L., Hamiltonā.

VAI APSVĒRTAS VISAS VARBŪTĪBAS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Jaunatnes svētku noslēgumā, ugunskura priekšnesumu laikā, rīcības komitejas pārstāvis nāca ar priekšlikumu - deklarāciju, ka turpmāk Jaunatnes svētku rīcības komitejas locekļi dibinās darba kopu, kā palīdzību jaunatnes vienību. Paziņojums pirmā uztverē izklausās apsveicams un atbalstāms, bet no otras puses apsverot, var atgadīties, ka aktivitāte jaunatnes pulciņos samazinās, ja aktīvākie pulciņu dalībnieki tiks pārslogoti.

Jaunatnes organizācijas sūtīja uz Jaunatnes svētku rīcības komiteju savus spējīgākos un aktīvākos darbiniekus, un, tikai pateicoties šai cilvēciskai izlasei, svētki arī tik spīdoši izdevās. Bet tagad saistot šo jaunatnes aktivitātes izlasi darba kopā, viņi dabiski tiks atrauti no darba savās organizācijās, no kā šīs jaunatnes organizācijas cietīs. Latvju jaunatnes organizēšana trimdā ir viens no svarīgākajiem pamatuzdevumiem. Šis darbs ir veicams tikai tiešā saskarē ar jau pastāvošām jaunatnes organizācijām: gaidu un skautu vienībām, LNJAK un tās pulciņiem, studentu kopām, baznīcas pulciņiem, latviešu YMCA'u u. t. t. Šīs organizācijas veic milzīgu nacionālu darbu un nedrīkst tām atņemt nevienu spējīgu jaunatnes darbinieku, saistot to citos uzdevumos.

M., Toronto.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMANICAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

VATIKĀNS NEVAR MAINĪT NOSTĀJU PRET KOMŪNISMU

VATIKĀNA VALSTS SEKRETARIĀTA OFICIĀLAIS PAZIŅOJUMS LATVIEŠIEM

(rp) UZTUROTIES ŠOVASAR ROMĀ, PR. NORBERTS TREPŠA, KAS IR AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBAS PREZIDENTS UN ALA's VICEPRIEKŠSĒDIS, VAIRĀKKĀRT APMEKLĒJA DAŽĀDAS VATIKĀNA IESTĀDES. VATIKĀNA VALSTS SEKRETARIĀTĀ VIŅŠ VISPIRMS PERSONĪGI INFORMĒJA PAR DAŽĀDĀM LATVIEŠU PROBLĒMĀM.

Cita starpā pr. N. Trepša sekretāriātam paskaidroja, ka ievērojamu satraukumu radīja ziņa par pārmaiņām Lietuvas un Polijas diplomātisko pārstāvju stāvoklī pie Sv. Krēsla. Daži šais pārmaiņās grib ieskatīt iespējamu Vatikāna nostājas maiņu pret komūnismu un Padomju Savienību.

Uz to no Vatikāna sekretāriāta puses it kā autoritatīvi paskaidrots, ka šādam lietu interpretējumam nav nekāda pamata. Notikušās pārmaiņas ir tikai konvencionālu formu diktētas. Pie šīm formām Vatikāns rigorozi pieturas. Turpretim būtībā nekādas pārmaiņas nostājā pret komūnismu, kā arī pret apspiestajām tautām nav notikušas un nevar notikt.

Cita starpā tika arī aizrādīts, ka šai jautājumā Osservatore Romano jau 5.-6. janvāra numurā bija autoritatīvi izteikta deklarācija rakstā „Precisazione Opportuna".

Pr. N. Trepša tomēr paskaidroja, ka būtu vēlama tieši latviešiem adresēta n e p ā r p r o t a m a deklarācija šai jautājumā. Lai to iegūtu, viņš ar rakstu apgaismoja radušos stāvokli un lūdza uz to oficiālu atbildi.

Privātā audiencē, kas ilga apmēram pusstundu, pr. N. Trepšu pieņēma Vatikāna sekretārs ārkārtējās baznīcas lietās, archibiskaps Antonio Samorē, kas savā laikā bija padomnieks nunciatūrā Latvijā un ir saglabājis vislabākās atmiņas un lielu simpātiju pret latviešu tautu. Šai audiencē bija klāt arī Latvijas biskapu pārstāvis pie Sv. Krēsla, msgr. Jāzeps Camanis. Te pr. N. Trepšam bija iespēja sīkāk informēt par baznīcas stāvokli Latvijā, kā arī par mūsu trimdas dzīvi.

Vatikāna valsts sekretāriāts izkārtoja arī pr. N. Trepšas piedalīšanos pāvesta Jāņa speciālā audiencē. **Tās laikā katoļu baznīcas galva deva savu apustulisko svētību visai latviešu tautai, it īpaši tās cietējai daļai dzimtenē un dažādās padomju izsūtījuma vietās. Pāvests Jānis XXIII izteica latviešu tautai dziļu līdzjūtību un atkārtoti aicināja to saglabāt drosmi, pacietību un izturību!**

Pr. N. Trepša atzīst, ka Vatikāns ir ļoti labi informēts par stāvokli aiz dzelzs aizkara, arī par Latvijas stāvokli. Par šo pēdējo sevišķā kārtā interesējās mūsu tautas lielais draugs archibiskaps Samorē, kas pašreiz pēc Vatikāna valsts sekretāra kardināla Tardini ir augstākā amatpersona sekretāriātā. Neoliedzami arī, ka Vatikāns ne vien saprot mūsu stāvokli un jūt mums līdzi, bet arī darbojas, lai panāktu brīvības atgūšanu apspiestajām tautām. Tāpat ir nenoliedzami, ka Vatikāna centieniem ir ārkārtīgi iedarbīgs spēks, ievērojot tā lielo morālisko autoritāti pasaules sabiedriskajā domā.

Nesen Čikāgā saņemta Vatikāna valsts sekretāriāta atbilde uz oficiālo iesniegumu. To ir parakstījis archibiskaps Samorē. Šai atbildē cita starpā teikts:

„Ir skaidrs, ka Svētā Krēsla nostāja pret ateistisko un materiālistisko komūnismu paliek pilnīgi nemainīga; nedz arī vispār var būt kāds jautājums par maiņu, jo te ir darīšanas ar pašiem principiem.

„Svētais Tēvs nemitīgi mēģina nodrošināt, lai viņam tiktu respektētas visu tautu pamattiesības. Nav arī nekādas pārmaiņas Svētā Tēva nostājā pret Lietuvu vai citām valstīm, kam ar varu atņemta brīvība, pat ja, kā tas ir Latvijas gadījumā, tām nav pašreiz sevišķu apstākļu dēļ pie Svētā Krēsla akreditētas diplomātiskas misijas."

Par šo Vatikāna valsts sekretāriāta deklarāciju jau ir informēti lietuvieši, un tie ir izteikuši dziļu gandarījumu par latviešu solidaritāti ar viņiem notikušo pārmaiņu gadījumā. Tāpat viņi augsti novērtē šo Vatikāna deklarāciju par nostājas nemainīgumu.

Uzmanību! Uzmanību!
DĀMAS
Ilgviļņi. Matu sakārtošana un griešana. Arī nagu kopšana
par ļoti mērenām cenām
FASHIONETTE Beauty Salon
MARIE Mc KINNEY
Hair Stylist,
93 Roncesvalles Ave., Toronto.
Zvanīt LENNOX 2-9711

ĶENCIS ŅUJORKAS KOLISEJĀ

Latvijas ražojumi izcilā vietā Pad. Savienības izstādē

Latvietis no Rīgas Jānis Āboliņš, kas studē Rietumos (pa kr.) un G. Vidmunds, televīzijas speciālists, sarunājas ar izstādes apmeklētājiem.

Ņ u j o r k ā — Vislielākā ievērība šajā miljonu pilsētā patlaban tiek veltīta Padomju Savienības zinātnes, mākslas un technoloģijas izstādei Kolisejā pie 59. ielas un Kolumbus apļa tā katru dienu pulcina ap 30 tūkst. apmeklētāju. Līdz šim izstādi jau redzējuši 600.00 amerikāņu, un šis skaits vēl jūtami augs, jo, kā zināms, izstāde būs atvērta līdz 10. augustam. Kaut šo izstādi nācās apmeklēt darba dienā, tomēr bija izdevība satikt daudzus latviešus, kas bija nākuši skatīt Latvijas ražojumus. Vislielākā vairumā šeit ir izstādīti Rīgas radio rūpnīcas un VEF'a ražojumi. Mūsu tautiešus sevišķi interesēja radioaparāti — Spīdola, Festivāls, Latvija II un Teika. Pēdējais ir stereofonisks un maksā 3.500 rubļu, paskaidro mums Rīgas radio rūpnīcas techniķis G. Vidmunds. Bez viņa izstādē ir vēl trīs citi (divi gan no Krievijas) latvieši, kas izstādes apmeklētājiem sniedz paskaidrojumus angļu valodā. Šo rindiņu autoram bija garāka saruna arī ar Jāni Āboliņu, kas, kā zināms, ir vienīgais latvietis no Rīgas, kas studē Rietumos. G. Vidmunds, kas izstādes apmeklētājiem sniedz paskaidrojumus par radio aparātiem, apgalvo, ka Rīgas radio rūpnīca dienā ražojot ap 1.000 līdz 1.200 radioaparātu, un tos eksportējot uz 14 Padomju Savienības republikām, kā arī uz sarkano Ķīnu un Ziemeļkoreju. Runājot par televīzijas attīstību tagadējā Latvijā, G. Vidmunds norāda, ka patlaban visā Latvijā esot tikai 2 televīzijas stacijas — Rīgā un Kuldīgā.

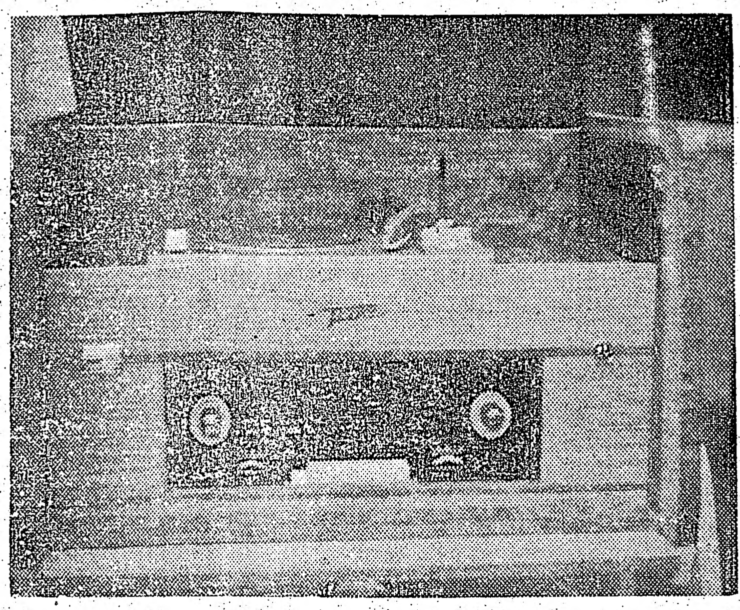

Tāds izskatās Latvijā ražotais radioaparāts „Teika".

Izstādes laikā interesenti var iegādāties arī īpašu grāmatu katalogu latviešu valodā, kurā minētas visas grāmatas, kas iznākušas Latvijā 1959. gadā. Bez tam, izstādē jūs varat apskatīt latviešu autoru gleznas, dzintara izstrādājumus, keramiku, grāmatas, porcelānu, konfektes, konservus un pat Ķenci (kokgriezumā). Apmeklētāju uzmanību saista arī A. Brieža 3 skulptūras, baleta „Sakta" dekorātīvais ietērps un pāris akvareļu. Šo kolosālo izstādi apmeklē arī daudzi ASV valdības augstākie ierēdņi un Kongresa locekļi. Direktors Aleksandrs Šelnovs labprāt sniedz paskaidrojumus par izstādes 10.000 eksponātiem, bet kategoriski atteicās atbildēt uz politiskas dabas jautājumiem. Līdzīgi izturējās arī minētie latvieši, kuri nelabprāt ielaidās politiskās diskusijās.

CITI JAUNUMI

Bez Latvijas ražojumiem var pieminēt vēl dažus citus jaunumus. Vienmēr liela drūzmēšanās bija pie „Sputņikiem", automobiļiem, modēm un atomledlauža „Ļeņins". Daudz telpas atvēlēts arī krievu mākslai, kur gan vairāk dominē saukļi, kā piem. „Māksla pieder tautai" un slaveno komponistu fotografijas. Laiku pa laikam pie koncertflīģeļa „Estonia" nosēžas kāds krievu mākslinieks un kļūdaini (kā tas varētu būt?) atskaņo Šopēna darbus. Tomēr publika labprāt klausās šos brīvkoncertus. Par automobiļiem jāsaka, ka tie joprojām paliek diezgan tālu aiz ASV ražojumiem, īpaši izskata ziņā. Pat izdaudzinātais limuzīns Zils ir samērā neizskatīgs. Modes, kā par brīnumu, ir diezgan pieklājīgas savā izskatā un dažas pat tīri interesantas, tikai žēl, ka ne visiem tās ir pieejamas.

Pavadot turpat 6 stundas šajā milzu ēkā, radās iespaids, ka Padomju Savienība šoreiz nav centusies pārsālīt savu izstādi ar propagandas materiāliem, kaut tādi tomēr atrodami. Citādi pagrūti izskaidrot, ka zem daudziem Latvijas ražojumiem varam atrast tikai vienu vienīgu parakstu: „Latvija", bez tradicionālajiem trīs burtiem — PSR. Arī propagandas saukļu birums ir mazāks, bet joprojām izcila vieta ierādīta Ļeņina un Chruščeva bildēm. Tikai nekur vairs nevar saskatīt Staļina uzņēmumus.

Aleksandrs Kalniņš

SKAUTI „VIDZEMĒ'

KURA VIENĪBA IEGŪS DV CEĻOJOŠO BALVU — VAIROGU?

Jau septīto gadu 3. ASV latviešu skautu novads, kurš apvieno Mičiganas, Indianas un Ohaijo valstu skautus, rīko 21., 22. un 23. augustā savu gadskārtējo lielo nometni. **Šogad tā atradīsies Highland parka apgabalā, kurš ir bagāts ar skaistiem pakalniem un daudziem maziem ezeriņiem un atrodas 40 jūdžu ziemeļrietumos no Detroitas un 15 jūdžu no Pontiakas.**

Nometņu iekārtošanas priekšdarbus un saimniecisko izkārtojumu veic Detroitas Tērvetes 34. skautu vienība un tās vecāku padome priekšsēža D. Rudzīša vadībā. Paturot iepriekšējo gadu tradicijas, nometnei šogad dots vārds „Vidzeme", kurā skauti domā izveidot arī visas Vidzemes pilsētas un ievērojamākās vietas.

Bez 3. novada mazskautiem, skautiem, dižskautiem un roveriem uz nometni lūgti ciemiņi no citiem novadiem un arī no Kanadas, tā ka ceram, tā izvērtīsies liela un plaša. Dalības maksa par visu laiku, ieskaitot arī dalībnieka zīmi, — $3.00. Bez parastajām nodarbībām nometnes gaitā būs dažādas sacensības un mākas, kā latviešu tautas dziesmu zināšanā — „dziesmu kari", kurā tiks izcīnīta koka „Dziesmu Vairogs" dāvāta ceļojošā kokle, būs arī šķēršļu gājieni, skautu mākas, pētniecības gājieni u. t. t. Kopnovērtējumā labākā vienība iegūs Kalamazū DV apvienības ceļojošo balvu — vairogu uz vienu gadu. Līdz šim jau 3 gadus no vietas to izcīnījusi Kalamazū skautu vienība.

Nometnes noslēgums būs svētdien, 23. augustā, plkst. 4 p. p. Lielais ugunskurs, kuru vadīs vad. E. Mežulis notiks sestdienas vakarā, plkst 9.00.

Pa nometnes laiku paredzēta arī roveru cilts apspriede, bet pa nometņotāju gulēšanas laiku (nakti) — vadītāju gadskārtējā sanāksme ar novada priekšnieka un viņa palīga pārvēlēšanu.

Nometnes priekšnieks būs 3. novada pr-ks, vad. A. Artmanis, komandants — vad. R. Rollis, saimnieks R. Jēkabsons, kasieris P. Sināts, ārsts — Dr. A. Birzgalis, mācītāji — A. Piebalgs un A. Līventāls, galvenais sacīkšu tiesnesis — 4. nov. pr-ks, vad. I. Kidlišs. Mazskautiem nodarbības vadīs — vad. A. Avots, skautiem — vad. A. Kangars un roveriem — vad. Fr. Sipols.

Līdzšinējās novada nometnes iemantojušas ne tikai skautu un to vadītāju, bet arī skautu vecāku un labvēļu lielu interesi.

(Nobeigums 8. lpp.)

CHRUŠČEVAM NEPATĪK APSPIESTO NĀCIJU NEDĒĻA

NEDĒĻU IEVADA AR DIEVKALPOJUMU KATEDRĀLĒ

PREZIDENTA EIZENHAUERA IZSLUDINĀTĀ APSPIESTO NĀCIJU NEDĒĻA NO 19. LĪDZ 26. JŪLIJAM JAU RADĪJUSI ATBALSI OKEANA VIŅĀ KRASTĀ, KUR CHRUŠČEVS, VIESODAMIES POLIJĀ, TO ASI NOSODĪJIS. VIŅAM NEPATĪKOT ŠĪ „DIEVKALPOJUMU KAMPAŅA", KAS UZSĀKTA AMERIKĀ, LAI ATBRĪVOTU APSPIESTĀS NACIJAS. „APSPIESTĀS TAUTAS" ATRODAMAS VIENĪGI KAPITĀLISTISKĀS ZEMĒS," TEICA CHRUŠČEVS.

Chruščevam piebalso „Pravda", kas apzīmē Apspiesto nāciju nedēļas izsludināšanu par provokatīvu kampaņu, kas bojājot attiecības laikā, kad notiekot draudzīga iestāžu un valstsvīru apmaiņa. „Cilvēki komūnistiskās valstīs ir brīvākie cilvēki pasaulē," raksta laikraksts.

Apspiesto nāciju nedēļu ievadīja ar dievkalpojumu svētdien, 19. jūlijā, Sv. Patrika katoļu katedrālē Ņujorkā. Pēc kardināla Spellmaņa norādījuma aizlūdza par apspiestajām tautām. Katedrāle bija pilna dievlūdzēju, to starpā bija arī citu ticību piederīgie.

Dievkalpojumu vadīja biskaps Griffits, kas savā sprediķī asi vērsās pret apspiešanu. Dievkalpojumā bija klāt arī kardināls Spellmans. Kā AEN Asamblejas pārstāvji dievkalpojumā bija klāt Dr. V. Māsēns, J. Kovago un V. Sidzikauskas. Pēc dievkalpojuma kardināls Spellmans pieņēma Asamblejas pārstāvjus un novēlēja tiem sekmes viņu centienos pēc atbrīvošanas.

Pirmdien, 20. jūlijā, notika svinīga karogu pacelšanas ceremonija pie Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejas nama Ņujorkā, pretim Apvienoto Nāciju celtnei. Asamblejas namu aizsedza liela Eiropas karte, uz kuras tumšā krāsā bija iekrāsotas apspiestās zemes. Uz kartes bija uzraksts: **„Eiropa nevar dzīvot puse brīva un puse verdzībā."**

Atskaņojot katras apspiestās nācijas himnu, pusmastā uzvilka attiecīgās valsts karogu, to starpā arī Latvijas karogu. Galvenais runātājs ceremonījā bija senātors Dževits. Viņš teica, ka Rietumu valstīm ar visiem miermīlīgiem līdzekļiem jāatbalsta apspiesto tautu centieni un norādīja uz NATO organizāciju, uz kuru apspiestās tautas var likt savas cerības. Ceremonijā bija klāt arī gubernātora Rokfellera, pilsētas galvas Vagņera un kardināla Spellmana pārstāvji. Lai gan stipri lija, ceremonijā piedalījās ap 100 cilvēku.

AEN asamblejas pārstāvji — pr-dis S. Korbonskis, V. Māsēns, J. Kovago un B. Koste 21. jūlijā ieradās Vašingtonā pie viceministra Dillona, kas Hertera prombūtnes laikā izpilda ārlietu ministra vietu, lai izteiktu pateicību par „Apspiesto nāciju nedēļas" izsludināšanu. Dillons apliecināja, ka ASV neatzīst padomju valdīšanu Austrumeiropā. „Šī zeme," teica Dillons, ir atzinusi Austrumeiropas tautu tiesības uz nacionālo neatkarību, pašu izvēlētu valdību un cilvēku tiesībām."

Trešdien AEN asamblejas ģenerālkomiteja ieradās Arlingtonas kapsētā pie Vašingtonas un nolika vainagu pie nelaiķa ārlietu ministra Dallesa kapa. Pie kapa bija novietoti visu apspiesto nāciju karogi. No latviešiem ceremonijā piedalījās latviešu delegācijas vadītājs Dr. V. Māsēns, loceklis A. Zāģers un Vašingtonas latviešu draudzes pr-ks. Dr. A. Rūsis.

Pēcpusdienā asamblejas delegācija pasniedza atzinības rakstus senātoriem Daglesam un Dževitsam un Tautas vietnieku nama vairākuma līderam Makkormakam pateicībā par viņu iniciātīvu Apspiesto nāciju nedēļas izsludināšanā.

Ieteic Chruščevam sarīkot vēlēšanas

Senātori Dagless un Dževitss izdevuši īpašu vēstījumu, kā atbildi Chruščeva uzbrukumiem „Apspiesto nāciju nedēļas" lietā. Sinī vēstījumā abi senātori pasaka: ja Padomju Savienība apgalvo, ka Austrumeiropas tautas nav apspiestas, tad labākais pierādījums tam būtu atļaut tur noturēt brīvas vēlēšanas zem starptautiskas kontroles.

Arī Amerikas arodbiedrību (AFL - CIO) prezidents Mīnijs izdevis vēstījumu, atbalstot Apspiesto nāciju nedēļu un solot savu atbalstu cīņai par brīvību.

Ievērojot, ka Apspiesto nāciju nedēļu izsludināja tikai divas dienas pirms 19. jūlija, kad sākās šī nedēļa, šogad nebija iespējams tai pienācīgi sagatavoties. Asambleja cer, ka nākošā gadā sarīkojumu virkni varēs izvērst daudz plašāku, sadarbojoties ar amerikāņu patriotiskām organizācijām. Bet arī šogad šī nedēļa izraisījusi ievērības cienīgas sekas. Šis notikums sakrita ar Ženēvas konferenci un Niksona viesošanos Maskavā. Laikā, kad visa pasaule ar bažām vēro krievu prasības Berlīnē, „Apspiesto tautu nedēļa" atgādina pasaulei, ka arī Rietumu valstis varētu pacelt kādu prasību pret Maskavu.

PA SKUJU TAKU

Austrālijā 64 g. vecumā miris Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris, pulkvedis Mārtiņš Eduards Kasparsons. Apglabāts 13. jūlijā Melburnā. Kasparsons bija aktīvs DV Melburnas nodaļas biedrs.

Autokatastrofā Čikāgā nogalināta latviešu baletdejotāja

ŅINA FIBIGA - BRENCE MIRUSI CEĻĀ UZ SLIMNĪCU

Sestdien, 18. jūlijā, smaga autokatastrofa notikusi Čikāgā — Central un Stubert ielu krustojumā, kad elektrības vadu stabā iedrāzusieis DV apv. valdes loc. A. Brenča vadītā automašīna. Viņam līdzi braukusi tā dzīves biedre, bij. Latvijas Nacionālās operas baletdejotāja Ņina Fibiga - Brence, kas no ievainojuma galvā ceļā uz slimnīcu mirusi. A. Brencis ievainots vieglāk un pēc dažām dienām varēs atstāt slimnīcu.

Kanadai rūpīgāk jāapkaro bērnu trieka

Toronto universitātes profesors R. J. Vilsons izteicies, ka kanadiešiem joprojām trūkst sistēmatiskas bērnu triekas apkarošanas programmas. Viņš ir viens no nedaudzajiem kanadiešu speciālistiem, kas patlaban piedalās britu un kanadiešu ārstu konferencē Edinburgā, Skotijā.

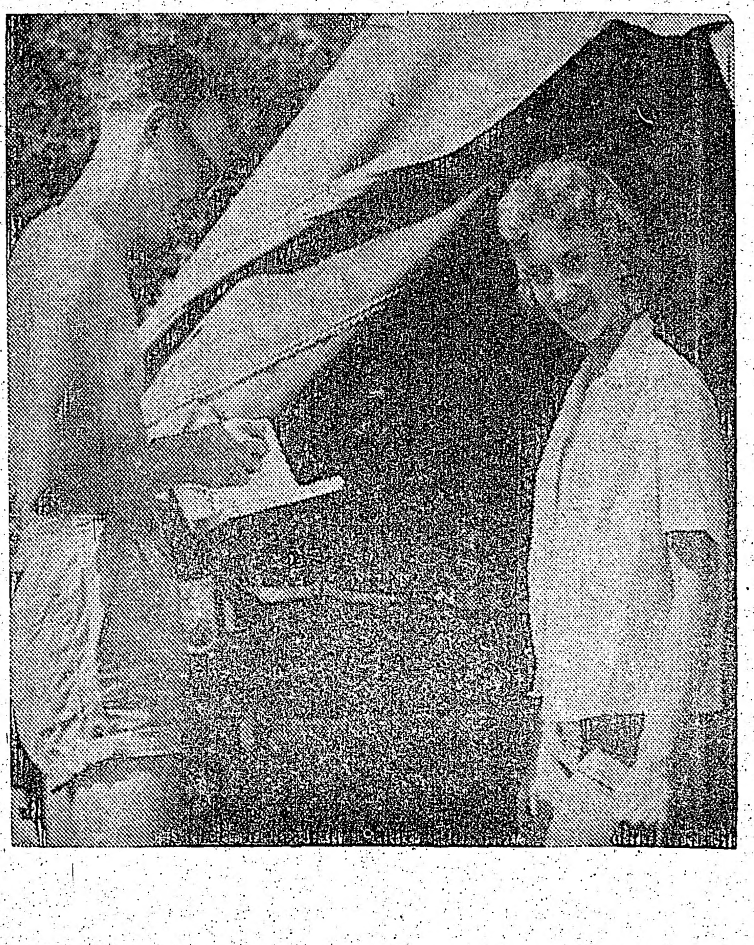

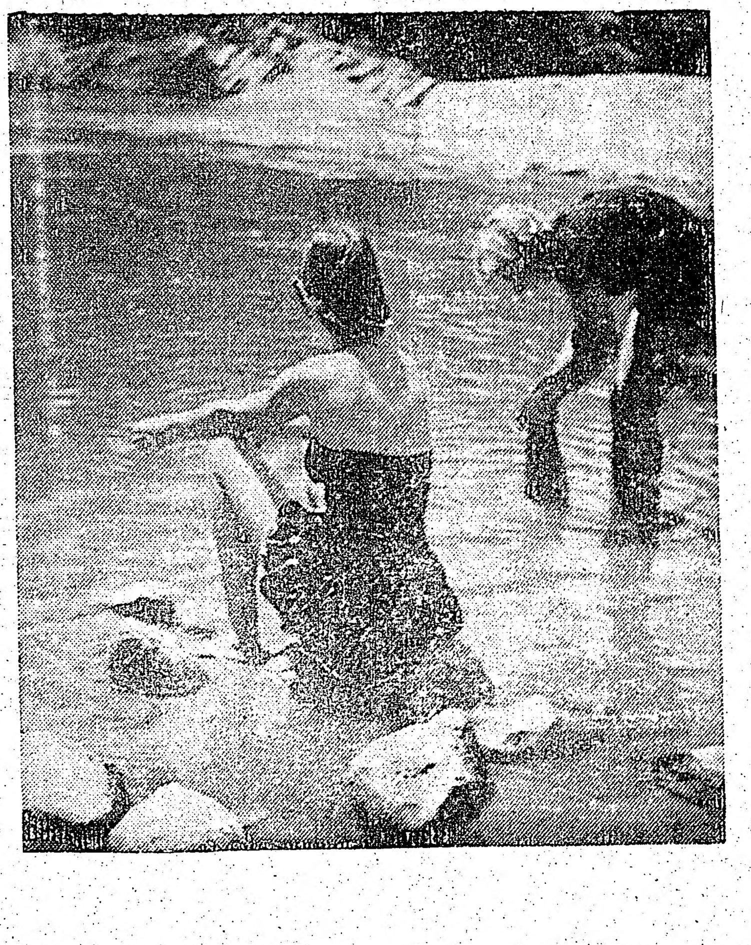

No kr.: nometnes vadītājs A. Essenbergs ar kolēgu Dz. Gruzīti pārbauda vienu no nometņotāju teltīm. Vidū: pēc maltītēm katram jānomazgā un jānnoslauka pašu lietātie trauki un liekas, pret to še nevienam nav iebildumu. Pa labi: pēcpusdienas stundas veltītas sporta spēlēm, peldēšanai vai arī tīri praktiskām mājssaimniecības problēmām, kas, protams, meitenēm sagādā lielākās galvassāpes. Velas mašīnu aizstāj upe. Valda Baltkalna uzņēm.

BAZE DAUDZIEM NACIONĀLIEM PASĀKUMIEM

TORONTO LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBAI LABS STARTS

Katrs sportists un katrs cits cilvēks, kas ir interesējies par sporta sacīkstēm, zina, ko nozīmē „izrauties". Tāpat katrs auto braucējs zina, ko nozīmē izrauties pie ugunīm. Sporta valodā izrauties nozīmē gūt labu startu sacīkstēs, jau ar pirmiem soļiem aizlēkt priekšā saviem sāncenšiem un gūt vadītāja lomu soļošanas, skriešanas vai citāda veida sacensībās. Tāpat auto vadītājs, kas ir bijis spiests apstāties pie sarkanām ugunīm, mēģina izrauties, tiklīdz parādās zaļās ugunis un aizsteigties priekšā visiem citiem braucējiem, tādā veidā gūstot brīva ceļa priekšrocības nākošam ceļa gabalam.

Jau šinī laikrakstā publicētie skaitļi rāda, ka jaundibinātā Toronto latviešu kreditsabiedrība ir izrāvusies. Ja jau pirmajās piecās savas darbības dienās Latviešu kreditsabiedrība savu bilanci ir noslēgusi ar pāri par $7.000.00, tad tas ir nenoliedzami labs un daudzsološs sākums. Kreditsabiedrības caurmēra dienas apgrozījums jau tās darbības sākumā ir bijis gandrīz 1.500 dolaru. Šie skaitļi rāda, ka jau ar saviem pirmajiem soļiem Latviešu kreditsabiedrība ir aizlēkusi priekšā daudziem mūsu ilgus gadus rūpīgi koptiem kultūras, skolu, bērnu un citiem fondiem. Tā ir aizlēkusi priekšā arī daudzām mūsu organizācijām un draudzēm. Citiem vārdiem runājot, tā jau šodien atrodas soli priekšā mūsu nopietniem nacionāliem pasākumiem.

Bet šī izraušanās nav nejaušība. Tā ir ilgus gadus rūpīgi un neatlaidīgi veikta darba rezultāts, un pirmā vietā te pieminama mūsu Saimniecisko darbinieku apvienība. Laikam gan nav nejaušību, ka lielākais vairākums kreditsabiedrības valdē un komisijās ievēlēto amatpersonu, direktoru un „oficieru", kā kanadieši tos sauc, nāk no Saimniecisko darbinieku apvienības. To kā normālu un labu parādību atzīmēja arī daži tālredzīgi LNAK valdes locekļi savā sēdē, kurā tika apspriesti kreditsabiedrības dibināšanas un organizēšanas jautājumi. Ja jaunā kreditsabiedrība ir guvusi tik labu startu, un ja tā ir tik strauji izrāvusies, tad gan visa pateicība pienākas šim jaunievēlētām amatpersonām ,kas ar lielu nopietnību un lietpratību ir piegājušas kreditsabiedrības darbam.

Bet ar izraušanos vien vēl nepietiek. Katram sacīkšu dalībniekam, kas grib sasniegt mērķi ar labiem rezultātiem, ir vēl ļoti grūts un neatlaidīgs veikums priekšā. Arī jaunai kreditsabiedrībai vēl ir jāveic ļoti nopietns un grūts darbs, lai tā kļūtu par iespaidīgu uzņēmumu latviešu, viņu organizāciju un saimniecisko pasākumu labā. Bet kad krietns sportists ir uz sacīkšu laukuma, tad viņa draugi un labvēļi nepaliek mierīgi. Tie dzīvo līdzi savam favorītam ar sirdi un dvēseli, to atbalsta visādā veidā un uzsauc. — Velc, Jāni, vai Velc, Pēteri!

Tagad arī visu latviešu uzdevums un pienākums ir uzsaukt jaunajai kreditsabiedrībai: — Velc! Bet šoreiz šis — velc! — nedrīkst būt tikai vārdos vien, tas ir jāpierāda arī darbos. Katra latvieša svēts pienākums ir uzticēt visus savus ietaupījumus savai kreditsabiedrībai. Katra latvieša pienākums ir, prasot aizdevumus, pirmām kārtām griezties pie savas kreditsabiedrības. Katra latvieša pienākums ir pieteikt čekošanas kontus savai kreditsabiedrībai. Šis pienākums ir ne tikai atsevišķiem latviešiem vien, bet tas ir arī visām latviešu organizācijām, draudzēm un pasākumiem, tādā veidā divkāršojot savu nacionālo darbu.

Daudzi tautieši ir jau sapratuši jaunā pasākuma milzīgo nozīmi un savus ietaupījumus jau noguldījuši jaunajā kreditsabiedrībā. Ir ļoti aizkustinoši redzēt, ka veci un jauni tautieši, bieži vien veselas ģimenes, ierodas kreditsbiedrības birojā un ar plašu žestu noliek uz galda visus savus ietaupījumus. Kreditsabiedrības valde pēl nav paspējusi pietiekami reklāmēt savu uzņēmumu. Tā nav paspējusi vēl ievietot sludinājumus nevienā laikrakstā, ne žurnālā, tā nav paspējusi vēl uzlikt izkārtni uz kreditsabiedrības telpu durvīm, tā nav paspējusi izdot brošūru ar informāciju un darbības noteikumiem. Pirmais izrāviens nāca tik spontāni, ka kreditsabiedrības amatpersonas diendienā bija aizņemtas ar pirmo priekšdarbu veikšanu. Bet kreditsabiedrības valde un amatpersonas darīs visu iespējamo, lai panāktu visizdevīgāko naudas noguldīšanu un drošu naudas aizdošanu.

Mēs esam izrāvušies un palaiduši uz skrejceļa vienu jaunu, bet ļoti nopietnu pasākumu. Vēl grūti spriest, kādi būs šī jaunā pasākuma rezultāti, bet mēs drīkstam cerēt, ka tie būs labi. Ja skaitļi neviļ, mēs drīkstam cerēt, ka jaunā kreditsabiedrība savu pirmo darbības gadu noslēgs ar 50.000 dolaru bilanci. Ja tas tā, tad droši varam teikt, ka Latviešu kreditsabiedrība var kļūt par ļoti nopietnu saimniecisku faktoru, kas nesīs materiālu labumu mums pašiem un kas nokārtos arī daudzas līdz šim neatrisinātas vai grūti atrisināmas problēmas. Kreditsabiedrība var kļūt par bazi mūsu skolu un tautas namiem. Tā var kļūt par bazi mūsu lielajiem sarīkojumiem un mūsu nacionālās kultūras veicināšanai. Un tā var būt arī piramis ķieģelis Latvijas valsts jaunbūvē. **A. Svenne.**

APSPIESTO NĀCIJU ...

(Pārnesums no 1. lpp.)

tautas nepārtrauktu izsūkšanu un apspiešanu un pret Latvijas dabas bagātību postīšanu un izlaupīšanu.

Pašreizējos apstākļos KLB cīnās par Latvijas un pārējo apspiesto tautu jautājuma pacelšanu visās konferencēs un sarunās, kādas notiek vai notiks Rietumu un Austrumu valstsvīru starpā. Tāpat KLB cīnās par brīvības atjaunošanu komūnisma apspiestās zemēs, nepieļaujot neko tādu, kas varētu tikt iztulkots kā okupācijas režīma stiprinājums vai atbalsts.

KLB visos gadījumos aizstāv tiesības saukt pie atbildības tiesas priekšā visus tautas nodevējus un tādus okupantu varas vīrus, kas ir un būs pārkāpuši vispāri atzītu cilvēcīgu izturēšanos pret citiem tautiešiem.

Komitejai Latvijas brīvībai ir liels gandarījums, ka ciešā sadarbībā ar Apspiesto Eiropas Tautu Asambleju un Amerikas Latviiešu Apvienību ir bijis iespējams no jauna vērst ASV prezidenta un likumdošanas iestāžu uzmanību uz apspiesto tautu un līdz ar to latviešu tautas likteni. ASV Kongresa rezolūcijā ir nepārprotami pateikts ,ka Padomju Savienība ir imperiālistisks agresors, kas laupījis ļoti daudzām tautām brīvību un neatkarību.

Komiteja Latvijas Brīvībai ir pārliecināta, ka ASV un citu Rietumu zemju politiskās un diplomātiskās dzīves vadītāji neapstāsies pie notikumiem Apspiesto Nāciju nedēļā, bet savā turpmākā darbā vadīsies ar deklarētiem principiem un cīņu par apspiesto tautu brīvību ietvers konkrētos aktīvos darbos, jo cita ceļa nav: — bez brīvības atgūšanas visām apspiestām tautām nav iespējams miers un drošība pasaulē.

Komiteja Latvijas Brīvībai.

ČAKLĀS JAUNIETES ŅUJORKĀ

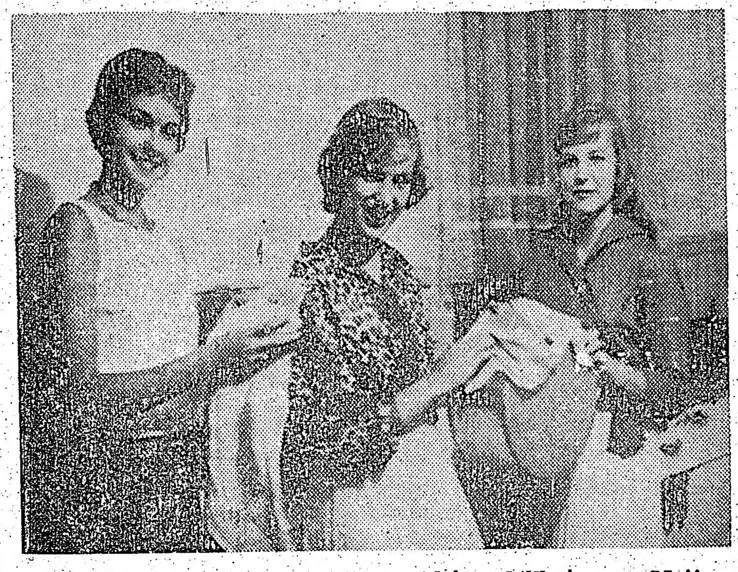

Kamēr citi priecājas, jaunatnes pulciņa dalībnieces: Maija Pulkstene, Vija Zārda un Marta Bāliņa raujas pa virtuvi . . .
(Skat. rakstu 2. lpp.)

PEN KLUBA KONGRESS FRANKFURTĒ

(LA, Londonā) — Starptautiskās rakstnieku savienības PEN 30. kongress šogad notiika Frankfurtē no 18.-25. jūlijam Latvijas Penkluba oficiālie delegāti bija Aleksandrs Plensners un Ādolfs Šilde. Par trimdas rakstnieku Penkluba oficiāliem delegātiem izraudzīja Pēteri Aigaru un Pauli Tabori. Bez tam no Londonas uz kongresu devušies deviņi trimdas rakstnieki, to starpā arī latviešu dzejniece Velta Sniķere. Igauņu dzejas vecmeistare Marija Undere un viņas vīrs Adsons kongresā uzaicināti kā goda viesi. Par trimdas Penkluba goda viesi bija izraudzīts profesors Salvadore Madariaga, bet viņš sakarā ar paredzamo Uugārijas Penkluba atkalatzīšanu no šī aicinājuma atteicies, savu soli pamatodams ar to, ka Ungārijas Penkluba vadība nav nekas vairāk kā asiņainā Kadara rokas puiši, kuriem nav vietas brīvo rakstnieku sabiedrībā.

Starptautiskās rakstnieku savienības PEN kongress notiek trijās vācu pilsētās — Frankrufte, Darmštatē un Heidelbergas pilī, kur paredzēts noslēgums.

Šogad notika arī jaunā prezidenta vēlēšanas, kur kā vienīgais kandidāts izraudzīts italiešu rakstnieks. Alberto Moravia. No Ausrumeiropas savus pārstāvjus bija sūtījuši Čechoslovakijas, Polijas, Rumānijas un Bulgārijas Penklubi, kas darbojas ar zināmiem ierobežojumiem arī komūnistiskajā režīmā. Vislielāko rosību, protams, uzrāda Polijas Penklubs, kura priekšsēdis Parandovskis līdz šim saglabājis pilnīgi neatkarīgu stāju.

Trešā lielā zviedriete

Holivūdas 20th Century Fox filmu sabiedrība ir tais ieskatos, ka zviedru aktrise Meija Brita drīzumā sasniegs Grētas Garbo un Ingridas Bergmanes slavu. Viņa esot lieliska aktrise, par ko katrs varēs pārliecināties Britas jaunākajā filmā „Seven Thieves", ko pašreiz uzņem Eiropā. **A. K.**

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis
ST. KATARINĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

Indra Gubiņa

MŪŽĪGĀS PILSĒTAS VARĀ

INDRAS GUBIŅAS ITALIJAS CEĻOJUMA PIEZĪMES (4)

Pilsētas, sejas, cilvēku dzīves paslīdējušas garām raibā virknē. No dažām paliek pāri tikai vārds, no dažām dziļš pārdzīvojums. Man jautāja, kādēļ es tik skopi esot pieminējusi Romu, kas bija mana ceļojuma galvenais mērķis. Jā — kādēļ? Laikam varenības priekšā vārdi pēkšņi kļūst tik mazi, tik nenozīmīgi, ka top neērti tajos mēģināt ietērpt Romu. Tur ik uz soļa runā vēsture un māksla, tur dzīvei ir cits ritms, cits plūdums, ko var tikai izjust, ne pateikt. Kā gan lai vārdos ietērptu Koliseja varenību, tā drūmumu un skaistumu? Maz izteic vārds — senās drupas, bet tās dod daudz, ja tās redz, ja zina, kas šais drupās reiz notika.

Ir 1. maijs, diena, ko Itālijā svētī visi strādnieki, kad brīvdiena pat satiksmes ierēdņiem, līdz ar to piešķirot lielajai pilsētai īpatu klusumu ,jo 1. maijā neiet ne tramvaji, ne autobusi Bijam nolēmuši doties uz 20 km attālo Tīvoli dārzu, kas bagāts strūklakām un galerijām, bet nu izrādās — ka netiekam. Ielas pārpildītas, ļaudis tāpat pastaigājas, bariņos aprunājas, kam ir kāds braucamais, steidzas ārā no Romas.

Stāvam uz Triniti kalna (Monte dei Triniti) un raugāmies ļaužu drūzmā. Augsta, divtorņaina baznīca gaiša paceļas mums pāri un atspīd kalna pakājē Bellini veidotajā barkveidīgajā strūklakā, kur tā nirо kopā ar daudzo ziedu un meiteņu raibo brunču atspīdumiem. Raugāmies pāri Romai, jo, no kalna skatoties, tā gul mūsu priekšā. Pēkšņi — pavisam pēkšņi mēs atskārstam, kas Romai piešķir īpatu pievilcību: lūk, nav neviena vienīga fabrikas skursteņa! Tūliņ rodas arī atbilde, kādēļ Roma tik tīra, salīdzinot ar citām lielpilsētām. Te pāri namiem paceļas tikai baznīcu torņi un kupoli, augstais Viktora Emanuela II piemineklis un 7 pakalni. Skats ieķeras Sv. Pētera bazilikas tornī, varenajā kupolā, kas no Vatikāna valsts zaļgans spīd pāri Romai. Atgriežos un paskatos sev aiz muguras esošajā Trīsvienības baznīcā. Augstas kāpnes, un no tām skats pār Romu. Atceros, ka italiešu lielais dzejnieks D'Annuncio uz šīm kāpnēm esot dienām ilgi sēdējis un rakstījis dzejas.

Šeit viņš vērojis savu mīļāko un Romu. Un uz šī kalna vienu vienīgu reizi nokritis sniegs, ko dzejnieks apdziedāja kā baltas dūjas, kas pēkšņi sasēdušās uz Monte dei Triniti. Vai tiešām vairāk nekad Romā nav bijis sniega? Nē, nekad. Skatos uz tukšajām kāpnēm, vai neieraudzīšu kādu D'Annuncio balto dūju, bet to nav, tikai pa mazajām baznīcas durvīm iznāk 2 melnā tērptas mūķenes un ar bezgala laipnām un priecīgām sejām noskatās pāri Romai. Tad viņas nokāpj pa kāpnēm un iejūk šīsdienas raibajā ļaužu barā.

ROMAS MIERA VIETAS

Domas par D'Annuncio man liek vēlēties mieru. Šodien Romas ielās to neatrast. Allaž lielāko mieru esmu atradusi kapsētās, un tā arī tagad dodamies uz italiešu kapiem. Visā Romā ir tikai 3 kapsētas — divas pašiem italiešiem, viena — sauktā Angļu kapsēta, kurā atdusas bez angļiem arī citi sveštautieši.

Italiešu kapsēta ir kā milzīgs mākslas mūzejs, jo katra kapu kopiņa greznota ar skulptūru. Virs dažām uzceltas nelielas kapelliņas, un uz ļoti daudziem kapiem deg eļļas lampiņas. Marmora eņģeļi, Dievmātes tēli, mirušo attēli un svētie te stāv dziļā mierā starp augstajām ciprēsēm un pīnijām, starp daudziem ziediem. Grantētie celiņi atgādina Latvijas kapsētas, tāpat puķu pārdevējas pie vārtiem. Kaŗa laikā šī skaistā kapsēta bijusi sabumbota. Tikai vienu reizi pār Romu nolijis bumbu lietus, un tās visas sakritušas milzīgajā kapsētā, saārdot pieminekļus, blakus esošo baznīcu un iztraucējot mirušo mieru. Romas kapsēta ir iespaidīga ,skumji skaista, pilna mīlestības un ticības.

Dodamies tālāk uz Angļu kapsētu, kas atrodas pie senā pilsētas mūŗa. Kapsēta ierīkota nelielā uzkalnā pie Gaja Kestija piramidas, kas, drūma un masīva, paceļas pāri Ostiensas vārtiem. Piramīda uzcelta vietā, kur, domājams, atradies Romula kaps.

Angļu kapsēta ir samērā maza, tajā mazāk pieminekļu, un tie nav tik grandiozi. Tomēr arī šī kapsēta ir skaista.

Angļu kapsētā atdusas divi ievērojami dzejnieki — Šellijs un viņa cienītais dzejnieks Kītss — Kītss, kas atbrauca uz Romu, lai uzlabotu veselību, tomēr tur jutis ,ka Angliju viņam vairs nekad neredzēt. Dažas dienas pirms savas nāves viņš lūdzis, lai uz viņa kapa nerakstot vārdu, bet teicienu: „Te gul kāds, kuŗa vārds bija rakstīts uz ūdens."

Kītss apglabāts blakus savam draugam Džonam Bellam, un uz šī drauga kapa ir uzrakstīs: „Šeit atdusas John Bell, dzejnieka Kītsa draugs, kas apglabāts viņam blakus 1821. gadā." Abu draugu kapi atrodas nomaļā stūrī. Lieli koki šūpo zarus pār ievērojamā dzejnieka kapa kopiņu.

Kapsētas centrālajā daļā, pie paša augstā Romas mūŗa, atrodas Šellija kaps. Pēc Kītsa nāves, Šellijs uzrakstījis savu ievērojamo elēģiju „Adonis". Un savādi, kad Šelliju atrada izskalotu krastā pēc tam, kad viņu buŗu laivā bija pārsteidzis pēkšņs negaiss un viesulis sadragājis nelielo laivu, Šellijam kabatā atrasts Kītsa dzejoļu krājums. Blakus Šellija kapam ir viņa mūža drauga Dž. A. Simonda pelni. Šis Šellija draugs un cienītājs mira Anglijā, bet lūdza, lai pelnus pārsūta uz Romu un gulda blakus lielajam dzejniekam.

Netālu no vienkāršā Šellija kapa atrodas angļu skulptora Storija sievas kaps ar brīnišķu pieminekli — marmora eņģelis uz ceļiem, pārliecies pār kapu: Šis ir skulptora pēdējais darbs. Kā viņu dēls gleznotājs Julians Storijs izteicies: skaistākais, ko viņa tēvs darinājis.

Angļu kapsētā , bez pieminekļiem, tikai ar akmenī iecirstiem vārdiem, gul arī Šellija vecākais dēls un Götes dēls.

Kad aiz mums paliek kapsētas vārti, vēlreiz atskatos uz piramīdu, kuŗas pakājē sev mūža mājas ieguvuši tik daudzi svešnieki. Nē, laikam tas nebūs pareizais vārds, jo Romā svešnieks nav neviens, Romā ir mājvieta ikvienam ,un nav jāpaiet ilgam laikam, lai justos piederīgs šai skaistajai, varenajai pilsētai, kas daudz dod un ņem .

Kad esam atkal pie Tiberas, samērā netīrās upes, kas Romu sadala divi daļās ,apstājamies pie Eņģeļu tilta. Tas ir viens no dekorātīvākajiem tiltiem Romā, un tā galā paceļas Eņģeļa pils — pareizāk: cietoksnis.

Šis cietoksnis (Castel Sant' Angelo) figurē Romas vēsturē kopš 12. gadu simteņa, bet leģenda par šo vietu ir daudz vecāka. Procesijas laikā 590. gadā Sv. Gregorijs lūdzis Jaunavu Mariju, lai pasargā Romu no mēŗa, kas toreiz plosījies pilsētā. Lūgšanas laikā esot parādījies eņģelis torņa galā ar zobenu rokā un devis ziņi, ka lūgšana uzklausīta. Tajā vietā vēlāk uzcēla kapellu un statuju, lai turpmākam paaudzēm atgādinātu brīnumu; no tā laika arī vēlāk uzceltais cietoksnis mantojis savu nosaukumu — Eņģeļu pils.

Eņģeļa pils ir drūma vieta, tur ir moku kambaŗi, cietumi, giļotinas; tur savu mūžu beiguši daudzi ievērojami vīri. Lielais, apaļais tornis sadalīts piecos stāvos. Trešajā ir 2 lieli pagalmi un vienā stāv marmora eņģelis (Džakomo della Porta), kas stāvējis uz torņa jumta līdz 1752. gadam, kad to nomainīja lielāks — zeltīts bronzas eņģelis, kas vēl tagad laistās pāri pilsētai.

Pašā torņa augšā ir terrasēs, un ap šo vietu saistās vēl kāda leģenda par Tosku, kuŗa no šī torņa nolēkusi. Šī leģenda Pučīni devusi ierosmi radīt operu Toska.

Ilgi skatos drūmajā tornī ar zeltīto eņģeli galā. Tepat plūst Tibera, ne visai dziļa, zaļgani pelēka, savos viļņos mētādama ziedošo kastaņu, tilta marmora tēlu un cietokšņa atspīdumu.

Garām steidzas Romas iedzīvotāji. Viņi Eņģeļa tornim vairs nepievērš vērību — tā ir tikai vēsturiska vieta, mūzejs, ar kuŗu iedzīvotāji apraduši, kas vairs neiedveš ne bailes, ne sajūsmu.

Vakarā zeltītais eņģelis ir apgaismots un tiešām atgādina parādību debesīs.

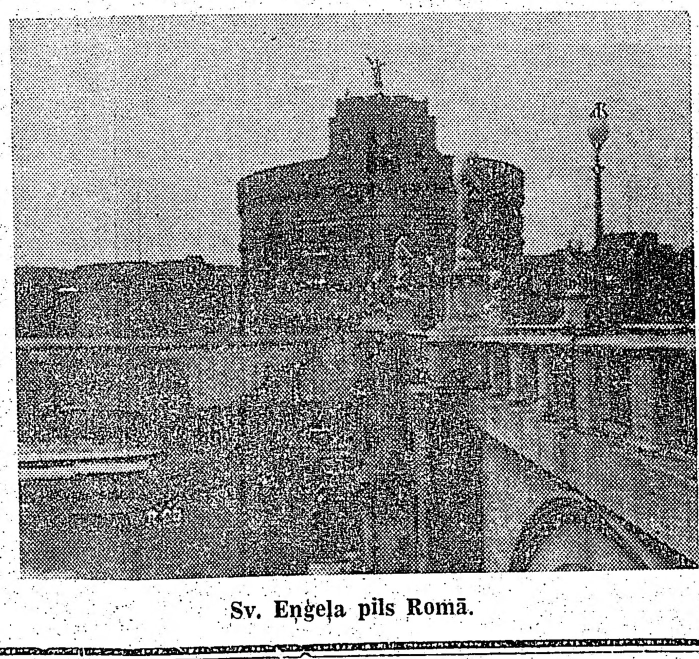

Sv. Eņģeļa pils Romā.

Tālivaldis Dangavs

DIMANTI

(19. turpinājums)

Rolfs gāja tālāk. Vadījās pēc balsīm, kas nāca pretim no indiāņu apmetnes, tai tuvojoties. Devās gar teltīm, kas bija no zariem. Indiānietes viņu uzrunāja. Daudzas no tām bija uz grūtām kājām.

„Bet kur ir vīrieši?" Rolfs nodomāja, it nevienu nesastapis.

Nonācis alā, viņš par to jautāja Illā-Korī.

„Gājuši sieviešus meklēt, neatnākuši", tik daudz viņš jau saprata no Illā-Korī valodas.

Bet kā vēlēdamās aizdzīt greizsirdību, kas, varbūt, bija uznākusi viņas vīrietim, Illā-Korī rādīja uz savu pilno vidukli un teica:

„Raul."

Jā, to viņš jau zināja.

„Un citām?" viņš mēģinājās visādi, lai Illā-Korī saprastu to, ko viņš jautā.

Viņa atbildēja:

„Raul," tad ņēma vīrieti pie rokas, veda alas dziļumā, kur zem loga atradās viņa šautene un maisiņš ar dimantiem, tik pilns, ka kaudzes tiesa jau gulēja zemē.

Starp tiem arī atradās dimants, kas Kolosa vēderā bijis.

Kas tos atnesis? Un par ko?

„Nē," viņš iekunkstējās kādā nojautā, „tas nevar būt!"

Bet Illā-Korī bija atbildējusi: Rauls.

Viņš sagrīļojās, kā sitiena ķerts, un streipuļodams devās ārā no alas.

Viņš raudāja upes malā, soli pa solītim drošsirdīgi plēsdamies patiesības rūgtumā.

Ha, indiāņu cilts viņu bija izmantojusi līdz prostitūcijas pakāpei! Viņu, varbūt, piedāvājot ik viešņai, kas nāca apmeklēt Illā-Korī un dimantu atnesa kukulim. Un vēlāk visa cilts pārcēlās tuvāk orģiju vietai.

„Viss, viss ir netīrs," viņš domāja, „pat manas asaras," un priecājās par savu aklumu, kas viņam liedz redzēt pilnībā paša lielo kaunu, lielo negodu, ko tikai grēku plūdi varētu aizskalot.

„Varbūt tas mani izglāba no nāves?" viņš mierināja sevi, atgriežoties uz alu.

Rolfs atsēdās uz akmens pie alas. Ielika zodu plaukstā un domāja lielās domas, lai tanīs mierinātos. Bet nespēja: atkal un atkal mocīja savas nešķīstības apziņāšanās.

Ciešanas uzvandīja:

„Man vajadzēja nomirt, tad tīrs es būtu no dzīves iegājis nāvē. Nu esmu tik netīrs, ka nederu ne kristīga nāvei, ne eiropieša dzīvei, — tik netīrs, ka jāpaliek pie šiem, kuŗu dzīvē pavisam īss ceļš līdz baudai. Kā no šūpuļa izkāpj, tā baudu gultā jau iekšā. Man vajadzēja Matogroso izstaigāt, bēgt un mirt, lai tiktu pie dzīves labumiem."

Rūgti bija ap sirdi, tik rūgti, ka viņš nezināja, kur dēties. Cēlās kājās, atkal sēdās. Cilājoties atcerējās cigārus un iedomājās par savu maisu. Nu gāja alā to meklēt. Atrada maisu izvandītu, jau gandrīz tukšu.

Viņam uznāca dusmas.

„Zagļi ir šie," viņš ņurdēja. „Zog, ko var. Pat jaunu dzīvību savam klēpim. Kāda nelietība! Un no manis nāks metīsi ,kas mani pašu nokaus!"

Viss viņā uzliesmoja, it kā viņš būtu mests šķīstīšanas ugunīs. Un tikko viņš nenogalināja Illā-Korī, ievērojis tās grūtnieces neglītumu.

Ilgi viņš nevarēja nomierināties.

„Jā, kāpēc nu neviena nenāk šurp, kad esmu vesels?" viņš domāja nakts tecējumā. „Bail zagt, kad sargs ir klāt. E, riebīgie līķu apzadzēji, sākot no šiem un beidzot ar komūnistiem!"

No rīta viņš steidzās ārā, rasā mazgāt acis. Tad gāja uz upi, tās tur slapināt, cerībā ātrāk atgūt redzi. Tā vienīgā vēl kavēja viņu, pazust no šejienes.

Viņa vēlēšanās piepildījās jo drīz.

Siestas stundā viņš pamodās, sadzirdējis kliedzienus cilts apmetnē. Kamēr viņš paķēra šauteni, Illā-Korī jau izskrēja no alas. Viņš devās nopakaļ. Redzēja Illā-Korī pakrišanu un kādu indiāni ar cirvi rokā. Rolfs izšāva uz svešo, tas krita.

No Illā-Korī galvas tecēja asinis. Viņa mira, uzsmaidīdama Rolfam ,tāpat kā suns mirst, asti pavicinādams savam saimniekam.

Alai tuvojās vīru balsis, tad arī paši barbari — spēcīgi indiāņi, ar kokvilnas vīģes lapu apjoztiem gurniem.

Rolfs pacēla šauteni, domādams:

„Vismaz piecus es nolaidīšu."

No visiem visbaigākais tips pacēla roku.

„Krist . . .", viņš dūra pirkstu pie savas sirds. „Pagānu," ar to pašu pirkstu tas rādīja uz apmetni.

Rolfs nolaida šauteni un kaciks draudzīgi tuvojās.

Vārdu spāniski, vārdu indiāniski, zīmes vēl palīgā pieņemot, tā abi sapratās un vienojās: kaciks Rolfu aizvedīs pie baltajiem, kur saule riet. Rolfs kacikam par to atdos šauteni.

Apmetnē bija vairāk beigtu nekā dzīvu. Veceņu, gaudeno, bērnu un grūtnieču līķi gulēja pa visām malām. Tikai skuķes, jaunavas un tukšas sievas bija izvēlētas laupījumam. Tām rokas bija sasietas uz muguras.

Barbari dzina laupījumu uz priekšu. Rolfs sekoja. Laupījums laikam piederēja tikai kacikam, jo ik gūstekni, kuŗa šim Atilam iepatikās kādā atpūtas brīdī, tas varēja aiz matiem ķert un ievilkt zaru būdā, kādu ikreiz, kad gājiens apstājās, nakti vai siestu pārlaist, kareivji uzcēla savam virsaitim.

Kaciks turēja vārdu, Rolfs arī. Barbaram tāpat krita kāds labums no misionāriem, kuŗu vidū Rolfs nokļuva. Vēl svētību tas saņēma par tādu cilvēcīgu darbu kā kristīgā izglābšanu no mežoņu rokām.

Misionāri bija latviešu baptisti, apmetušies džungļu pievārtē, sludināt evaņģeliju indiāņiem. Tie priecājās, ka viņu daudzgadīgais darbs šai Bolīvijas kaktā, kur elles karstums vai pirts sutoņa, paradīze smūdžiem un sērgu dīgļiem, nav bijis veltīgs.

Rolfs saprata, ka nav nozīmes citādi pārliecināt šos ļaudis, kas vēso un veselīgo ziemeļu zemi Latviju bija atstājuši, sludinātāju iebiedēti par drīzu pasaules galu.

Tas nāca gan, bet ne no debesīm, tikai pret kuŗām bija vērstas šo fanātiķu iekaisušās acis.

Atalgodams viņu lielo darbu, pēc paša izglābtā vērtējuma — kāda avantūrista izpestīšanu, Rolfs nolika uz misionāru kopgalda dimantu, kas Kolosa vēderā bijis, tam vēl pievienodams mirdzošu astīti, tādu kā zvaigznei, kuŗa vēstīja: Miers virs zemes un cilvēkiem labs prāts.

Bolīvijas metropolē Lapasā Rolfs apmainīja dimantus pret dolariem un sterliņiem. Tad viņš atpūtās pie pirmo grēku plūdu atliekas — Titikaka ezera, kuŗa ūdens ārstējot acs. Tur viņam bija vaļas izsmieties par Šatobriana mākslīgajiem dabas bērniem, ar kādiem baltie vēl šodien apmānās, vai izsirdīties par Žana Žaka Ruso aplamajām idejām, kas pasauli iepiņķējušas Marksa bārdā — komūnisma murdā.

BEIGAS

Beverīnā, 1959.

Kristaps Grāmatnieks

LIEPĀJAS MĀKSLAS D

NO ATMIŅU KRĀJUMA „DZ

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA
SVEICINĀTAS MĀJA

ATMIŅU STĀSTS

(1. turpinājums)

ves, Šellijs uzrakstījis savu ievērojamo elēģiju „Adonis". Un savādi, kad Šelliju atrada izskalotu krastā pēc tam, kad viņu buru laivā bija pārsteidzis pēkšņs negaiss un viesulis sadragājis nelielo laivu, Šellijam kabatā atrasts Kītsa dzejoļu krājums. Blakus Šellija kapam ir viņa mūža drauga Dž. A. Simonda pelni. Šis Šellija draugs un cienītājs mira Anglijā, bet lūdza, lai pelnus pārsūta uz Romu un gulda blakus lielajam dzejniekam.

Netālu no vienkāršā Šellija kapa atrodas angļu skulptora Storija sievas kaps ar brīnišķu pieminekli — marmora eņģelis uz ceļiem, pārliecies pār kapu. Šis ir skulptora pēdējais darbs. Kā viņu dēls gleznotājs Julians Storijs izteicies: skaistākais, ko viņa tēvs darinājis.

Angļu kapsētā bez pieminekļiem, tikai ar akmenī iecirstiem vārdiem, guļ arī Šellija vecākais dēls un Gētes dēls.

Kad aiz mums paliek kapsētas vārti, vēlreiz atskatos uz piramīdu, kuras pakājē sev mūža mājasieguvuši tik daudzi svešnieki. Nē, laikam tas nebūs pareizais vārds, jo Romā svešnieks nav neviens, Romā ir mājvieta ikvienam ,un nav jāpaiet ilgam laikam, lai justos piederīgs šai skaistajai, varenajai pilsētai, kas daudz dod un ņem .

Kad esam atkal pie Tiberas, samērā netīrās upes, kas Romu sadala divi daļās ,apstājamies pie Eņģeļu tilta. Tas ir viens no dekorātīvākajiem tiltiem Romā, un tā galā paceļas Eņģeļa pils — pareizāk: cietoksnis.

Šis cietoksnis (Castel Sant' Angelo) figurē Romas vēsturē kopš 12. gadu simteņa, bet leģenda par šo vietu ir daudz vecāka. Procesijas laikā 590. gadā Sv. Gregorijs lūdzis Jaunavu Mariju, lai pasargā Romu no mēra, kas toreiz plosījies pilsētā. Lūgšanas laikā esot parādījies eņģelis torņa galā ar zobenu rokā un devis zīmi, ka lūgšana uzklausīta. Tajā vietā vēlāk uzcēla kapellu un statuju, lai turpmākam paaudzēm atgādinātu brīnumu; no tā laika arī vēlāk uzceltais cietoksnis mantojis savu nosaukumu — Eņģeļu pils.

Eņģeļa pils ir drūma vieta, tur ir moku kambari, cietumi, giļotiņas; tur savu mūžu beiguši daudzi ievērojami vīri. Lielais, apaļais tornis sadalīts piecos stāvos. Trešajā ir 2 lieli pagalmi un vienā stāv marmora eņģelis (Džakomo della Porta), kas stāvējis uz torņa jumta līdz 1753. gadam, kad to nomainīja lielāks — zeltīts bronzas eņģelis, kas vēl tagad laistās pāri pilsētai.

Pašā torņa augšā ir terrases, un ap šo vietu saistās vēl kāda leģenda par Tosku, kura no šī torņa nolēkusi. Šī leģenda Pučīni devusi ierosmi radīt operu Toska.

Ilgi skatos drūmajā tornī ar zeltīto eņģeli galā. Tepat plūst Tibera, ne visai dziļa, zaļgani pelēka, savos viļņos mētādama ziedošo kastaņu, tilta marmora tēlu un cietokšņa atspīdumu.

Garām steidzas Romas iedzīvotāji. Viņi Eņģeļa tornim vairs nepievērš vērību — tā ir tikai vēsturiska vieta, mūzejs, ar kuru iedzīvotāji apraduši, kas vairs neiedveš ne bailes, ne sajūsmu.

Vakarā zeltītais eņģelis ir apgaismots un tiešām atgādina [illegible] rādību debesis.

BEIGAS

Kristaps Grāmatnieks

LIEPĀJAS MĀKSLAS DZĪVI ATCEROTIES

NO ATMIŅU KRĀJUMA „DZINTARA KRASTĀ"

II

Liepājas Latviešu skatuves biedrība bija apolitiska organizācija, kuras galvenais mērķis bija veicināt skatuves mākslu. Tanī sekmīgi darbojās visi, kam bija interese par mūsu teātri, bez politiskas izšķirības un tās kaislībām. Par biedrības priekšnieku ievēlēja sociāldemokratu Paulu Melno. Viņš bija intellektuāls cilvēks un biedrības valdes sēdes vadīja ar lielu nopietnību un ļoti objektīvi, kas man, šinī biedrībā darbojoties, bija jāatzīst, kaut gan mūsu politiskie uzskati nesaskanēja; es biju zemnieku savienības cilvēks. Nelaime sākas tad, ja mākslā ievijas politika. Tas notika ar Liepājas teātra dzīvē. Par šī garnizona priekšnieku toreiz bija populārais latviešu pulkvedis Krišs Kūķis. Viņš ārkārtīgi nīda sociāldemokratus. Šad un tad Kūķa rīcība pret pēdējiem kaitēja viņa pulkveža slavai, ko sociāldemokrati izmantoja un viņam atspēlējās. „Strādnieku Avīze ,kuras redaktors bija Pauls Melnais, uzmanīja ikvienu Kūķa soli un viņam uzbruka, kur vien varēja, dibināti un nedibināti.

Kūķis ar visu bardzību gribēja vērsties pret avīzes redaktoru Paulu Melno, bet nekādi tam netika klāt. Untumainais pulkvedis vēlējās Melno izsēdināt vismaz no Latviešu skatuves biedrības priekšnieka krēsla. Viņš skatuves biedrībā sasūtīja par biedriem lielāku skaitu sava garnizona karavīru, kas nākošajās vēlēšanās biedrības valdē neievēlēja vairs neviena sociāldemokrata. Sākās atkal tas pats, kas teātra sākuma gados. Sociāldemokrati Jaunliepājā savā Tautas namā nodibināja savu teātri, tā zināmā mērā sašķeļot Liepājas teātra publiku. Ar Jauno Teātri šis teātris tomēr nespēja nopietni konkurēt, jo sociāldemokratiem nebija profesionālu skatuves spēku un viņu teātris netika pāri diletantu teātra līmenim.

Tanī laikā par Jaunā Teātra režisoru darbojās Fr. Rode, pēc viņa — Jānis Lejiņš, kura laikā teātris tika nostādīts uz sevišķi augsta mākslas līmeņa. Lejiņš sarakstīja arī dažas lugas, kuras Liepājas publika silti uzņēma. Lejiņam pārceļoties uz Rīgu, Liepājā ieradās Amtmanis-Briedītis, Jānis Šāberts un Lilija Štengele. Repertuārā parādījās Mārtiņa Zīverta lugas, kas saistīja ar savu psīcholoģisko tvērumu. Jānis Šāberts bija šo lugu galveno lomu tēlotājs. Bēgļu gadus Šāberts pavadīja Mērbekas nometnē Vācijā un darbojās toreiz ļoti populārajā Mērbekas teātrī; tagad dzīvo Amerikā un spēlē arī teātrī.

Pēc Mārtiņa Lēģera ierosinājuma 1922. gadā darbību uzsāka Liepājas opera. Izrādes notika Jaunā Teātra zālē, pārmainus ar teātra izrādēm. Tikai retais toreiz ticēja, ka Liepājā varēs pastāvēt arī opera. Par operas organizātoru un diriģentu uzaicināja Arvedu Pārupu. Ar laiku Liepājas opera, blakus Nacionālajai operai, izvērtās par nopietnu mākslas iestādi. Operu atbalstīja valdība un Kultūras fonds. Vēlākos gados Liepājas operā darbojās diriģents Otto Karls, koncertmeistars T. Andersons, baletmeistari A. Stedlaube un A. Kozlovskis (tagad Zviedrijā). Liepājas operā izauga vairāki jauni mākslinieki — H. Cinka-Berzinska, V. Briede, V. Krampe, N. Ulande, M. Vētra (tagad Kanadā), A. Verners, G. Neimanis, A. Priednieks - Kavarra, T. Brilts, M. Sīle, A. Obšteins, A. Viļumanis u. d. c.

K. Ulmanim pie varas nākot, Liepājs Jauno teātri ar Liepājas operu pārņēma pilsēta valde un sabāza vienā maisā ar kopējo nosaukumu: Liepājas pilsētas Drāma un Opera. Liepājas pilsētas pašvaldības dzīvē toreiz ar jaunajiem karjēristiem daudzreiz tiešām iznāca drāma un opera reizē . . . Liepājas mākslas dzīvē kāds posms bija noslēdzies.

Liepājas teātra un operas namā skatuves priekškars strauji noslīdējis. Skan aplausi, priekškars paveras vēl un vēlreiz. Publika piecēlusies kājās un sumina māksliniekus, kas lokās rampas gaismā ar ziediem rokās, pateicīgu smaidu sejā. Citi trauc uz izeju. Tā varēja būt kāda izrāde Latvijas brīvības gados, tāpēc visu sejās tāda apmierinātība, miers. Priekštelpās vēl satiekas paziņas, parunājas, ātri apmainās iespaidiem, atvadām pasniedz roku un aiziet. Citi pakavējas ilgāk. Viņiem padomā vēl kur iegriezties un parunāties krāsainā gaismā, kādā restorānā pustumsā, kur pastāvīgi šķind trauki un visu laiku dzirdama kāda raksturīga sanoņa, kur spēlē mūzika un dejo.

Pa teātra nama sāņeju, uz pustumšo Bāreņu ielu izsteidz mākslinieki, kas savu darbu pabeiguši. Saceltām mēteļa apkaklēm, tie aiztrauc katrs uz savu pusi. Citam padusē vijoles kaste, citam kāds lielāks instruments. Tie orķestranti, smagā darba strādnieki. Aktieri un aktrises, dziedoņi un balerīnas veikli izlokās pa šauro ietvi un iešlīd ielas krēslā. Vieglie važoņi pazīst šo publiku un dzen savus zirgus strauji uz priekšu. Viņi zina, ka mākslinieki nav bagāti un tie pēc katra brauciena ilgi kabatās meklē siknaudu. Tad jau labāk bez strīdiem. „Hop, hop!" ormaņi skubina savus zirdziņus un skaļi šmaukšķina pātagas. — „Hei, fūrman!" kāds skaļi sauc, kāds arī apstājas un atsedz nodriskāto segu. Kamanās sabirst bars braucēju, cits citam klēpī sasēdušies, rokās sadevušies. Tādi ir teātra ļaudis.

Ormaņa zirdziņa skrējiens nav tāls, tāpēc viņš strauji uzņem soli. Uz rožu laukuma stāv kārtībnieks Feldmanis. Viņam šonakt dienests un viņam jānorāda ar roku ,ja kāds no ielas vēlas iegriezties šaurajā Graudu ielā vai no tās izbraukt. Darbs nav grūts, tikai ziemā neganti jāsalst, kaut arī bargajās sala naktīs uz Rožu laukuma, kur zem zirgu mēsliem snauž rozes, kvēlo sarkans koksa kurvis, pie kā sasildīt rokas un kājas.

„Ā, tie teātrinieki," Feldmanis norūc, un pat nedomā pakustēties. Arī viņa dēls sācis dauzīties pa teātri, un viņš labi zina, kas tie par ļaudīm. Viņš zina arī, kur tie šonakt pakavēsies.

Ielas pretējā pusē visu nakti spīd kāda luktura gaisma un apgaismo akmens kāpnes uz pagrabu. Tas ir mākslinieku pagrabs, ko pārrauga Liepājas mākslas veicināšanas biedrība, Liepājas mākslinieku un viņu draugu sapulcēšanās vieta. Agrākos gados to pazina kā Hamburgas pagrabu, kam Liepājas vācieši bija devuši lielās ostas pilsētas vārdu. Pie ieejas durvīm stāvēja kokā veidota sievietes figūra, ko liepājnieki bija iedēvējuši par „Koka Mariju" un nerunāja par iešanu uz Mākslinieku pagrabu, bet pie — „Koka Marijas" . . .

Pie „Koka Marijas" atkal tuvojas kāda ormaņa kamanas. Kārtībnieks Feldmanis jau pa gabalu zina, ka tie nav teātra ļaudis, kas taupības nolūkā satupuši kur kurais un dara ormaņa zirdziņam dzīvi grūtu. Feldmanis izslej augsti krūti, ka spožās mundiera pogas spēcīgi iemairdzas ielas laternu gaismā un braucējus militāri sveicina.

— Vai stipri salst, Feldman? — kamanu braucēji familjāri jautā, jo Feldmani pazīst gandrīz ikviens „Koka Marijas" apmeklētājs.

— Salst gan, kungi, dzīvu cilvēku liec vai ragā, — Feldmanis sūdzas un sajūt uz mēles negantu sausumu.

— Nu, tad nāc iesildīties! — kungi atsaucas un Feldmanis tiem seko līdzi uz pagrabu. Tur viņš saņem savas trīsceturtdaļas alusglāzes tīrā šņabja, lai sarkaniem vaigiem atkal nostātos savā dienesta vietā un rādītu, kā no Graudu ielas izbraukt uz lielo ielu.

Dots devējam atdodas! Kad kungi pēc pāris stundām, ēnas taustīdami, izkāpj no viesmīlīgā pagraba, Feldmanis tos kā bērnus sasēdina pasūtinātajās kamanās un aizraida uz mājām. Tik rūpīgs policijas kārtībnieks Liepājai diezin vai kādreiz bijis . . .

Liepājas Mākslinieku pagrabs, kā mākslas ļaužu uzturēts un pārraudzīts, bija iekārtots ar īstu mākslinieku gaumi. Tā iekšieni rotāja Liepājas lietišķās mākslas vidusskolas tautiskā stilā darinātas mēbeles, bet pie sienām karājās fantastiskas gleznas. Zemie pagraba griesti piešķīra telpām intimi mājīgu noskaņu. Dibentelpās ik vakarus spēlēja labs orķestris, atskaņojot kamermūziku un džesu. Dejas prieka pārņemtie tur varēja arī padejot. Mūzas skartie šeit ik vakarus panīka pie apgaismotiem galdiņiem, maigā nokrēslā vientuļi pasapņojot, vai lielākā draugu pulkā karsti padebatējot. Šeit bija tik omulīgi, ka, piemēram, kāds Nīcas pagasta darbvedis nodzēra pat visu pagasta kasi, pats to nemaz nepamanot. Kase bija vienkārši „nodzērusies". Liepājas apgabaltiesa viņam par to kaut ko piesprieda, bet pasaule bojā negāja . . .

Maija sagaidīšanas naktī pagrabs aizvien bija dekorēts ziedošu koku imitācijām un attiecīgiem pavasarīgiem zīmējumiem. Tas bija it kā Liepājas skatuves mākslas svinīgs sezonas noslēgums, kad teātris līdz nākošajam rudenim aizvēra savas durvis, lai dotu vietu vasaras koncertiem. Tos ik vasaras Kūrmājas dārzā rīkoja Liepājas Filharmonija. Dažas sezonas Filharmonijas koncertus apmeklēja ap 100.000 klausītāju. Koncertu abonementu sistēma ļāva tos noklausīties visplašākām iedzīvotāju masām, jo tādā kārtā ieejas maksa vienam koncertam nebija augstāka par 13 santīmiem. Tik lēti simfoniskie

(Nobeigums 8. lpp.)

Arnolds Apse

TEMPĻA POSTĪTĀJIEM

Ja elkus templī lieciet,
Kas postam novēlēts,
To viņu neaiztieciet,
Kas mūsu sirdīm svēts!

Viņš daudzus spirdzinājis,
Bet jūsu galdā lieks:
Sniedz roku, slāpdams gājis,
Pēc viņa trimdinieks.

Un kaut vai tikai garā
Viņš svēto kausu tver,
Sirds briest kā pumpurs zarā
Un jaunu ziedu ver.

Ja elkus templī lieciet,
Kas tēvuzeme mums,
Šo kausu neaiztieciet —
Tur nāves dzēriens jums!

Gars, mūsu gars tur rūdzis
Un izturības prieks.
— To velti viltīgs lūdzis
Un nīdis svešinieks.

Latviešu meitenes panākumi

Aijai Pūliņai, 18 g. v., Otavas vidusskolas skolniecei, par izcilām sekmēm angļu valodā Canada Council vienīgai no visas skolas piešķīris godalgu — ceļojumu uz Stratfordas Šekspira festivālu visām trim izrādēm par brīvu.

LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU BIEDRĪBAS KANADĀ KONKURSS JAUKTA KORA DZIESMĀM

KONKURSĀ AICINĀTI PIEDALĪTIES VISI BRĪVAJĀ PASAULĒ DZĪVOJOŠIE LATVIEŠU KOMPONISTI. PAREDZĒTĀS BALVAS: I GODALGA - $100,-, II GODALGA — $50,-.

KONKURSA NOTEIKUMI

1. **Dziesmas iesūtāmas ar latviešu autoru tekstiem.**
2. **Iesūtāmiem darbiem jābūt nepublicētiem un publiski neatskaņotiem.**
3. **Konkurss ir anonims, un iesūtāmo darbu pirmās lapas augšējā malā jābūt autora motto vai pseudonimam. Iesūtāmiem darbiem jāpievieno slēgta aploksne ar autora vārdu un adresi, bet uz aploksnes jāatzīmē izvēlētais motto vai pseudonims.**
4. **Konkursam domātie darbi jāiesūta līdz 1960. gada 1. janvārim Dziesmu svētku biedrības vicepriekšsēdim Arnoldam Jankovskim, 127 Parkview Hill Crescent, Toronto 16, Ontario, Canada.**
5. **Žūrijas komisija patur tiesības godalgojamās summas pārkārtot vai arī godalgas nepiešķirt.**
6. **Dziesmām jāatbilst trimdas latviešu vidusmēra kora spējām.**
7. **Ārpus godalgojamām dziesmām žūrijas komisija eventuāli izvēlēsies arī tādus darbus, kas, kaut arī netiktu godalgoti, tomēr pelna ievērību. Tos līdz ar godalgotām dziesmām ievietos Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā izdotajā dziesmu krājumā.**
8. **Godalgotās dziesmas nodos Dziesmu svētku biedrības redakcijas kollēģijai eventuālai uzņemšanai 3. latviešu Dziesmu svētku Kanadā (1961. gadā) programmā.**
9. **Žūrijas komisijā, kas novērtēs iesūtītos darbus, piedalīsies prof. Ādolfs Ābele, komp. Jānis Cīrulis, Jēkabs Poruks.**

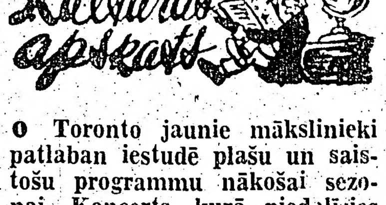

◐ Toronto jaunie mākslinieki patlaban iestudē plašu un saistošu programmu nākošai sezonai. Koncerts, kurā piedalīsies visiem pazīstamais kamermūzikas ansamblis (V. Bērziņš — vijole, K. Tūters — čello un V. Svenne — klavieres), neizslēdzot vokālistus un pianistus, iecerēts oktobra mēnesī.

◐ Patlaban Toronto viesojas mūsu jaunās paaudzes dziedātāja Valija Melliņa ,kas papildinās vokālā mākslā Toronto Karaliskās konservātorijas vasaras skolā pie V. Kilburna. Pēdējais Kanadai devis tādu izcilu dziedātāju kā Lois Maršāli. V. Melliņa, kas piedalījās Jaunatnes svētku koncertā un iemantoja teicamas kritiķu atsauksmes, augusta mēnesī sniegs savu pirmo patstāvīgo koncertu Kalamazū ar prof. Dobrovoļski pie klavierēm. -š.

◐ Portlandē, 78 gadu vecumā miris ievērojamais zviedru komponists Ernests Blochs. Viņš bija īpaši pazīstams ar orķestrāliem un kamermūzikas darbiem.

◐ Krievu komponists Dmitrijs Šostakovičs septembrī viesosies ASV, kur viņš paredzējis uzturēties vienu mēnesi. Šostakovičam dosies līdzi vēl divi citi komponisti — Dmitrijs Kabaļevskis un Tichons Chreņņikovs, kā arī igauņu mūziķis Eižens Kapps.

◐ Berkšīras mūzikas festivālā nule kā atskaņots B. Martina jaunākais darbs „The Parables". Laikraksts „The New York Times" slavē pašu komponistu, bet kritizē viņa simfonisko darbu.

◐ Pensilvēnijas universitāte paziņojusi, ka tā cels jaunu bioloģijas ēku, kas izmaksās 2 milj. dolaru. Jaunās celtnes būve sāksies septembrī un to iecerēts pabeigt nākošā gada pavasarī.

A. K.

Intelliģences dumpis aiz dzelzs aizkara

„BITTER HARVEST" EDMUNDA STILLMANA REDAKCIJĀ, FREDERICK A. PRAEGER IZDEVUMS (KANADĀ - BURNS AND MACEACHERN), 313 lpp. Cena — $6.-.

Nevar iedomāties graujošāku komūnistu valsts apsūdzību par stāstiem ,poēmām un esejām, kas sakopotas „Bitter Harvest" sejumā. Tā ir „viņu pasaule" no iekšpuses, kā to skatījuši jaunie rakstnieki, kas uzdrošinājušies izteikties šinīs gados pēc Staļina nāves: krievi, līdzīgi Borisam Pasternakam, Iljam Ērenburgam un Nikolajam Ždanovam, poļi — Mareks Hlasko un Leszeks Kolakowski ,ungāri — Tibors Dery un Imre Nagy, dienvidslavs Milovans Djilass, ķīnietis Wang Meng, austrumvācietis Wolfgangs Harich, vjetnamietis Min Hoang. Tie un daudzi citi runā no šīs grāmatas lapaspusēm, lai izteiktu ikdienas zemiskuma un terora vīzijas. Tie ir padomju pasaules cerības vīlušos cilvēku balsis, pasaules, kas jau izpletusies no Donavas līdz Jantze upei.

Tā ir drūma pasaule, kurā „nabago lielākā manta ir vodkas pudele ,un meitene, kas ir lētāka par vodkas pudeli". Tā ir pasaule, kurā fabriku strādnieki zog, lai varētu izvilkt savu dzīvību; un tos dzen partijas medību kurti, partijas, kas vairs netic savai sūtībai; kur bezpersoniga birokratija noraida izmisušu māti un tās mirstošu bērnu; kur mašīnas stāv un rūs rudens lietū; kur mazgadīgas meitenes piekopj pilsētu pagrabos prostitūciju; kur piedzēruši zemnieku zēni stāv jaunu rūpniecības pilsētu dubļos, „kaucot aiz garlaicības decembra naktīs"; kur filozofi „katru dienu noliedz to, ko tie ir aizstāvējuši iepriekšējā dienā.

Augšminētā grāmata ir pirmā visai aptverošā padomju pasaules protesta literātūras kollekcija; tanī sakopoti 30 autoru darbi. No šiem autoriem daudzi tikai pirmoreiz tiek pie vārda angļu valodā. Kaut gan tos atšķir vienu no otra bezcerības cenzūras žogi, tie tomēr runā apbrīnojami vienādā izjūtā. Daudzi no šiem autoriem ir miruši savu uzskatu dēļ; vēl vairāki ir ieslodzīti cietumos, bet, bez izņēmuma, tie visi noraida kāda stāsta varoņa, padomju inženiera uzskatus, ka „klusēšana ir vispatīkamākais melu veids".

Starp autorem nav neviena latviešu pagodmju rakstnieka.

Labas izredzes

Holivūdas filmproducenti paredz, ka filma „Hercules", kas jau pirmajā nedēļā ienesa 900 tūkst. dol., financiāli pārspēs tādas lielfilmas, kā „Desmit baušļi" un „Vējiem līdzi".

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA, SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(1. turpinājums)

Apskrienu apkārt dīķim. Kalpu Zuze stāv pie savas kūts un baro slimo aitu. Zuze ir jauna sieva, kas apprecējusi vecu lāgu vīru. Viņa ir „pilna gaisa", kā māte saka. Viņa vakaros dzied mūsu barā, mīl dejot un mēļot ar puišiem. Mazajai Martiņai, viņas bērnam, ir tikai četri gadiņi. Martiņa ir tā, kas pagājušā pavasarī mūsu siena šķūnī bija sākusi perēt cāļus. Meitene pazuda uz veselu dienu. Zuze plēsa matus no galvas, vīri izbakstīja visas trīs akas pēc kārtas. Mēs izskrējām laukus, dārzu, grāvjus. Bērns bija pazudis bez miņas. Nez kā pievakarē māte bija pavērusi šķūņa durvis. Tur, uz noplukušas vecā siena pantas tupēja gaišs cilvēka bērns, pats pūkains kā cālēns. Glīti sataisījis sev lizdu, izņēmis mūsu Pelēcei no apakšas divi perējamās olas, sēdies tām virsū un sācis atbildīgo perēšanas darbu. Kas tā bija par smiešanu pēc lielā uztraukuma! Martiņai arī turpmāk bija šādas noslēpšanās idejas, un Zuze to dažreiz piesēja valdziņā kā tagad modernās pilsētas mātes — savus mazos.

„Nu tu posies ceļā, Irmiņ," Zuze bēdīgi saka.

„Jā. Viss vēl jāapskrien. Gribu aizdancot līdz mežam, varbūt salasu sēnes —." Es urbinu kailo kājas ikšķi aitu mēslos.

„Ko nu Rīgā sēnes!" Zuze pārmetoši mani uzlūko.

„Tur jau ēd rundštikus, saldskābmaizi un tējas desu. Ko nu sēnes!"

Es gandrīz nokaunos, ka esmu gribējusi Rīgu apvainot ar sēnēm burciņā. Bagāto Rīgu.

„Vai tev dikti gribas braukt?" Zuze vēl prašņāja, saujā turēdama sadrupinātu maizi aitai.

„Gribas gan —"

„Māja paliks tukša un klusa. Ne vairs dziesmu vakaros, nekā —" Zuze izslauka acis.

Viņa tomēr nespēj mani šoreiz saraudināt, lai gan uz asaru liešanu esmu ātra.

Es skrienu prom. Uz dārzu! Zālē vēl liela rasa, un zirnekļu tīmekļi stiepjas no krūma uz krūmu. Norauju pāris ogu, dzeltenu, caurspīdīgu gatavībā. Tās ir gardas, bet, nez' vai maz lasīt. Kas tās Rīgā ēdīs! Man ir pielipusi Zuzes vieglprātība attiecībā uz rundštikiem un tējas desu.

Māte pie laidara durvīm kāš pienu. Galvā viņai balts lakatiņš. Mana māmuļa mīl baltu krāsu. Baltu priekšautu, blūzi, lakatiņu, savai istabai baltus logu priekškarus. Kaimiņienes manu māti saukā par smalku. Ar to pašu trako tīrību, ar logu priekškariem, kumodi ar ikšestdienas pirti vai vannu turpat virtuvē. Māte neiederas saimnieču pulkā. Un viņa nekad īsti nesadraudzējas ar tām. Vai tā gan kāda īsta saimniece, kam istabā vesels skapis pilns grāmatām, dažas pat vācu valodā? Ja kaimiņmātes vēlas manai mātei iekost — tās sauc viņu par vācieti. Uu iekož arī.

Nu es vairs nepārbraukšu katru sestdienu no skolas kā līdz šim. Pietrūks māmuļas garšīgo ēdienu, rūpīgo roku salikto drānu, zeķu. Tā tik paļāvos — gan jau māte zinās! Nu būs viss jāredz pašai.

Māte nozūd atkal laidarā. Pa platajām durvīm izkaras ārā brūnā buļļa varenā galva.

Ganu Vilis nāk no istabas, pātagu švīkstinādams. Šovasar es vairs ganos negāju, biju liela diezgan darīt meitas darbus. Un tēvam nebija labāka ecētāja par mani. Kas tur! Izlēkāt pa arumiem pakaļ ecēšām bija nieka lieta. Un zirgi man klausīja. Dažreiz es tomēr samainījos ar Vili. Viņam patika būt mājas ļaužu pulkā, man ar grāmatu — ganos.

„Brauc, brauc, gan tā Rīga tevi apēdīs —" viņš smejas, ar pātagu man apkārt sizdams slaidus lokus pāri sētai.

„Nebij nekā!" es saucu un pārlecu sētai pāri.

„Nu jau būsi preilene!"

„Ko tu, Vili. Es taču iešu skolā!"

„Skolā —. Zinām jau tās Rīgas skolas. Tur visas meitenes dabū bērnus —." Vilis aizskrien laist govis vaļā no valgiem. Viņa rudais matu cekuls nekaunīgi noplīvo man **gar degunu.**

Nieki! Skauž! Tas ir tas —. Es brīdi domāju par to, vai Viļa vārdos ir kāda patiesība. Ak nē! Tīrie, zaļie nieki! Bērnus skolā nedabū. Diviniekus gan, ja nav veikls uz mācīšanos vai „špikošanu".

Erika palīdz izdzīt lopus. Viņa ir slaida jaunava, gadu astoņpadsmit, brūnu nopietnu seju, lielām bērna acīm. Vecākā māsa ir kautrīga cilvēkos, viņa lēni pieaug. Tikai dziedāt tai tīkas vairāk par visu. Visi apkārtnes meži viņas skaistās balss piedziedāti, sēņojot vai ogojot. Un droša viņa ir, naktīs viena ceļas un iet apraudzīt lopus. Dienās viena apkopj Sila kapus. „Gribu redzēt dzīvu spoku," viņa kādreiz saka. Es nodrebinos. Mana galva pilna nostāstu, baigu baigo — saklausītu no māju ļaudīm, izlasītu grāmatās. Cik reižu naktīs neguļu ar segu pāri galvai, neuzdrīkstēdamās uzlūkot logu nakts tumsā. Erikai baiļu nav. Arī no lielā buļļa ne. Ne no zagļiem, par kuriem kliedz „Jaunākās Ziņas". Māmuļa kādreiz naktīs staigā no istabas istabā, zagļus gaidīdama. Erika guļ kā Dieva paspārnē. Ja tēvs ir aizbraucis uz Lietuvu darīšanās, mēs balstāmies uz vecākās māsas lielo drošsirdību. Pati esmu bailīga kā putns, un mazā māsa dažu nakti noguļ pagultē. Tur taču drošāk, ja kāds nāk!

„Salasi ābolus. Gan Rīgā kārosies," māsa saka. Jā, āboļi gan jāsalasa. Kur nu bez tiem! Bet vēl visam ir laiks. Man jāredz, kā es te tās mājas atstāju. Vai viss ir kārtībā.

Gatvē uz rijas pusi es ieskrienu vējā. Pagalmā vēja nekad nejūt, jo vectēvs savā laikā mājas apstādījis ar eglītēm. Tās nu ir lielas un slaidas un sargā bites dārzā un pagalmu no katras pūsmas.

Te, lauka ceļā, no pļavām un dārziem nāk pretim smaržas ar vēju. Es gluži apreibstu. Tur ir rudzu un gatavu zirņu smaržas, kāļu, gurķu, pupu un sauleņu elpa. Lejā, aiz pirts, uz ceļa es pamanu tēvu. Viņš ved zirgu pavadā. Zirgu, mūsu aizvešanai uz Auci. Tikai tagad es tā īsti skaidri aptveru, kāda liela diena ir šodien. Un es auļoju tēvam pretim, garās bizes mētādama, aizelsusies, savu tēvu ļoti mīlēdama. Mums abiem vienmēr ir daudz kopīgu runu un spriešanu — par lopiem un sevišķi zirgiem. Tie ir mūsu abu vājība.

„Nu, izgulējies? Labi atpūties ceļam?" tēvs smaida. Ir brīnišķīga Dieva dāvana dažiem cilvēkiem, māka būt laipniem, izstarot gaismu, jautrību ap sevi. Mans tēvs to var, lai arī dažreiz ir ātrs darbā, viņš nekad nepaceļ balsi uz mums vai kalpiem. Nekad viņš mūs neatstāj neziņā par kādu lietu, parādībām. Aizvien viņš paskaidro, izstāsta rūpīgi un sīki, nenogurdams, neapnicis. Es varu pateikties tēvam, ka vēlāk skolā un augstskolā man bija zināmas tik daudzas lietas, ko citi mācījās no grāmatām. Un kā tēvs prata stāstīt! Par rudzu ziedēšanu, par graudiem, par putniem un mežiem, jā — arī par cilvēku. Tēvam bija jauks humors un neskaitāmi anekdoti krājumā, par žīdiem un čigāniem.

„Tevis man te pietrūks —" tēvs saka. Esmu dziļi aplaimota. Esmu bijusi tēvam palīgs.

„Kas nu pārjās zirgus no ganiem, kas izdancinās kumeļus, kas svētdienas rītos vedīs pienu uz pienotavu?"

Jā, kas? Pati sev liekos šai brīdī ļoti svarīga un neaizstājama, pavisam aizmirsdama, ka citiem rudeņiem arī braucu uz skolu, un Dzirkanti tādēļ neizputēja.

„Tad nu aplūko labi to Rīgu. Acis tur jātur allaž vaļā," tēvs stāsta, man līdzās soļodams. „Es neprasu, lai tu mācītos spīdoši. Ne katrreiz tie, kas skolās ir pirmie, ir pirmie arī dzīvē. Tikai vienam jābūt — tev jāpāriet no klases uz klasi. Sēdēšanas divi gadi vienā klasē nav! Tam mēs esam par nabagiem. Mācies vairāk to, kas sirdij tuvāk. Savas liecības varēsi man nerādīt. Tikai — kā jau es teicu — pārtiec no klases uz klasi."

„Jā, tēvs —" es apsolu. Zinu, ka tik daudz jau varēšu.

Zirgs liek smagus soļus aiz mums. Viņa purns ir uz mana pleca.

„Aizbraukšu uz lauku pēc sēka. Un tu — posies. Būs jau sen brokastlaiks —."

Tēva roka ir ap manu viduci. Jā, man jāpošas. Skrienu uz istabu.

Māte patiesi izvārījusi kakao, un es to leju savā krūzē. Mirdza sēd galda galā, biezās bizes gludi sapinusi, matus saglaudusi aiz ausīm. Viņa ēd brokastu un lasa. Tāds mums te paradums. Vasarās bieži **ēdamreizes ir** vienīgās, kad vaļas ielūkoties avīzē vai grāmatā. Tēvs to neliedz.

„Tikai neiebāz karoti ausī —" viņš pasmejas.

„Tev tā Rīga nedod miera, ko?" māsa vaicā. Parasti viņa maz runā.

„Nedod gan," atzīstos. „Gribas ātrāk būt tur."

„Gan apniks. Tā gribēsi mājās kā sadegusi. Tur — ne kur izskriet, ne izbizot. Sēdi tik istabā —."

„Bet Vērmanes dārzs —."

„Tas tālu. No skolas nākot, gan dabū izstaigāties. Kad auksts, jābrauc ar tramvaju."

Es nekad neesmu braukusi ar tramvaju. Neesmu redzējusi lielāku pilsētu kā Jelgavu. Tur braucām nupat cauri, kad beidzām pamatskolu un ar kuģīti pabraukājām pa Lielupi. Vēl tagad, droši vien, mūsu skanīgi dziedātais „Pūt, vējiņi" šūpojas virs Lielupes ūdeņiem. Bija skaisti. Vēl skaistāka būs Rīga.

Māsa, nopietnu seju savilkusi, aizver grāmatu un novāc galdu. Tad viņa iet palīgā mātei salikt pārtikas grozu. Mirdza jau zina, kas Rīgā nepieciešams. Man nav ne jausmas.

Tad — jāsāk ģērbties. Tēvs jūdz zirgu zaļajos goda ratos. Es apvelku jauno kleitu, kas asi grauž manus saules nobrūninātos plecus. Šajā kleitā vēl daudz par siltu, bet citu, labu drānu man nav. Velku arī kājās biezās zeķes un smagās kurpes, un nu ir kā kad visi Dzirkantu māla kalni būtu aplipuši ap manām kājām.

„Ir labi," saka māte. „Tu izskaties gan kā skolniece. Kad vēl dabūsim cepurīti —."

Krītu ap kaklu māmuļai, māsām. Aizskrienu pie Zuzes uz viņas dobēm. No visiem jāatvadās.

(Turpinājums sekos)

M. Krone-Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

PILDĪJUMI

Tāpat kā laba mērce pavairo dažādo gaļas cepumu garšīgumu, tāpat labi sagatavoti pildījumi sagādā baudu pat visizsmalcinātākajam gardēdim. Pildījumus mēdz lietot gan priekš pastētēm un putniem un kā piedevas pie dažādiem citiem ēdieniem.

VISTAS GAĻAS PILDĪJUMS

Gaļu no taukas vistas krūts un vistas aknas sakasa un ar 1 ēd. kar. sviesta labi sakapā, izlupina visas cīpsliņas. Saldā krējumā iemērc 2 baltmaizes šķēles vai vienu rožmaizīti, pie šīs masas pieliek sakapāto gaļu pieliek 2 olu dzeltenumus, 1 tējkar. sāls, 1 ēd. kar izkausēta un atdzesēta sviesta un mazliet sarīvēta muskata. Labi saputo un piejauc saputoto olu baltumus. Liek ar sviestu iezieстā formā un cep vidējā karstumā. Pasniedz ar sautētiem rīsiem.

TEĻA GAĻAS PILDĪJUMS AR NIERU TAUKIEM

Teļa muguras vai filē gabaliņu sakapā ar nieru taukiem, 1 teļa nieri, 6 šampiņoniem, mazliet muskata, sāli un smalkiem pipariem pēc garšas. Var pielikt nedaudz citrona sulas un kāperus, tad ½ sarīvēta sīpola un 2 olas. Liek formā un vāra ūdens peldē.

TEĻA SMADZEŅU PILDĪJUMS

2 teļa smadzenes uzvāra sālsūdenī ar 1 sīpolu, pētersīli, vircēm un atdzesē. Notīra plēves, smalki sakapā, piejauc 2-3 šķēles krējumā izmērcētas baltmaizes, 3 olas, sāli, mazliet muskata, ½ sarīvēta sīpola. No šīs masas izveido mazus ķilķenus un vāra buljonā 10 minūšu vai arī izcep sviestā un dod klāt pie ragū. Pastēšu (paiju) un pīrāgu pildījumiem izkausē katliņā 1 ēd. kar. sviesta, piejauc noplaucētās, notīrītās un smalki sakapātās teļa smadzenes, pieliekot garšvielas un sakapātus šampiņonus, kā arī 1 olu. Olu pievieno tad, kad masa ir atdzisusi.

ZOSU AKNU PILDĪJUMS

1 mārc. zosu aknu sagriež šķēlītēs, sasautē ar 1 ēd. kar. sviesta, ½ sarīvēta sīpola, pētersīļa sakni, 10 šampiņoniem un atdzesē. Tad smalki sakapā, piejauc krējumā izmērcētas 2 baltmaizes šķēles, ¼ mārc smalki sagriezta speķa, 1 glāzi Madeiras vīna un 4 olu dzeltenumus. Pieliek sāli un sarīvētu muskatu pēc garšas. Visu izrīvē caur sietu un liek bļodā, pārkaisa ar pētersīļu lapiņām.

GAĻAS PILDĪJUMS TĪTARAM

Smalki sakapā 2 tītaru aknas, sakasa 2 mārciņas svaigas liesas cūkas gaļas, piejauc 3 sakultas olas, 2 šķēles krējumā izmērcētas baltmaizes, ½ mārc. smalki sakapātu šampiņonu, sāli, piparus, muskatu un sarīvētas citrona mizas. Visu labi samaisa un rūpīgi pilda tītaram no kakla līdz puskrūtīm, tā ka āda nesaplīst.

BALTMAIZES UN MĀJPUTNU AKNU PILDĪJUMS

Saputo 1 ēd. kar. sviesta un pieliek 2 olu dzeltenumus, saldā krējumā izmērcētas 2 baltmaizes šķēles, sāli, smalki sarīvētas vistu vai tītaru aknas, mazliet muskata, ½ tējkar. cukura un 1 ēd. kar. sakapātu pētersīļu lapiņu. Beidzot iecilā saputotos olu baltumus. Šo masu var izlietot vistu pildījumiem.

PUTNU GAĻAS PILDĪJUMS AR VĒŽIEM

Izgriež gaļu no vienas treknas vistas krūtīm, nolupina ādu, smalki sagriež un sakapā. Tad gaļai piejauc 2 krējumā izmērcētas baltmaizes šķēles un vienu smalki sakapātu jūras vēzi vai arī 3 ēd. kar. sagatavota vēžu sviesta, ½ sarīvēta muskatrieksta, 3 olu dzeltenumus. Šim pildījumam ir skaista krāsa un patīkama garša. Liek formā un vāra ūdens peldē.

ŽĀVĒTA LAŠA PILDĪJUMS

½ mārc. žāvēta laša smalki sakapā ar ¼ mārc. sviesta, mazliet muskatrieksta un 2 šķēlēm krējumā izmērcētas baltmaizes, pieliek 3 olu dzeltenumus, noliek vēsā vietā līdz pasniegšanai galdā.

ZIVJU PILDĪJUMS

Visgaršīgākais zivju pildījums ir no līdakas vai karpas. Zivi notīra, izlupina gaļu no asakām, uzliek uz dēlīša un zivs gaļu smalki sakasa, izlasa visas cīpsliņas. Saputo ¼ mārc. sviesta, pieliek uz apmēram 1 mārc. zivs gaļas 3 olu dzeltenumus, 2 šķēles krējumā izmērcētas baltmaizes, sāli un pēdīgi saputoto olu baltumu. Labi samaisa, kamēr viss ir putās, lieto pildījumiem, zivju plācenīšiem, pudiņiem un frikadelēm.

INDĪGĀS KAPARZIVIS

BAIGĀ „STORIJA PAR STORĒM"

Par garšām nemēdz strīdēties, — vienam patīk māte, otram meita, trešam — skaista kleita.

Tāpat neviens makšķernieks nebrīnās, ja vienā un tanī pašā upē izvilktās tās pašas zivis Viens ēd un slavē, otrs sit nost un met upē atpakaļ. Tā ir garšas lieta. Bet ja zivis ir indīgas, tad vairs nav runa par garšu, bet par dzīvības glābšanu. Ja tāda indīga zivs ir ieēsta, tad bez kavēšanās jāsteidzas pie ārsta, jātaisa Rentgena uzņēmums un jāpumpē indes no kuņģa ārā. Jo, ko tev līdzēs sekcija, kad būsi jau beigts un gulēsi līķu mājā?

Baigi nelabus mirkļus šajā sakarā makšķernieki piedzīvoja Dvīņu pilsētās Minesotā, kad, vieglprātīgi ieēduši „indīgās" kaparzivis, sajuta, ka kauli jau sāk kļūt auksti, un nupat pienācis laiks „nolikt karoti". No nāves tos paglāba tikai ātra rīcība.

Kas īsti ir indīgā kaparzivs un kāda tā izskatās? Nemeklējiet zivi ar tādu nosaukumu ne Vebstera, ne kādā citā vārdnīcā. Tur šī zivs figurē zem cita vārda, un nekas nav minēts, kādus elementus šī baigā zivs satur...

Pirms 7 gadiem, makšķerējot karpas un baltās aitu galvas St. Krojas upē, pirmais no latviešiem šo zivi izvilka feļetonists R. A. „Baigā," viens sauca, „krokodils", sauca citi. Kad bazbailīgais makšķernieks krokodīlim līdzīgo briesmoni izvilka malā, otrs tikpat bezbailīgs vecītis — toreiz gan vēl ne makšķernieks, bet tikai slieku uzmaucējs uz āķiem, ķēra krokodili plikām rokām. Asinis vien vecītim pašķīda no pirkstiem. Pētot pēc bildēm un aprakstiem, zivs pareizais nosaukums angliski būtu it kā „sturgeon", ko latviski te sauc par stori, bet pēc Rīgas zooloģiskā dārza kataloga (1957. g. izdevums) — stērlete, krieviski — sterladj. Dvīņu pilsētu latvieši vēl līdz šai dienai pieturas pie pirmā, spontāni dotā nosaukuma — krokodilis.

St. Krojas krokodiliskās stores gan ne tuvu nesasniedz Dr. A. Miltiņa pag. gadā Kuteneja ezerā, Kanadā, izvilktās stores apmērus un svaru (pāri par 200 mārc.), tomēr ar savu garšīgo gaļu, īpaši žāvētā veidā, ir ieguvušas Dvīņu pilsētas lielu ievērību.

Katrs jauns storu mednieks ir ticis stingri nozvērināts, nevienam neizpaust labās storu vietas, taču šodien Dvīņu pilsētās vairs neatradīsit tāda latviešu makšķernieka, kas labās storu vietas nezinātu. Beidzamā laikā nedēļu nogalēs tur vairs nebija dzirdama cita kā tikai latviešu valoda. Un kādi lomi! Tādus makšķerniekus, kas izvilka tik pa vienai storei, vairs par lāga makšķerniekiem neatzina. Tie par savu mazo lomu pat nemēģināja runāt, bet kaunīgi nolīda malā. Un ko lai mājā pārbraucis saka sievai, ja izvilcis tikai vienu, kad citi brauc mājā ar trim, četrām storēm? Izzudis arī jaukais paradums dalīties ar mazāk laimīgo kollēģu, kā tas bija parasts darīt ar karpu un sakaru lomiem.

Lielās storu invāzijas laikā pat karpas un sakari sadumpojās un storu vietās vairs nerādās, jo kāda gan nozīme ļaut izvilkties upē atpakaļ?

Bet tad, pilnīgi negaidot, nāca storu mugra atmoda. Kāds vecītis bija izdibinājis, ka St. Krojas [illegible] kāras. Tik kāras, ka pat [illegible] dibenu [illegible].

Kad nu gudrie vecīši vienu tādu, pat pāri par 20 mārc. smagu stori izvilkuši, tad bijis skaidri redzams, ka pat gaļa storei brūngani sarkaniga krāsa. Protams — tas viss no uzsūktā kapara.

Vecīši indīgo zivi tūliņ aprakuši, sadzērušies stipru pelašķu un vērmeļu tēju ar paegļu ogām, jo vienīgi tāda tēja kaparu spējot izkausēt un caur pūsli „izurināt" ārā, ja indīgā zivs kādreiz ieēsta.

No tā laika Dvīņu pilsētu makšķernieki par kaparzivi ir dalītās domās. Ir tādi, kam, par kaparzivi iedomājoties vien, jau kļūst nelaba dūša un auksti kauli, un ir arī tādi, kas šo zivi joprojām ēd un slavē.

Kaislīgs makšķernieks un zivju ēdājs ir līdzīgs narkotiķim, vai tādam, kas nelaimīgi iemīlējies. Kaislībai padevies, tāds makšķernieks nekādu prātīgu padomu nepieņems, pat no savas mātes un sievas ne.

Daži gan saka, ka nevalodas par indīgām kaparzivīm (storēm) palaistas aiz skaudības par kaislīgāko makšķernieku lielajiem lomiem, jo ja jau atomspridzināšanas radioaktīvā stroncija nokrišņu vienības zivīs atrodas tikai 0,1%, kā gan tad storēm iespējams uzsūkt kaparu simtprocentīgi?

Lai lietu noskaidrotu, tad vecais Pekstiņš pieprasījis atsauksmi oficiālām iestādēm, kam jāstāv nomodā kā par zivju, tā par makšķernieku veselību.

Uz savu pieprasījumu vecais Pekstiņš nupat saņēmis Minesotas Pētījumu un plānošanas departamenta biologa W. J. Seidmora oficiālu rakstu, kurā burts burtā apstiprināts, ka šīm zivīm nav nekāda ļaunuma, ne indes, un ka tās sastopamas arī vēl Misisipī un Minesotas upēs Woods ezerā. Tātad — ēdiet veseli!

Tvinga Tvans

PASAULES VĒSTURE

GROZGALVĪGA SKATĪJUMĀ

JAUNĀS EIROPAS CELŠANA

Pienācis laiks, kad vaņkām bija jābēg trieciena tempā. Tiem līdz aizskrēja arī tādi kā „vecā kā kungs", pat vēl mazāki pasaules revolūcijas cinītāji. Par [illegible] biedriem nerunāsim — tie aizlaidās pirmie.

Vācieši pārāk daudz ar Latvijas atbrīvošanu nebija jākrāmējās, jo lielāko tiesu nacionālie partizāni daudzās vietās atbrīvojās paši. Tomēr atbrīvošanas laurus vācieši paņēma sev. Letiņi par to neskuma. Lai! Galvenais, ka vaļā no krieviem, lai tad cits kā.

Raibi gāja arī vācu okupācijas laikā. Netrūka letiņu, kas atkal centās „uzdienēties". Radās jauna ļauņu kārta — šucmaņi. Jāsaka, ka bija starp viņiem arī īsti goda vīri, kas vācu Fricus necieta tāpat kā krievu Ivanus.

Saprotams, bija arī vāciešiem puikas uz goda — regulārās armijas karavīri. Sirsnīgi un izpalīdzīgi cilvēki. Bet līdz nāca saskarsme ar SS, SD, robežsargiem, vai visļaunākā gadījumā lauku žandarmiem, tad likās, ka atkal čekisti klāt, tikai tērpti vācu formas tērpos.

Galvenais vācu okupācijas laika [illegible] — jaunā Eiropas celšana. Šīni darbā piedalījās visi, kā nu kurš prazdams.

Vācieši vāca nodevas, cik vien nu varēja izspiest — jaunās Eiropas celšanai. Lauksaimnieki slēpa produktus un laida melnā tirgū — jaunās Eiropas celšanai. Katrā pagastā bija vismaz pieci brūzīši — jaunās Eiropas celšanai.

Visvairāk jaunās Eiropas celšanā tika iesaistīti ragu lopi, cūkas un mājputni. Visiem tiem bija uzliktas normas — govim sviesta, cūkām speķis un vistām olas. Govim un vistām bija jāpilda [illegible] pagarināt dzīvi, bet cūkām, lai pildītu normu, bija jādodas pašnāvībā.

Lai būtu droši, ka neviens nevarēs „taisīt sabotāžu", visi lopiņi un putni tika reģistrēti. Tā sakot, tiem bija jāiestājas nacionālsociālistu partijā un kopā ar partijas vīriem jāceļ jaunā Eiropa.

Tā kā pašiem vāciešiem cilvēku trūkuma dēļ nebija iespējams reģistrāciju izdarīt, to uzdeva pilsētās — pilsētas veciem, laukos — pagastu veciem. Tie savukārt izmeklēja uzticības vīrus, kas veica skaitīšanas darbus.

Tas bija ļoti sarežģīts uzdevums. Pat riskants. Ja kādam ienāktu prātā pārkontrolēt uzticības vīru darbu, nešaubos, ka 95% no tiem nonāktu „aiz restēm".

Kā citur notikās šī svarīgā jaunās Eiropas celšanas daļa, nezinu. Varu pastāstīt tikai par Alūksni, kur arī pats biju uzticības vīrs.

Tanī pilsētas vecis bija savus vīrus sameklējis, nodeva tiem sarakstus un instrukcijas. Sākumā [illegible]. Vēlāk [illegible]. Pirms katrs stājās jaunās Eiropas celšanas talkā, pilsētas vecis zem četrām acīm deva savu svētību, apm. šādiem vārdiem: „Pildiet savu pienākumu apzinīgi, bet neaizmirstiet, ka mums nav jāmirst pašiem badā, audzējot laukus uz citu vēderiem". Varbūt citiem tā svētība ceļā bija savādāk izsacīta. Baidījos kādam citam par to jautāt, lai neiekristu pats un neiegāztu kārtīgo pilsētas tēvu.

Tātad mājiens, kā jāceļ Alūksnē jaunā Eiropa, bija dots. Arī pildīts tika uz goda. Daudzi svešī ļaudis uz ielas mani pēc tam sveicināja.

Dažas cūkas, dabūjušas zināt, kā sāksies viņu skaitīšana, izbailēs bija lūgušas savus maizes devējus nogalināt viņas, lai nekristu hitleriešu rokās.

Netālu kaimiņos vienai saimniecei cūka nelaimi bija uzzinājusi par vēlu. Kad vēru sētas durvis uz priekšnamu, virtuvē uz klona redzēju cūkas līķi, tikko noplucinātu un noskalotu.

Saimniece, nobīlī, knapi spēja dvest: „Vai šito arī reģistrēsit?"

„Man jāreģistrē cūkas, ne mironi" — atteicu un devos projām.

Otrā dienā, pārnākot no darba, sieva nodeva paciņu, ko atnesusi nepazīsama sieviete. Atsaiņojot tajā atradu vairāk kā kilogramu svaigas cūkgaļas. Tā, acīmredzot, bija daļa no vakar redzētā līķa.

Domāju, ka visi būsit tādās pašās domās kā es — tā nebija piekukļošana, bet gan gratifikācija par pareizo izpratni uzdevuma izpildīšanā.

Manu uzticības vīra sirdsapziņu atvieglināja arī tas, ka man bija sacīts, ka jāreģistrē cūkas, bet lielāko tiesu aizgaldās atradās sivēni un vepri. Par tiem man nekas nebija sacīts. Varbūt instrukcijās bija, bet es bez brilles lasīt nevaru, un brille bija palikusi mājās.

Tā manā rajonā no iestāšanās Hitlera partijā izglābās apm. ducis cūcīgu dvēseļu.

Pēc pāris mēnešiem vienai „bezpartejiskai" tomēr atkaļ bija pienācis gals. To konstatēju no tā, ka mājās bija pienesta paciņa ar nelaikes mirstīgām atliekām.

Turpinājumā: OTRS PASAULES KARŠ

MŪSDIENU DZĪVES TRAĢĒDIJA LITERĀTŪRĀ

Pārdomas par Indras Gubiņas romānu „Zelta ieleja"

Izlasot šo romānu rodas dziļas pārdomas un top visai skumji.

Negribu pieskarties jautājumam, kā romāns uzrakstīts, bet gribu izteikt savu iespaidu par to, kas rakstīts, un pieminēt romāna varoņu traģiskos likteņus.

Anglijā sastopas latviešu jauneklis, tā sauktais brīvprātīgais laukstrādnieks, ar angļu meiteni. Jaunības aizrautībā viņu attiecības nonāk tik tālu, ka gaidāms bērns.

Jauneklis, uzzinājis savas aizrautības sekas, tomēr nevar pats izšķirties, vai ņemt meiteni Noru par sievu, vai ne. Viņš prasa padomu draugam Edgaram, kas meitenei visādā ziņā patīk labāk nekā Valdis, no kura viņa gaida bērnu.

Edgars grib Valdi pārliecināt neprecēt anglieti, bet gaidīt iespēju, līdz tiks pie latviešu meitenēm, kuras būšot daudz tuvākas par anglietēm. Kad Valdis it kā būtu ar mieru pieņemt drauga padomu un runā par bēgšanu, atsājot Noru savam liktenim, viņš tomēr pasaka, ka Nora gaida bērnu. Nu Edgars Valdi pamāca nebūt nelietim. Tālāk draugu sarunās Valdis paskaidro, ka Nora viņam patikusi tikai kā meitene, un viņš taču esot tikai vīrietis. (Jāpiezīmē, ka ar šādu izteicienu „taisnojas" ne tikai šis Valdis, bet daudzi vīrieši).

Valdis ar Noru apprecas. Viņu dzīve nav laimīga, kaut gan Valdis pats saka, Nora esot laba sieva.

Kāzu vakarā Valdis ar draugiem dzer, runā savā valodā un dzied savas dziesmas, bet par jauno sievu neviens neliekas zinis. Nora sarūgtināta aiziet uz pilsētas parku. Tur vecais parka sargs anglis uzsāk sarunu ar Noru un dod viņai dažu labu padomu. Nora un Valdis dzīvo mēbelētā istabā pie latviešiem. Viņiem nav savas virtuves. Saimnieces virtuvē Norai vārīt nepatīk, jo saimniece allaž kritizē Noras gatavošanas māku. Tas Noru sarūgtina, īpaši Ziemassvētku vakarā. Kad latvieši svin Ziemassvētku vakaru pie mājsaimnieka eglītes, Nora neiztur savu atstātību. Viņa nemanīta aiziet meklēt cilvēkus, ar kuriem parunāties savā valodā. Kāds svešinieks ieved Noru restorānā, kur angļi sagaida Ziemassvētkus pēc sava paraduma.

Nora ir vientuļa, jo Valdis savu brīvo laiku pavada latviešu sabiedrībā, dzied korī u. t. t. Viņus abus saista tikai bērns — Sandra. Valdis ir neapmierināts, ka bērns ir meitene, būtu zēns, viņš to audzinātu par latvieti. Tomēr viņš Sandru mīl kā savu bērnu.

Valdis nav spējīgs savu dzīvi kārtot un veidot, to parasti palīdz draugi — Edgars un mazais Apinītis, kas visā romānā figurē kā gaiša personība. Šo Valža trūkumu Nora viņam reiz pārmet, kad draugi viņus izsaukuši uz Kanadu. Tur Nora arī pārmet vīram, ka viņam, kas zinājis, cik dzimtene katram mīļa, viņu atrāvis no dzimtenes, no mātes vecā kalna farmā.

Beidzot Nora tur atrod draugus, angļus, kas, dzīvodami Kanadā, tāpat skumst pēc dzimtenes — mājām. Tagad Norai ir sabiedrība, bet Valdim tās trūkst, un angļu sabiedrībā, kur Nira viņu aicina līdz, viņš neiet.

Valdis neiztur šo vientulību, un viņi pārceļas uz Toronto, kur Valdis atkal iet sabiedrībā. Nora paliek vientuļa. Tikai Sandra ir viņas draugs un sabiedrība.

Norai ir kāds draugs anglis, ar kuru viņa iepazinusies uz kuģa ceļā uz Kanadu. Šis draugs saskata Norā savu zudušo mīlestību, un, redzēdams Noru nelaimīgu, aicina Noru iet pie viņa. Kādā sarunā viņš izsakās par ārzemniekiem tā, kā Norai nepatīk, un viņa šķiras no drauga vēsi uz visiem laikiem.

Valdis satop korī savu pirmo mīlestību no skolas laika. Viņš neatkiāj, ka ir precējies. Tikai nejauši tas atklājas.

Kad Nora viena mājās apraud savu mirušo māti Anglijā, Valdis izbauda pirmās mīlestības saldmi ar latviešu meiteni.

Bet Nora bija mīlējusi šos ārzemnieku puišus. Viņa bija pirmā drošsirdīgā meitene, kas Anglijā „Lielā Stūra" krogū dejoja ar viņiem un piesēdās pie viņu galda, neklausīdamās citu jauniešu un sava vecā tēva pārmetumus nedraudzēties ar tādiem svešiem pasaules klaidoņiem. Nora par viņiem bija bijusi labās domās. Viņa pat bija gribējusi iemācīties šo ļaužu valodu.

Mazo Sandru sabrauc auto, kad Valdis un Nora ir Edgara kāzās.

Valdis paliek bez darba, arī Nora izmeklējas darbu, bet nedabū. Un viņa neiztur vairs savas dzīves smagumu, kādu vakaru viņa aiziet viena uz lielpilsētas ielām meklēt Sandru, un zaudē prātu.

Tagad Apinītis ieminas Valdim, vai viņš neņemšot latviešu meiteni, to pašu Ainu, savu pirmo mīlestību. Uz to Valdis viņam atbild: „Es tagad dzīvošu tikai savai sievai. Es gaidīšu vai visu mūžu, kad viņa kļūs vesela."

Ja tas tā būtu tikai grāmatā, mēs grāmatu izlasītu un noliktu plauktā,bet līdzīgi notiek arī dzīvē. Un dzīvi mēs nevaram nolikt plauktā, tā ir jādzīvo. Dzīve ir cīņas lauks, kur katram dzīvotājam jāparāda sava veiksme, saprāts, sirdsskaidrība un mīlestība. Ja to laikā neprotam vadīt, mēs esam zaudētāji.

Mīlestība spēj piedot, saprast, attaisnot, tikai bieži tā nāk par vēlu.

Iespaids no lasītā paliek tāds, ka ne dažādās tautības vainīgas Noras un Valža nelaimē, bet pieņemtais ieskats, sabiedrība, un „es" un „mēs".

Kaut mēs šinī ziņā spētu aiztaupīt jaunatnei sāpes un vilšanos!

Aizsila zīlīte.

KO VĪLIES KOMŪNISMA RAKSTNIEKS SAKA PAR KOMŪNISMU

„THE UNDEFEATED" by George Paloczi-Horvath, Secker and Warburg, un Britisch Book Service (Canada Ltd.) izdevums, 288 l. p., Cena $5,50

„Kā es te nokļuvu?" autors, kuru cietumā bija iemetusi viņa paša komūnistu partija, sev jautājis, kad atradies viens cietuma kamerā, apzinoties, ka „mēs daudzi esam divkārši ieslodzīti, arī mūsu prāti ir važās".

Lai ieslodzījumā nezaudētu prātu, autors vingrinājis atmiņu, izsekodams komūnismam no tā saknēm viņa bērnībā līdz kamēr no šīs apmātības izveseļojies. Tagad viņš savā grāmatā ar ievērības cienīgu objektīvitāti pastāsta savas dzīves stāstu, kas visai spilgti apgaismo komūnisma darbību un neseno Ungārijas vēsturi. Darbs izpelnījies „Atlantic Non-Fiction Prize" 1959. gadā.

Būdams visai kreisi noskaņots, autors 1941. gadā izbēg no Ungārijas, lai strādātu britu uzdevumā; viņš bija beidzis universitāti Savienotajās Valstīs un darbojies kā romānu rakstnieks un ārzemju korespondents. Viņa augšminētais darbs arī sarakstīts angliski.

Kad autoram likās, ka vienīgā izvēle ir palikusi — fašisms vai komūnisms, viņš, atgriezies Ungārijā, pieslējies pēdējam, lai turpinātu rakstnieka karjēru. Komūnisti viņam uztic svarīgo radio raidījumu darbu līdz tam brīdim, kad bez tālākiem paskaidrojumiem un ilgāku laiku bez tiesāšanas to iemeta un turēja cietumā kopā ar līdzīgiem nevainīgiem ieslodzītiem. Viņš pastāsta, kā pratis pārdzīvot piecus gadus cietumā un kā cietumniekiem ataususi gaisma par īsto komūnistiskās Ungārijas ainu un par tās vadoņiem. Īpaši interesantu ziņojumu viņš sniedz par „tīrīšanas" prāvu satavošanas techniku" un organizēšanu.

Tad autoru 1954. gadā piepeši, tikpat piepeši kā iemeta cietumā, atbrīvoja, lai viņš dotos uz „lielo cietumu", kā cietumnieki mēdza apzīmēt savu zemi zem komūnistu varas. Tas bija „atkušņa" periods, un autors visai spoži attēlo tā laika gaisotni un pieaugošo rūgšanu, kas savu kulmināciju sasniedza 1956. gada revolūcijā.

Autors un viņa domu biedri, vecie komūnisti, nākuši pie šādām atziņām, ko tie ieguvuši savā pašu rūgtā pieredzē: 1) Komūnisms tagad ir identificējams ar padomju sistēmu. 2) Padomju sistēmai nav nekā kopīga ar sociālismu. 3) Lielie komūnisti, kas ir locekļi dažādās „troikās" (trīsvīru svarīgās politiskās komitejās) un ir īstie partijas diktātori, tikai ārēji sakās kalpojam marksismam - ļeņinismam, bet īstenībā vienīgā lieta, pēc kā tie tiecas, ir vara. 4) Padomju komūnistu sistēma bija un ir birokratisks despotisms. Proletāriāta diktātūra ir tikai aizsegs, lai slēptu partijas „bosu" diktātūru. 5) Komūnistu partija nav ne komūnistiska, nedz partija vispār. Tā ir tikai aparāts diktātoru rokās. Partija īstenībā balstās uz dažādām slepenās policijas nozarēm. Centrālā partijas centrālkomiteja un kadru departaments ir tikai slepenās policijas nozares. 6) Padomju komūnistu sistēma ar savām divkāršām, trīskāršām un pat desmitkārtīgām kontrolēm, ko izdara partija (arī pašas partijas iekšienē) valdības aparātā, rūpniecībā, tirdzniecībā, lauksaimniecībā un kultūrālos pasākumos, ir visai nespējīga. 7) Šī milzīgā partijas un valdības birokratija ir izveidojusies gandrīz par feodālu „priesteŗu valdību" ar savu „hierarchiju". Šīs „hierarchijas" locekļi — sākot ar pašu pirmo, līdz mazpilsētas partijas sekretāram; sākot ar ministru līdz atsevišķu fabriku un valsts muižu direktoriem, ir izveidojuši jaunu birokratu šķiru. Šai šķirai ir feodālas lēņu saites. Katram ir uzticības saites ar savu augstāko priekšnieku. Ja notiek „tīrīšana" virsotnē, „iztīrīti" tiek arī visi feodalam pakļautie apakšnieki. 8) Birokratiskais despotisms jau savas dabas pēc ir reakcionārs. 9) Mēs pazinām vairākas komūnistu partijas pirms to nākšanas pie varas. Tās tad bija pavisam citādas. To biedri bija pārliecināti, ka komūnistu partija ir patiesības partija, zinātniskā sociālisma partija, vesela saprāta un goda partija. Izņemot padomju komūnistu partiju, pārējo komūnistu partiju biedri tam ticēja līdz 1945. gadam. Tas mainījās, kad Austrumeiropā un Āzijā citas komūnistu partijas nāca pie varas. Šim vispārinājumam mums ir pietiekami daudz materiāla. Viena no visraksturīgākajām pazīmēm ir tā, ka tikko partija nāk pie varas, tā likvidē „komūnistu veco gvardi". To likvidē tādēļ, ka tā partijas ideoloģiju ņem nopietni.

10) Vai mēs varam saukt par komūnistiem ļaudis, ko visa partijas vadība apzīmogo par nodevējiem, nomaldījušamies un buržuiskiem revizionistiem? Vai mums būtu šis vārds „komūnists" jārezervē tiem, kas attaisno padomju birokratiskā despotisma sistēmu?

Ja tā, tad pasaulē ir visai maz komūnistu.

Grāmata ir visai raksturīgs idejisko komūnistu „grēku sūdzes" un ķecerības dokuments. Jāapbrīno tikai, ka tik kultūrālai tautai, kāda ir ungāru tauta, komūnistu kustība savā iekšējā būtībā līdz 1956. gadam bija tik sveša. Toties tagad Ungārijā ir palicis visai maz komūnistu un turienes komūnistu vara balstās nevis uz tautu, bet uz krievu tankiem un slepeno politisko policiju . . . Ideoloģiski Ungārija Pabomju Savienības komūnistiem ir jau izmaksājusi visai dārgi un vēl ilgu laiku prasīs smagus meslus.

Budzis.

ĢENERĀLMAJORS DŽORDŽS VANJĒ

No drošiem avotiem ir pazināts, bet vēl oficiāli nav apstiprināts, ka Vincenta Masija pēctecis Kanadas ģenerālgubernātora posteni būs ģenerālmajors Džordžs P. Vanjē. Tā būtu lieliska izvēle kā ģimenes izcelsmes ziņā, tā arī viņa lielo personīgo sasniegumu dēļ.

Vanjē senči bija starp pirmajiem kolonistiem tā laika „Jaunajā Francijā" — franču kolonijā pie Sv. Labrenča upes. Šis vārds ir jau minēts Kanadas pirmajā tautas skaitīšanā 1681. gadā. Paša Džordža Vanjē dzīslās tek kā franču, tā angļu asinis — viņa māte, nelaiķe Margrieta Maloneja, bija īru izcelsmes

Būdams pēc savas izglītības advokāts, ģenerālis Vanjē lielāko daļu savu jauno gadu bija karavīrs, bet lielāko daļu savas vēlākās dzīves — diplomāts. Viņš bija izcils 1. pasaules kara karavīrs, vairākkārt ievainots (viņš pazaudējis vienu kāju) un apbalvots ar goda zīmēm par izcilu dienestu: divas reizes ar militāro krustu un franču goda leģiona ordeni. Kā karavīrs 2. pasaules karā paaugstināts par Kvebekas militārā iecirkņa komandieri.

Bet arī kaŗu starplaikā viņam uzticēja vairākos gadījumos diplomātiskas misijas. Otrā pasaules kaŗa sākumā viņš bija Kanadas sūtnis Francijā, un viņam bija jābēg zvejas laivā, kad vācieši pārsteidza Franciju. 1943. gadā viņš kļuva par Kanadas pārstāvi pie ģenerāļa de Golla eksilvaldības Londonā un vēlāk Alžīrā, un pēc Parīzes atbrīvošanas atkal bija Kanadas vēstnieks Francijā. Šo posteni viņš ar izcilu cieņu ieņēma 9 gadus. Daudzi kanadieši viņu un Venjē kundzi atceras kā laipnus saimniekus skaistajā Kanadas vēstniecībā Parīzē.

Ja ģenerālis Vanjē kļūtu par ģenerālgubernātoru, tad tas būtu atziņības vainags viņa ilgai karjērai, kuras laikā ģenerālis kalpojot tai gan kaujas laukā, gan pie konferenču galdiem, karjērai, kuras laikā ģenerālis Vanjē nepagurdams strādāja Kanadas vienības un lieluma labad. Grūti iedomāties labāku vīru par karalienes pārstāvi Kanadā.

C. S.

VAI LATVIETIS KĻŪS PAR ATOMKUĢA KAPTEINI?

Pag. nedēļā Kemdenē, Ņudžersijā, ūdenī nolaida pirmo amerikāņu tirdzniecības atomkuģi, ko pilnīgi nobeigs 1961. gadā. Ar pirmo atomkuģi paredzēts viesoties vai visās pasaules malās, arī Padomju Savienībā, lai demonstrētu atomu izmantošanu mierīlīgiem un ekonomiskiem uzdevumiem, kā to pirms 4 gadiem jau ziņoja prezidents Eizenhauers. No atomkuģa vadošā personāla prasīs īpašu cenzu atomu jautājumos un it sevišķi diplomātiju. Šim nolūkam amerikāņi pēc ilgākām pārbaudēm izvēlējušies 6 labākos vīrus, kurus apmācīs atomu kuģa kapteiņa amatam. Šo 6 vīru vidū ir arī latvietis, jūras kapteinis Augusts Egle, kas pēdējā laikā vairāk dzīvojis uz jūrām nekā uz sauszemes. Egle paskaidro, ka studijas nebūs vieglas un prasīs pārslēgšanos uz pilnīgi jaunu un fantastisku pasauli. Sekmīgāko pēc punktu sistēmas izraudzīs par pirmo amerikāņu tirdzniecības atomkuģa kapteini 1961. gadā.

LATVIETIS SEŠU VIDŪ

Kuģi pag. nedēļā kristīja Sav. Valstu pirmā dāma Mamie Eizenhauere un tam dots vārds Savannah.

Kuģis ir 590 pēdu garš un attīstīs 21 jūras mezglus stundā. Tirdzniecības kuģi iebūvēs Westinghouse firmas pagatavoto ūdens reaktoru; tas spēs uzņemt 60 pasažieŗus un 10.000 tonnu kravu. Domājams, ka atomkuģis spēs vairākkārt izbraukāt visu pasauli bez iegriešanās kādā ostā.

Tai pašā laikā ūdenī nolaists arī pirmais amerikāņu 14.000 tonnu flotes atomkreiseris.

Arī jauno drednautu paredzēts nobeigt 1961. gadā. Par tā kapteini iecelts amerikāņu pirmās atomzemūdenes Nautilus kapteinis Vilkinsons, kas savā laikā kā pirmais ar atomzemūdeni zem Arktiskā okeana ledus šķērsoja Ziemeļpolu.

Ego.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis KLĪVLENDĀ
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA, pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

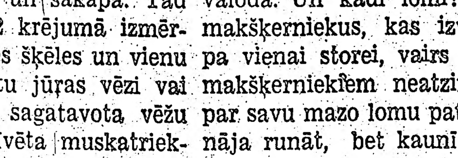
KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

KEITH REALTOR
BĒRNU SVĒTKI
SESTDIEN, 1. aug
DEJU VAKARS
SVĒTDIEN, 2. augustā,
PIRMDIEN, 3. augustā, SPO
Gadskārtējās Draudzības u
1. UN 2. AUGUSTĀ
DRAUDZĪBAS BA
DEJU VAKARS
SIDRABE
8. AUGUSTĀ, PLKST. 7 VAKA
tradicionālais deju vaka
ar SIDRABENES BALLES KARAL
TEA ROOM
354½ Yonge St., 2. stāvā
Mrs. Karol READER
ROTBART'S DRUG STORE
CNR
Continental
SKAISTAJĀ 1000 SALU APVI
IZĪRĒJAMAS VASARNI
hotelī uz salas mēbelētas
AUKSTA ŪDENS UN MOTOR

…ĢĒDIJA LITERATŪRĀ

…romānu „Zelta ieleja”

Valdis neiztur šo vientulību, un viņi pārceļas uz Toronto, kur Valdis atkal iet sabiedrībā. Nora paliek vientuļa. Tikai Sandra ir viņas draugs un sabiedrība.

Norai ir kāds draugs anglis, ar kuru viņa iepazinusies uz kuģa ceļā uz Kanādu. Šis draugs saskata Norā savu zudušo mīlestību, un, redzēdams Noru nelaimīgu, aicina Noru iet pie viņa. Kādā sarunā viņš izsakās par ārzemniekiem tā, kā Norai nepatīk, un viņa šķiras no drauga vēsi uz visiem laikiem.

Valdis satop kori savu pirmo mīlestību no skolas laika. Viņš neatkiāj, ka ir precējies. Tikai nejauši tas atklājas.

Kad Nora viena mājās apraud savu mirušo māti Anglijā, Valdis izbauda pirmās mīlestības saldmi ar latviešu meiteni.

Bet Nora bija mīlējusi šos ārzemnieku puišus. Viņa bija pirmā drošsirdīgā meitene, kas Anglijā „Lielā Stūra” krogū dejoja ar viņiem un piesēdās pie viņu galda, neklausīdamās citu jauniešu un sava vecā tēva pārmetumus nedraudzēties ar tādiem svešiem pasaules klaidoņiem. Nora par viņiem bija bijusi labās domās. Viņa pat bija gribējusi iemācīties šo ļaužu valodu.

Mazo Sandru šabrauc auto, kad Valdis un Nora ir Edgara kāzās.

Valdis paliek bez darba, arī Nora izmeklējas darbu, bet nedabū. Un viņa neiztur vairs savas dzīves smagumu, kādu vakaru viņa aiziet viena uz lielpilsētas ielām meklēt Sandru, un zaudē prātu.

Tagad Apinītis ieminas Valdim, vai viņš neņemšot latviešu meiteni, to pašu Ainu, savu pirmo mīlestību. Uz to Valdis viņam atbild: „Es tagad dzīvošu tikai savai sievai. Es gaidīšu vai visu mūžu, kad viņa kļūs vesela.”

Ja tas tā būtu tikai grāmatā, mēs grāmatu izlasītu un noliktu plauktā,bet līdzīgi notiek arī dzīvē. Un dzīvi mēs nevaram nolikt plauktā, tā ir jādzīvo. Dzīve ir cīņas lauks, kur katram dzīvotājam jāparāda sava veiksme, saprāts, sirdsskaidrība un mīlestība. Ja to laikā neprotam vadīt, mēs esam zaudētāji.

Mīlestība spēj piedot, saprast, attaisnot, tikai bieži tā nāk par vēlu.

Iespaids no lasītā paliek tāds, ka ne dažādās tautības vainīgas Noras un Valža nelaimē, bet pieņemtais ieskats, sabiedrība, un „es” un „mēs”.

Kaut mēs šinī ziņā spētu aiztaupīt jaunatnei sāpes un vilšanos!

Aizsila zīlīte.

ĢENERĀLMAJORS DŽORDŽS VANJĒ

No drošiem avotiem ir paziņots, bet vēl oficiāli nav apstiprināts, ka Vincenta Masija pēctecis Kanadas ģenerālgubernātora posteņī būs ģenerālmajors Džordžs P. Vanjē. Tā būtu lieliska izvēle kā ģimenes izcelsmes ziņā, tā arī viņa lielo personīgo sasniegumu dēļ.

Vanjē senči bija starp pirmajiem kolonistiem tā laika „Jaunajā Francijā” — franču kolonijā pie Sv. Labrenča upes. Šis vārds ir jau minēts Kanadas pirmajā tautas skaitīšanā 1681. gadā. Paša Džordža Vanjē dzīslās tek kā franču, tā angļu asinis — viņa māte, nelaiķe Margrieta Maloneja, bija īru izcelsmes.

Būdams pēc savas izglītības advokāts, ģenerālis Vanjē lielāko daļu savu jauno gadu bija karavīrs, bet lielāko daļu savas vēlākās dzīves — diplomāts. Viņš bija izcils 1. pasaules kaŗa karavīrs, vairākkārt ievainots (viņš pazaudējis vienu kāju) un apbalvots ar goda zīmēm par izcilu dienestu: divas reizes ar militāro krustu un franču goda leģiona ordeni. Kā karavīrs 2. pasaules kaŗā paaugstināts par Kvebekas militārā iecirkņa komandieri.

Bet arī kaŗu starplaikā viņam uzticēja vairākos gadījumos diplomātiskas misijas. Otrā pasaules kaŗa sākumā viņš bija Kanadas sūtnis Francijā, un viņam bija jābēg zvejas laivā, kad vācieši pārsteidza Franciju. 1943. gadā viņš kļuva par Kanadas pārstāvi pie ģenerāļa de Golla eksilvaldības Londonā un vēlāk Alžīrā, un pēc Parīzes atbrīvošanas atkal bija Kanadas vēstnieks Francijā. Šo posteni viņš ar izcilu cieņu ieņēma 9 gadus. Daudzi kanadieši viņu un Venjē kundzi atceras kā laipnus saimniekus skaistajā Kanadas vēstniecībā Parīzē.

Ja ģenerālis Vanjē kļūtu par ģenerālgubernātoru, tad tas būtu atziņības vainags viņa ilgai karjērai, kuras laikā ģenerālis kalpojot tai gan kaujas laukā, gan pie konferenču galdiem, karjērai, kuras laikā ģenerālis Vanjē nepagurdams strādāja Kanadas vienības un lieluma labad. Grūti iedomāties labāku vīru par karalienes pārstāvi Kanadā.

C. S.

HARVEY KEITH REALTOR

181 Eglinton Ave., East, Toronto

HU 7-3333

Sniedzam nesaistošu informāciju par visiem mūsu speciālpiedāvājumiem lielajos dienas laikrakstos.

ZVANIET NEKAVĒJOTIES, TAS IETAUPIS JUMS LAIKU UN LĪDZEKĻUS.

LEO VĒVERIS

Tel. mājās RO 9-5049

- PALĪDZAM obligāciju sagādē.
- PALĪDZAM sagādāt aizdevumus iemaksām bez atlīdzības
- NOVĒRTĒJAM katru īpašumu.

BRUNO PURIŅŠ

TEL. MĀJĀS HU 1-0181

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

SESTDIEN, 1. augustā, plkst. 8,00 vakarā,
DEJU VAKARS PIEAUGUŠIEM
AR PĀRSTEIGUMIEM UN LABĀKO DEJOTĀJU GODALGOŠANU.

SVĒTDIEN, 2. augustā, BĒRNU SVĒTKI
SVĒTKU PROGRAMMĀ:
SVĒTBRĪDIS — plkst. 10,30, BĒRNU SACENSĪBAS STENDOS UN LAUKUMOS, ROTAĻAS, BĒRNU MASKU BALLE, BĒRNU SVĒTKU KARALIENES VĒLĒŠANAS. Pl. 8 vak. RAIBS VAKARS AR BĒRNU PRIEKŠNESUMIEM, TAUTISKĀM DEJĀM UN UGUŅOŠANU. Bērnu svētkos spēlēs tauŗu orķestris E. SLAUCĪTĀJA vadībā.

PIRMDIEN, 3. augustā, SPORTA SACENSĪBAS
Ieeja uz balli un bērnu svēkiem $1,00, bet tikai uz bērnu svētkiem $0.50 no katra pieaugušā. ★ Visa Saulaines territorija būs sarīkojuma vieta.
SAULAINES PĀRVALDE.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

DR. OETKER

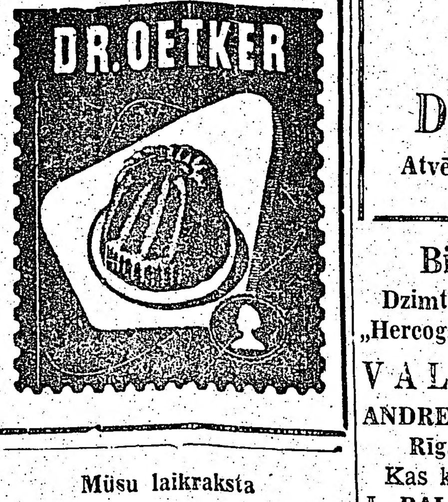

DĀVANĀM
- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

Bijušie jūrnieki!
Dzimtenē tiek meklēts kuģa „Hercogs Jēkabs” bij.mēchaniķis
VALDIS FREIJS,
ANDREJA dēls, dzimis 1913. g. Rīgā. 1940. g. bijis Peru.
Kas ko zinātu, lūdz rakstīt: J. BALGAVIS, 4 PLEASANT AvE., RIVER DRIVE PARK, ONT., CANADA.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

Gadskārtējās Draudzības un Jaunatnes dienas Niagarā
1. UN 2. AUGUSTĀ, 1959. GADĀ.
Sestdien, 1. augustā, pl. 5,00 p. p., 693 Victoria Ave., Niagara Falls, Ont.
Programmā: SVĒTBRĪDIS. Uzruna — LNAK valdes priekšsēdis V. UPESLĀCIS.
Teātŗa izrāde. Viesosies DV KV teātŗa kopa ar M. Zīverta lugu CENZŪRA.
DRAUDZĪBAS BALLE — deja abās zālēs.
Spēlēs iecienītais orķesris „Latinairs” V. Šūmaņa un Toronto ragu orķestris E. Slaucītāja vadībā.
Bufete. ★ Daiļamatniecības izstāde - tirdziņš. Ieeja visam vakaram $2.50, skolēniem puscenas.
Svētdien, 2. augustā, BRĪVDABAS TAUTAS SVĒTKI
Ontario ezera krastā, Garden City Beach, Port Weller.
Programmā: CEĻOJOŠO KAUSU IZCIŅA VOLEJBOLĀ starp ASV un Kanadas vīriešu un sieviešu komandām, ★ JAUTRAS SPORTA SPĒLES veciem un jauniem. ★ UGUNSKURS ar vietējo un Toronto jauniešu piedalīšanos. ★ ATVADU BALLE — deju ork. „Latinairs”.
Ieeja $1,- visai dienai, bērniem — brīva. Apmeklēt lūdz RĪKOTĀJI.

Mūsu laikraksta Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā, JĀNIS GAILĪTIS, 12 GREEN MEADOW RD., Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

Sunnyside rajonā IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba. Tel. LE 1-5193, Toronto.

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403 (College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

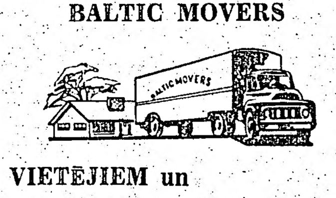

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Nupat saņemtas jaunas GRĀMATAS

J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS	$7.00
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	$3.40
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II d.	$5.20
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA	$3.00
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS	$4.25
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III	$10.00
A. Tamsāres — MALDI UN ATZĪŠANĀS	$4.50

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario, Canada.
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Meklē VECĀKU VĪRU, VIENINIEKU, kas vēlētos par dzīvokli un uzturu piepalīdzēt farmā. Lauku darbi nav jāstrādā. Zvanīt LE 3-7311, Toronto.

DEJU VAKARS SIDRABENĒ
8. AUGUSTĀ, PLKST. 7 VAKARĀ
tradicionālais deju vakars
ar SIDRABENES BALLES KARALIENES vēlēšanām. ★ LABA MŪZIKA. ★

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis VILIS MIĶELSONS Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Draudzes kanceleja draudzes namā jūlijā un augustā atvērta samazinātu laiku. Regulārām vajadzībām lūdz izmantot otrdienas un piektdienas no pl. 11—1 un no pl. 6—8 vak., kā arī svētdienas pēc dievkalpojumiem attiecīgās baznīcās. Par pārējā laika iespējām lūdz sazināties iepriekš pa tel. SO 8-7721.

2. augustā, pl. 9 rītā Bronksas Sv. Toma baznīcā, un pl. 11,15 Betlēmes baznīcā dievkalpojums; abās vietās mācītājs A. Ozols; pl. 11 draudzes lauku īpašumā dievkalpojums, māc. O. Gulbis.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas lutērāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Svētdienas skolā nodarbības no pl. 9,30—12,30.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S 17th Ave. katru svētdienu, pl. 11 no rīta māc. P Langiņš.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mītulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 2. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 9. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 16. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

Sestdien, 22. augustā Bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums un ugunskurs Sidrabenē.

Svētdien, 23. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 6. septembrī, pl. 11 kapu svētki latviešu kapos.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

26. jūlijā ,plkst. 2 p .p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

2. augustā — svētbrīdis Saulainē

9. augustā, plkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā.

16. augustā — svētbrīdis Saulainē

23. augustā, plkst. 2 pp. Sv. Jāņa baznīcā.

6. septembrī — kapu svētki latviešu kapu nodalījumā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Sestdien, 1. augustā, plkst. 8 vakarā dievkalpojums.

Svētdien, 16. augustā, pl. 1 p. p., dievkalpojums.

Svētdien, 30. augustā, pl. 1 p. p., dievkalpojums.

Bramptonas Latviešu ev. - lut. draudzē: Svētdien, 9. augustā, pl. 1,30 p. p., dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijas draudzes vasaras izbraukums zaļumos notiks svētdien, 2. augustā, pl. 11 uz draudzes parasto vietu — pie Simon ezera.

Timminsā svētdien, 9. augustā, plkst. 15, lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Svētdien, 2. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes īpašumā Tērvetē dievkalpojums. Māc. V. Šēfers.

Montreālā sestdien, 8. augustā, plkst. 7 vak. Svētvakara dievkalpojums Presbiteriāņu bazn. (Hutchison un Viateur ielu stūrī) māc. V. Šēfers.

Sestdien, 15. augustā, plkst 3 p.p. draudzes lauku īpašumā Tērvetē Bērnu svētku atklāšanas svētbrīdis. Māc. V, Šēfers.

Svētdien, 30. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē sezonas noslēgšanas dievkalpojums. Māc. V. Šēfers.

Montreālā 12. jūlijā iesvētīti:

Jaunavas:
Dreijere Velta, Grasmane Renāte, Kalniņa Aina, Nelsone Kriistīne Elza.

Jaunekļi:
Auns Vilis, Auns Vilņis, Grunde Jānis Edgars, Neimanis Māris Vilis.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. dr. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. dievkalpojums 16. augustā, pl. 3,30 p. p..

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē iesvētītas: Maruta Tamāra Masīte, Dagnija Biruta Masīte, Maija Ķere, Ulda Ķere.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

TEA ROOM
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, Toronto
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdienās.
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol READER un padomnieks.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

IEPAZĪSTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mēnešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu kombinētos braucienus var izkārtot uz nomaksu.
- Plašas apmešanās iespējas dienu un nakti.
- Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.

DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continental

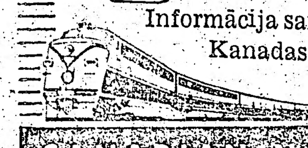

Informācija saņemama un vietas rezervējamas Kanadas Nacionālā dzelzceļa vietējās biļešu aģentūrās.
CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

SKAISTAJĀ 1000 SALU APVIDŪ
apm. 180 jūdžu no Toronto, pie Gananoque pilsētas
IZĪRĒJAMAS VASARNIEKIEM
hotelī uz salas mēbelētas istabas
ar VIRTUVES, LEDUSSKAPJA, SILTA un AUKSTA ŪDENS UN MOTORLAIVAS lietošanu. ★ Ideāla vieta makšķerēšanai.
Rakstīt K. Kalniņam, BOX 192, GANANOQUE, Ont.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 vakarā.

Ja paklausāt Pelēkā kunga norādījumam un braucat pa 103. ceļu izzvejot visas labās vietas, bet ja paliekat „jaņos” — neaizmirstiet iegriezties nometnē RĪGA, varbūt laimēsies.
Tā atrodas 6 jūdzes Z. no Port Severnas pie 103. ceļa. Laba vieta atvaļinājumiem un izbraukumiem. Izīrēju laivas un motorus.
OSKARS ZVIRGZDGRAUDS,
50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 9-8782.

PRIEKA DRUSCIŅA
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece
MAGDA PIHLA
Grāmatu illustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris
Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, gaŗām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķi — naivajā perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsteno lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro sēju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

R. DZELME ATKAL ŠACHA MEISTRA GODĀ

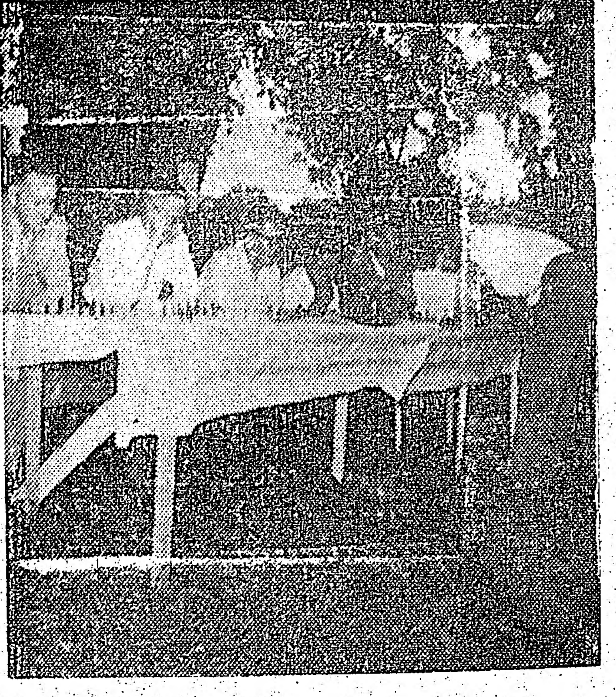

Uzvarētājs Ritvars Dzelme cīnās ar saviem pretiniekiem simultānspēlē.

Hamiltonas latviešu Jāņu sarīkojuma laikā zināmu vietu ieņēma arī šacha cīņas. S. g. 1. v. ieguvējs Ritvars Dzelme deva simultānspēli un beidza ar 4:3 p. rezultātu. Sarīkojumu nodaļas vadītājs J. Matisons pasniedza 1959. gada uzvarētājiem balvas. 1. v. ieguvējs R. Dzelme saņēma šacha pulksteni. 2. v. — V. Olševskis karafi un E. Bitmanis — pārsteiguma balvu — korķvilci. Spēles šachisti cer atsākt oktobrī.

LIETUVIEŠI ATGĀDINA NOTIKUMUS BALTIJAS JŪRAS KRASTOS

18. jūlijā Čikāgā noslēdzās lielā Starptautiskā tirdzniecības izstāde, kuŗa bija rīkota sakarā ar Čikāgas tapšanu par pasaules ostu. Izstāde ilga 16 dienu, un tanī oficiāli piedalījās 27 ārvalstis ar savām novietnēm.

Pie izstādes ieejas plīvoja visu šo zemju karogi, un arī Čikāgas galvenā iela iekšpilsētā bija dekorēta šo zemju karogiem. Bez šīm atsevišķo valstu novietnēm bija arī dažādu filmu novietnes no daudz citām zemēm. Čikāgas laikraksti apgalvo, ka šī bijusi lielākā izstāde slēgtās telpās ASV vēsturē.

No komūnistu zemēm valstu stendi bija tikai Polijai un Dienvidslavijai.

Apmeklētāju un noslēgto darījumu ziņā izstādes panākumi tālu pārsniedza visoptimistiskākās cerības, tādēļ izstādi rīkos arī nākošgad, kaut sākumā tā nebija domāts.

Starp citām valstīm izstādē piedalījās arī Brīvā Lietuva.

Par tās stenda iekārtošanu bija parūpējušies Čikāgas lietuvieši ar nenogurstošo Lietuvas konsulu Petras Dauzvārdi priekšgalā.

Kad pagājušā pavasarī arī latviešu starpā pacēlās balsis par piedalīšanos šai izstādē, tad šāda doma tomēr netika realizēta. Dažs domāja, ka mums nav ko rādīt šādā izstādē, cits uzskatīja, ka nav vērts piedalīties, ja nevar iekārtot stendu tikai ar pretkomūnistiskiem eksponātiem.

Vēl citi aizbildinājās, ka mums nav naudas tādām lietām.

Vērojot Lietuvas stendu, tomēr liekas, ka latvieši varēja iekārtot arī Latvijas stendu.

Sarunā Lietuvas konsuls Petras Dauzvārdis paskaidroja, ka pieredzes un laika trūkuma dēļ viņu stends neesot tik bagātīgi iekārtots, kā būtu iespējams, un ka Lietuva piedalās vairāk simboliski, lai pasaulei atgādinātu notikumus Baltijas jūras krastos. Tādēļ stendā redzami skati no Brīvās Lietuvas un arī par dzīvi zem sarkanā terrora. Par to vēsta arī speciāli sagatavota brošūra, ko saņēma stendu apmeklētāji.

Ar savu klātbūtni vien lietuvieši veikuši lielu propagandas darbu. Viena no 16 izstādes dienām tika nosaukta par Lietuvas dienu, kad ar priekšnesumiem uzstājās lietuviešu deju kopas un kori. Par to parādījās fotouzņēmumi amerikāņu laikrakstu pirmajās lappusēs.

Daudzi, daudzi no 850.000 izstādes apmeklētājiem apstājās pie Lietuvas stenda. Vienīgi Kozlovs un Meņšikovs ar saviem pavadoņiem no tā vairījās kā velns no krusta. Par šādu padomju viesu rīcību vēlāk zobojās amerikāņu prese.

Tā kā izstādē nepiedalījās Latvija, tad lietuvieši lūdza viņiem nodot izrādīšanai filmu „My Latvia".

Izstādē nebija paredzēts /atļaut izrādīt skaidras propagandas filmas, bet gan tikai filmas, kas rāda attiecīgas zemes reālo dzīvi. Tā kā „My Latvia" rāda ne tikai komūnisma upuŗus, bet arī dzīvi brīvzemē, tad to oficiāli neuzskatīja par propagandu. Tā kā šīs filmas saturs atbilst arī Lietuvas apstākļiem, tad to varēja labi izmantot.

Otrā izstādes nedēļā, kad rādīja šo filmu, gar Lietuvas stendu arvien drūzmējās ļaužu bari, kas vēlējās to noskatīties. Lietuvieši cer, ka daudziem kaut kas arī palika no redzētā atmiņā. Tiešām daudz var mācīties no lietuviešu aktivitātes, un šoreiz latvieši var teikt viņiem daudz paldies par Latvijas vārda atgādināšanu pasaulei.

Lietuvas konsuls Petras Dauzvārdis izteicis ierosinājumu nākošgad izstādē piedalīties visām 3 Baltijas valstīm kopīgi.

Cerēsim, ka šis tiešām vērtīgais ierosinājums atradīs auglīgu zemi latviešu un igauņu sabiedrībā. Sils.

KAS JĀIZCIEŠ PADOMJU TŪRISTAM

BIEDRS IVANS ATPŪTAS CEĻOJUMĀ

Brīvajā pasaulē ar tūrisma vārdu saistās saulainu un darba rūpju netraucētu dienu jēdziens, atbrīvošanās no menadžeru saitēm un — vispār — brīva noteikšana par savu laiku. Pavisam citādi tas ir Padomju Savienībā, kur arī atvaļinājuma ceļojuma laikā valsts vara i nedomā izlaist no savām ķetnām mazo padomju pilsoni. Par to zīmīgi liecina Austrumu labs pazinējs Moriss Mannings.

„Kad biedrs Ivans izšķiras par tūrismu un ieskatās Lielās padomju enciklopēdijas 43. sējuma 436. lappusē, tad viņš dabū zināt, ka tūrisma mērķis ir valsts pilsoņa iepazīstināt ar viņa tēviju, tā ir fizkultūras nozare un — galvenokārt — komūnistiskās masu audzināšanas svarīgs līdzeklis. Padomju tūristiem, kas ceļo atsevišķi, allaž jādomā par visai padomju tautai nozīmīgu vērtību sagādāšanu, vācot botāniskus, ģeoloģiskus un folkloristiskus materiālus, kā arī zīmējot apvidus skices ģeografisko karšu korrektūrai.

Kļūstot par tūristu, biedram Ivanam jāiegādājas arodbiedrību centrālkomisijas izdota rokas grāmata „Tūristu ceļojumi Pad. Savienībā", kuŗā pirmām kārtām likts pie sirds izpelnīties padomju tūrista oficiālo nozīmi, kādas iegūšanai nepieciešamas teorētiskas un praktiskas zināšanas, kā arī jau pirms došanās ceļojumā sagādājama ārsta apliecība, ka tūrists derīgs darbam un valsts aizsardzībai.

Savā arodbiedrībā tūrists biedrs Ivans var iegādāties tūristu markas, kas viņam nodrošina uzturu un pārnakšņošanas tiesības tūristu mītnēs, kā arī kultūrālu sarīkojumu un mūzeju apmeklēšanas iespējas. Šīs tūristu pulcēšanās vietā nonākušam biedram Ivanam atliek vienīgi uzmanīt ceļojuma vadītāja svilpi.

Padomju tūristu rokas grāmatā noteikts, ka kādas tūristu grupas atsevišķam loceklim nav brīv izsacīt priekšlikumu par ceļojuma maršruta mainīšanu, lai apmeklētu kādu, kaut ievērojamu, bet plānā un grafikā neparedzētu vietu, kā arī nav brīv atdalīties no grupas, lai viens pats veiktu kādu atzarojuma ceļojumu. Gandrīz katru grupā ceļojošā padomju tūrista soli nosaka un uzmana ceļojuma vadītājs, kas, protams, ir partijas funkcionārs. Tūristu mītnē nokļuvušam biedram Ivanam visas līdzpaņemtās mantas jānodod garderobē, un tad jāiepazīstas ar mītnes visai stingrajiem noteikumiem, kas paredz arī to, ka pulksten 23-os jābūt jau gultā, un mītni viņš nedrīkst atstāt bez tās direktora speciālas atļaujas. Tūristu mītnē ieradušos dienas plāns ir izstrādāts visos sīkumos. Tā, piem., ja biedrs Ivans ierodas vienā no lielākajām tūristu mītnēm Maskavas tuvumā, kur agrāk bijis klosteris, tad viņam obligāti jāapskata tās tuvumā esošie 1812. g. kaŗavīru pieminekļi, vietējais militārais mūzejs un jāierodas Petriščevo sādžā, kur traģiskā nāvē mirusi Padomju Savienības varone Zoja Kosmodemjanskaja, bet pēc tam kolchozā, kur 30 zemniekiem piešķirti ordeņi un medaļas par kartupeļu ražas laicīgu novākšanu, bet lauku darba vadītājam Ermakovam piešķirts Sociālistiskā darba varoņa tituls.

Viena vai vairāku kolchozu apmeklēšana tūristam biedram Ivanam obligāta, lai kuŗā padomju tūristu mītnē tas ierastos, vienalga, vai savu atvaļinājuma laiku tas pavada partijas izraudzīta ceļojuma svilpei pie Gorkijas vai Mukačevas Ukrainā. Visur viņam jāiepazīstas ar partijas ieteiktiem vēsturiskiem pieminekļiem, sociālisma celtnēm un kartupeļu vai labības ražas ievākšanas darba varoņiem, jo tas viss jānodod atskaitē, censoties iegūt Padomju tūrista titulu, kuŗa neiegūšana pēc atgriešanās no atvaļinājuma var bargi sodīt visuspēcīgā partija.

Padomju tūristu rokas grāmatā vien uzskaitītos noteikumus rezumējot, kāds franču žurnālists, neslēpjot sarkasmu, pateicis, ka brīvās pasaules tūristi, ja tiem mēģinātu uzspiest šo padomju atvaļinājuma laika disciplīnu, vai nu mirtu smieklu krampjos, vai arī pakārtu viņiem uzspiesto ceļojuma vadītāju jau pirmajā apskatīšanai paredzētā sociālisma celtnē. Biedrs Ivans, diemžēl, to nedrīkst atļauties, jo „paradīzē" ceļojumu vadītājs reprezentē tās partijas varu, kas bez žēlastības „izravē" katru šai partijai netīkamu savrupceļa iešanas tieksmi.

Ris.

LIEPĀJU ATCEROTIES

(Pārnesums no 5. lpp.)

koncerti diezin vai kur citur pasaulē bija. Filharmonijā skaitījās 2.800 pastāvīgu koncertu abonentu, kas ik vakarus zem kuplajiem Kūrmājas dārza kastaņiem kāvās ar odiem un klausījās koncertus.

Filharmonijas dibināšanu ierosināja „Kurzemes Vārda" redaktora Haralda Eldgasta draugs Pēteris Priedītis, kuŗa izstrādātais organizācijas projekts kļuva par pamatu biedrības sekmēm. Liepājas Filharmonijas priekšnieks no pat dibināšanas visu laiku bija notārs Gotnas ... Gothards Stengrevics, pazema auguma vīrs, flegmatiskām kustībām, bet aktīvs un izdarīgs. Notāra valodas tonis bija mīksts un lēns, tāpat kā viņa rokas spiediens. Viņš vērpa savu runas pavedienu kā no zīda un guva lielus panākumus ne vien tājs, bet arī kā sabiedrisks darbinieks. Opoziciju Stengrevics, kā sava notāriāta biroja vadītājs, pārvarēja ar maigumu un stoisku mieru.

Liepājas Filhramonija uz vairākiem gadiem no pilsētas pašvaldības nomāja Kūrmājas dārzu, kur pēc architekta P. Kundziņa projekta uzcēla koncertestrādi, vienu no modernākajām Latvijā. Simfonisko orķestri vadīja Teodors Reiters un daži ievērojami ārzemju diriģenti. Sakarā ar Liepājas Filharmonijas darbību liepājnieku interese par mākslu augtin auga. Liepāja izvērtās par visas Kurzemes mākslas metropoli, kuŗā notika arī Lejas-Kurzemes dziesmu svētki un citi plašāki mākslas sarīkojumi. No tagad plašajā pasaulē izklīdušiem liepājniekiem neatradīsies neviena, kas neatminēs Lepājas Kūrmājas dārzu ar viņa vasaras simfoniskajiem koncertiem. Starp dārza kuplajiem kastaņu kokiem soli bija vienmēr klausītāju pilni. Kad Teodors Reiters pie pults piesita savu diriģenta zizli, dārzā pēkšņi iestājās dziļš miers. Aiz estrādes bija dzirdama tikai lēna jūras šalkšana, kas saplūda ar orķestra mūzikas skaņām varenā simfonijā. Starpbrīžos čirkstēja Kūrmājas dārza kājceliņu grants, klausītājiem pastaigājoties dziļā koku ēnā. Šeit notika daudzas jauniešu iepazīšanās, kas nebeidzās visu mūžu.

Klusajos vasaras vakaros vēl tālu pilsētā atlidoja Filharmonijas orķestra trompešu kliedzieni. Kas būtu bijusi Liepājas vasara bez Filharmonijas koncertiem?! Ar simfoniskā orķestra mūziku bija pieskanējis arī viss plašais Liepājas jūrmalas parks. Staigātāji pa šo parku lāga nezināja, no kā tie vairāk noreibuši, no mūzikas — vai jasmīnu smaržas? Jūrmalas paviljons, pašā parka vidū, izstaroja spožas gaismas. Fontāni svieda gaisā krāsaini mirdzošas ūdens strūklas Aiz lokveidīgaijem paviljona logu stikliem plandījās dejotāju ēnas, un deju mūzika aizplūda līdz vientuļajam solam paviljona apkārtnē. Dejoja arī uz gludās paviljona terases, kur ļaudis pie galdiņiem atspirdzinājās ar ledus ūdeņiem vai uzmundrinājās ar konjaku un melnu kafiju. Šeit netrūka arī vēžu un laba ķimeļa. Kad beidzās Filharmonijas koncerts, paviljons bija ļaužu stāvgrūdām pilns. Siltumnīcu palmu un vīteņu rotājumā šis paviljons atgādināja kādu laimīgu Dienvidjūras salu.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

5. septembrī — DV balle Palace Pier.
26. septembrī operete Mucenieks un Muceniece.
1. oktobrī — Koncertapvienības koncerts: Ks. Bidiņa (mecosoprāns), Unitarian Church zālē.
10. oktobrī — Bostonas teātŗa izrāde.
17. oktobrī — Balle Columbus zālē. DV Toronto Vanadzes.
24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Itona auditorijā.
31. oktobrī — TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde „7 vecmeitas".
1. novembrī — Irmas Kajakas-Ķeniņas ritmoplastikas studijas audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
7. novembrī — Mārtiņu balle Palace Pier. DV Toronto nod.
17. novembrī — Dainas koŗa 10 g. jubilejas koncerts Itona auditorijā.

HAMILTONĀ

30. oktobrī HMMK balle, Rainbow zālē.
21. novembrī HLB un DV Hamiltonas nod. valsts svētku atceres sarīkojums.

NIAGARĀ

1. un 2. augustā Draudzības un jaunatnes dienas.
21. novembrī Valsts svētki.

ST. KATARINĒS

12. septembrī — Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.
26. septembrī Daugavas Vanadžu kopas Pļaujas svētku sarīkojums.
24. oktobrī — Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

Kanadas jachta uzvar pasaules čempionātā

(C. S.) — Nesenajā Kopenhagenas regatē kāda Kanadas jachta pirmoreiz šīs sacensības vēsturē ieguva pasaules čempiona titulu jachtām t. s. „Pūķa" klasē pret 41 sāncensi no 15 citām zemēm. Kanadas jachtai bija patiesi visas Kanadas apkalpe — kapteinis bija no Toronto un abi apkalpes locekļi — no Montreālas un Kalgarijas.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Vankuveras mākslas festivāla rēvija „Jubilee" nav guvusi mākslas cienītāju cerēto atsaucību. Šim uzvedumam radies $45.000,- liels deficits un sakarā ar to izrādes pārtrauktas.

Hantsvillē, Ont., sākusies tiesas prāva pret diviem kanadiešu jauniešiem, kas it kā nogalinājuši 2 taksometra vadītājus.

Pirmais kanadiešu džesa festivāls patlaban notiek Toronto, kur piedalās daudzi slaveni džesa mūzikas atskaņotāji.

Vincents Kardoni bijis tik ļoti sašutis, ka policija viņa auto pielicis $2,- parkošanas „tiketi", ka sācis policista klātienē „skandāleties". Toronto tiesa vaininiekam piespriedusi maksāt $2,- soda naudu un vēl $20,- par nekārtības celšanu publiskā vietā.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

BRĪVĀ DABĀ

PIEZĪMES LIETUM LĪSTOT

Jaunākie medniecisкie pētījumi par alhokolismu liecina, ka chroniska alkoholiķa pirmā pazīme ir tendence nodoties atspirdzinošu dzērienu patērēšanai vienatnē. Tāpat ir arī ar makšķerēšanu. Ja jūs esat nonācis jau tik tālu, ka makšķerēšanas dēļ pametat mājās sievu, bērnus un draugus un viens pats aizlavaties uz upi vai ezeru, tad droši varat savam izbijušā valsts ierēdņa, direktora, vai pazīstama Latvijas rūpnieka titulam pievienot chroniska makšķernieka gradu. Pie tam lietojot pēdējo gradu, jūs apzināti vai neapzināti nemaz nebūsit maldinājuši citus godātos tautiešus. Ja jūs skrienat laukā pie ūdeņiem lietum līstot un pērkonam ducinot, tad chroniska makšķernieka gradam variet pievienot vēl otru pakāpi — chronisks un nelabojams. Vēl ļaunāk, ja lietus gāzē jūs pierunājat sev līdzi doties izmirkšanai līdz ādai ar makšķerēšanas sērgu pilnīgi neinficētus draugus.

Tā pagājušā nedēļas nogalē man pēc divu stundu ilgām slepenām apspriedēm izdevās makšķerēšanas brālībai pievērst pavisam godīgu cilvēku — red. Jēkabu Vītolu. Mūsu gluži slapjajā ekspedīcijā vēl pēdējā brīdī pievienojās arī vīrs ar 33 pakāpes foreļu makšķerēšanas meistara gradu — māc. Arnolds Lūsis, un lai izmirkuši mēs laikā neliktos gultā ar Āzijas grīpu, mums pa pēdām ar anīsiņu un tārpu kārbu apbruņojies soļoja farmacijas bakalaurs Jānis Kozulis.

Kā tas parasti dzīvē notiek, zivis mūsu slepeni izvēlētā vietā gudri ignorēja meistaru makšķeres, bet nikni metās virsū Jēkaba auklai. Ar dziļām skumjām man jāziņo, ka technisku zināšanu trūkuma dēļ Jēkabs nevarēja līdz krastam dabūt apm. 3 mārciņas un 4 unces smagu zivi. Tā varēja būt forele, šediņš vai kāda cita dižciltīgā. Pašā krastmalā mūsu jaunā brāļa loms norāva āķi. Un tā mēs, līdz ādai izmirkuši, pērkonam pamalē spēlējot vasaras sutīgās dienas simfoniju, teciņus vien dabūjām atgriezties atpakaļ mašīnā. Pat no Jaņiem mēs nebijām tikuši laukā, bet man ir nopietns pamats pieņemt, ka iesirmais kungs, kuŗa Latvijas pases pirmajā lappusē rakstīts „Jēkabs Vītols", ir saņēmis liktenīgu iešļircinājumu, kas tam liks vēl divas reizes atgriezties pie ūdeņiem, un ar laiku viņš iemācīsies ne vien labi makšķerēt, bet arī drusku sagrozīt faktus — jeb pamelot, kā šo kārtīga makšķernieka izdarībām piederošo nevainīgo piedzīvojumu atstāstījumu dēvē mūsu skauģi.

Ar vēžiem mums veicās daudz labāk, un ar anīsa eļļu svaidītā auna gaļa lika vienā otrā ķeselē rāpties pa pieciem tēvaiņiem reizē.

Vēlā naktī smaržoja dilles, kraukšķēja sarkani novārītie vēžu likīši, un pat odi atrada par nevēlamu traucēt mūsu vēlīno nakts pikniku. Un nedēļas nogalei beidzoties, mēs nebijām palikuši arī galīgi bez zivīm — 16 mailītes, turpat teltes priekšā samakšķerētas, garšoja labāk par foreļu frikasē ar ananasiem.

HAMILTONIEŠI SACENŠAS

Un tagad ieslēgsimies uz Hamiltonas vilni un paklausīsimies, ko mums bez kādiem „komerciāļiem" un bez labākā ziepju pulveŗa ieteikšanas pastāsta mūsu draugs Z. Zieds:

„Hamiltonas kluba melno basu derbijā šogad uz strīpas bija atkal visu triju klubu labākie kāta un šnores pielūdzēji. Pirmo vietu ar 2 mārciņu smagu nezvēru izcīnīja kungs Ģēģeris no Toronto, atstājot sudraba medaļu torontietim Āboliņam, bet 3. vietā ar miljonu dolaru „Mičeļa" spoli palika Mierkalns jun. Sacīkstes veikli vadīja V. Krūklis. Noslēgumā kluba priekšnieks E. Šmits-Kalējs uzvarētājiem pasniedza brangas balvas.

Hamiltonas klubs šogad iekārtojis jaunu šautuvi un uzstādījis tur jaunu, 20. gadu simteņa prasībām atbilstošu māla baložu mašīnu. Jauno šautuvi klubs oficiāli iesvētīja 1. jūlijā, bet pirmās šaušanas sacensības notika 18. jūlijā. Sacīkstes sagādāja daudz pārsteigumu. Kluba ceļojošo kausu negaidīti ieguva viens no visjaunākiem šī sporta cienītājiem — R. Zilgme, 2. v. palika Z. Upīte, bet 3. L. Žulps. „B" grupā J. Jaunzemja dāvātās balvas izcīņā pirmais bija A. Pols, 2. v. — A. Upenieks, 3. v. — E. Veldre. Dubulšaušanā uzvarēja Z. Jakovičs, iegūstot G. L. Joedicke „Mutual of New York Insurance" dāvāto ceļojošo balvu, 2. bija R. Mierkalns, bet 3. J. Brakmanis. Mazkalibra šaušanā lauru vainagu sev nodrošināja kluba sekretārs Z. Upīte, atstājot 2. vietā prezidentu E. Šmitu-Kalēju un 3. v. — prezidenta vietn. Ž. Lappuķi.

Uz redzēšanos kluba rīkotajās eksternās šaušanas sacensībās 29. augustā."

„BONUSS" PAR DARBA SAGĀDI

Pastā bez telefona, gāzes rēķiniem un septītā atgādinājuma atjaunot Liberty žurnāla abonementu, man laiku pa laikam gadās saņemt arī citāda veida literātūru. Tā kāda tautiete apliecinājusi, ka, nebūdama papti makšķerniece, cītīgi lasot „Brīvo dabu" un tādēļ lūdz mani nākt talkā īpašu uzdevumā. Sākumā šaubījos, bet kad šodien mūsu pazīstamā aktrise Kalniņa-Znotiņa man kā saldu medu uz lūpām uzziedusi apliecināja, ka arī viņa, nebūdama makšķerniece, pagājušā gadā Pelēkā čalojumos esot atradusi laiku jautrām studijām par makšķernieku dzīves būšanām un nebūšanām, man kļuva pavisam silti ap sirdi bez kādiem mākslīgiem centrālās nervu sistēmas stimulantiem.

Tā nupat minētā tautiete, kuŗas vārdu saprotamu iemeslu dēļ te neminēsim, man lūdz sameklēt labāku darbu kādam viņas paziņam vai rada gabalam. „Bonuss" par sekmīgu lūguma izpildīšanu — 2 nedēļu atvaiļnājums tautietes vasarnīcā, kas atrodas pie ezera, kur no zivīm ne atkauties nevarot. Bet man, diemžēl, bijuši ļoti rūgti piedzīvojumi sagādājot darbu dažiem tautiešiem, it sevišķi tiem, kas iebraukuši no saulainās Brazilijas. Tā pirms vairākiem gadiem kādam drauga ieteiktam latviešu brazilietim, kas, cita starpā, angliski vairāk par „no" un „yes" nebija teicis, ziemas mēnesī sarunāju darbu kādā viesnīcā par ģenerālsuperintendentu, resp. telpu aptīrītāju. Liels bija mans pārsteigums, kad pēc pusgada no tiešiem avotiem dabūju zināt, ka mūsu Brazilijas senjors asarām acīs šķendējies, ka Pelēkais viņu iesaistījis tādā darbā ($45,- nedēļā un 2 maltītes), kas trīsreiz sliktāks par deportēto latviešu gaitām Sibirijā.

Tautietim izpalīdzot biju pavisam piemirsis, ka brazilieši lielu laiku savās dienas gaitās veltī atpūtai un pasnaušanai. Kanadā, diemžēl, katrs dolars smagi jānopelna. Diemžēl, es nevarēšu pieņemt jaukās 2 nedēļas V. kundzes vasarnīcā, jo tas varētu novest pie eventuāliem ģimenes sarežģījumiem manā pusē, bet ievērojot V. kundzes īsti latvisko un sirsnīgo atklātību, es tomēr mēģināšu ko darīt, protams, bez kādas atlīdzības naudā vai graudā. V. kundze var sagaidīt drīzumā telefona zvanu.

TAUTIETIS AR LEDUSSKAPI UN AUTO MEKLĒ SIEVU

Cita vēstule nāk no tautieša G. Viņš ciena brīvu dabu, viņam ir autiņš, jauna telts un pavisam jauns pārnesams ledusskapītis. Tautietim drīz būs 36 gadi. Viņš ir patīkamas dabas izskatīgs vīrs, bet kaut kā sajukušo pasaules politisko notikumu dēļ nav paspējis apprecēties. Apprecēšanās gadījumā viņš pat ar mieru uzdot makšķerēšanu. Šis ir pavisam nopietns mēģinājums atrast tautietim G. dzīves biedri, jo viņš negribētu savas dzīves gaitas saistīt ar sveštautieti. Ja kāda tautiete domātu tāpat kā mūsu draugs G., tad, varbūt šis pāris rindas nebūtu velti rakstītas. Nupat pagājušā svētdienā satiku tautieti G. vaigu vaigā, un bez kādas propagandas un piekukuļošanas mēģinājumiem, ar tīru sirdsapziņu man jālūdz tautietes, kas tuvojas vecmeitu sēklim un kas tāpat kā mans jaunais draugs meklē kopīgu ceļu uz laimīgākiem ūdeņiem, rakstīt šīs avīzes kantorim at atzīmi A. Pelēkajam, nodot tautietim „G." Ar goda vārdu apsolos vēstules neturēt pret elektrisko spuldzi.

SARUNA TELŠU PILSĒTĀ

Manā slepenā magnetofona aparātā pagājušā sestdienā lietus laikā uzņemta šāda saruna:

Pirmā kundze: „Vai jums arī iet cauri?

Otrā kundze: „Nē"

Pirmā kundze: „Man gan iet cauri, katrū reizi, kad lielāks lietus."

Otrā kundze: „Tas gan ir savādi."

Pirmā kundze: „Kas gan tur var būt savāds?"

Otrā kundze: „Vai jūs esat bijusi pie ārsta?"

Pirmā kndze: „Nē. Ko gan ārsts tur var man palīdzēt?"

Otrā kundze: „Bet jums taču iet cauri!"

Pirmā kundze: „Jā, bet kad vīrs atvedīs no pilsētas to impregnējošo krāsu, tad vairs neies."

Otrā kundze: „Kā tā?"

Pirmā kundze: „Nu, viņš pārkrāsos telts jumtu un sienas, un tad jau vairāk cauri nelīs."

A. Pelēkais.

SKAUTI „VIDZEMĒ"

(Pārnesums no 3. lpp.)

si, uz kuŗām tad arī saradās vecākā paaudze no visa plašā novada. Kā nometnes vadība informē, arī šogad tie, kas vēlēsies, varēs pārnakšņot nometnes territorijā līdzņemtās teltīs vai tuvējos moteļos. Detroitas latviešu skautu vienības prks, kuŗa vadībā tiek veikti visi priekšdarbi, vad. Fr. Sīpols, izsakās: „Vislielāko interesi par nometni izrāda vienības aizgādņu organizācija — Latviešu apvienība Detroitā, bet tā kā skautu organizācija arvien saņēmusi visu Detroitas latviešu organizāciju atbalstu, tad arī šai gadījumā ceram uz to. Vecāku padomei ir un būs darba pilnas rokas. Par dalībnieku skaitu pašreiz vēl grūti spriest, jo aicināti arī viesi no citiem novadiem un Kanadas." Boķis.

Gaŗezera kursi un atjaunošanās nometne ASV un Kanadas latviešu skautu vadītājiem

Šogad pirmo reizi ASV tiek rīkoti latviešu skautu vadītājiem augstākie kursi, kas nes vārdu „Gaŗezers". Kursu rakstu posms jau iesācies. Jendas, kuŗās vairāk dalībnieku, studiju lasīšana notiks uz vietām. Gaŗezeriešu kursu nometnes posms kursantiem no ASV un Kanadas jendas šovasar notiks Grand Rapidu apkārtnē, Mičigenā, no 8.—15. augustam. Veco gaŗezeriešu atjaunošanās sanāksme paredzēta 15./16. augustā kursu nometnes vietā. Bez skautu vadītājiem kursos tiek dota iespēja piedalīties arī gaidu vadītājām.

„Aicinu visus vadītājus un vadītāju vietniekus, kam ir vismaz 6 mēn. praktiska pieredze vadītāja darbā, piedalīties Gaŗezera kursos, lai latviešu skautismam netrūktu savam darbam sagatavotu vadītāju," aicina Gaŗezera kursu vienības priekšnieks, vad. V. Klētnieks. B.

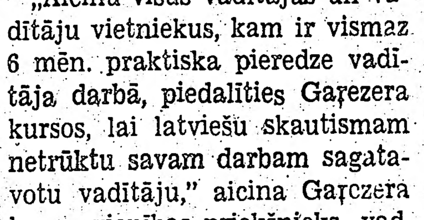

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

HUSQVARNA
ŠUJAMMAŠĪNAS no Zviedrijas
— — — — kopš 1689. — — — —
10 DIENU VASARAS
IZPĀRDOŠANA!
noliktavās esošajiem krājumiem
un demonstrējamiem modeļiem...
IETAUPĀT
⅓ . . no parastās cenas!
IESKAITOT:
Cik - cak, automatu, pārvietojamo kabinetu... un tikai $59.50.
Pilnīga HUSQVARNA pazīstamā „M Ū Z A" garantija un bezmaksas šūšanas apmācības.
PĒRCIET TAGAD . . .
IETAUPIET $ $ $ $ $ $
HUSQVARNA CANADA
Co. Ltd., 1397 Yonge St.,
WA 3-8371. Toronto, Ont.